SINGER
650/670

THE SINGER COMPANY

Gratulerar –

Ni har gjort ett bra köp!

Vi är övertygade om att Ni kommer att få stor nytta och glädje av Er nya SINGER symaskin.

SINGER symaskin är konstruerad för att motsvara de höga krav Ni har rätt att ställa på en modern symaskin. Ett mångårigt arbete av forskning, hårdtestning, konstruktions- och detaljförbättringar ligger bakom den färdiga produkten. Morgondagens nyheter finns på SINGER idag!

Med Er nya SINGER symaskin kan Ni med lätthet följa det sista inom modet. Genom att kombinera de senaste modenyheterna med egna idéer kan Ni skapa nya kläder med personlig touch. Både till Er själv och Er familj.

För att få största möjliga utbyte av Er nya SINGER rekommenderar vi att Ni läser denna bruksanvisning noga. Förutom att den hjälper Er att använda Er nya symaskin på rätt sätt ger den Er massor av råd och tips i sömnadsarbetet.

Lycka till med Er nya SINGER.

What's new for tomorrow is at **SINGER** *today!*

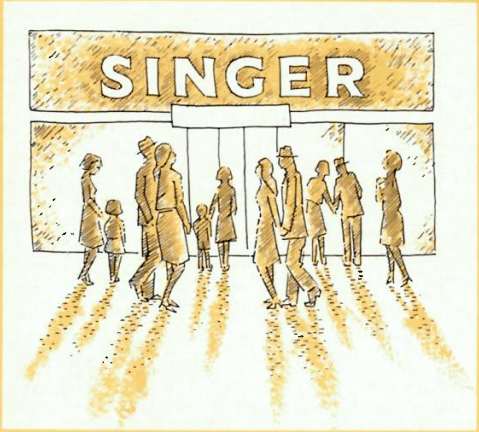

SINGER* Service

Tag alltid kontakt med närmaste SINGER-butik eller SINGER-representant när Ni är i behov av service eller delar. Endast från dem får Ni garanterade original reservdelar och garanterad SINGER-service av kunniga, specialutbildade tekniker.

SINGER internationella garanti —
över hela världen.

* A Trademark of THE SINGER COMPANY

Form 30—127 G swed.
Printed in Western Germany
Copyright © 1967 by The Singer Company

För snabb information

(En detaljerad innehållsförteckning i alfabetsordning finns i slutet av denna bruksanvisning.)

Maskinens användning

	Sid.
Maskinens huvuddelar	4, 5
Elektrisk drift	6
Fotkontroll med två hastigheter	6
Trampdrift (endast klass 650)	8
Belysning	7, 9
Att ta bort och sätta fast den löstagbara arbetsplattan (endast för 670 friarmsmaskin)	4
Mönsterväljaren	10
Inställning av kastbredd	11
Hur man reglerar stygnlängden	12
Stygnplåt och pressarfot	13
Pressarfotstrycket	15
Nåltrådens spänning	15
Nålar och tråd	16
Trådrullshållaren	17
Spolning och trädning av spolhylsan	18
Trädning av nålen	20
Inställning av trådspänning	27
Tillbehör	45
Reguljära pressarfoten	54
Specialpressarfoten	46
Raksömspressarfot	13, 22
Smal fållvikare	66
Linjal	60
Blixtlåsfot	62
Kantapparat	68
Knappsyfot	53
Stopp- och broderfot	74
Pressarfot för överkastsöm	70
Rynkapparat	71
Skötsel av Er symaskin	80

Sömnad

	Sid.
Raksöm	22
Zig-Zag söm	29
Plattsöm	31
Nytto- och mönstersömmar	32
Blindsöm	32
Fyrstegs zig-zag	32
Överkastsömmar (elastisk söm)	33, 70
Sömnad med två nålar	36
Kedjesöm (tråckling)	39
Avsyningar	56
Applikation	49
Lagning	58
Kantning	68
Plissering	73
Isyning av knappar	53
Knapphål	46
Rynkning	71
Isyning av blixtlås	62
Fållningar	60, 66
Passpoalsömmar	64
Broderisömmar	74
Stoppning och lagning	59, 74
Avslutning av sömmar	55
Användning av friarmen	76

De viktigaste delarna på Er SINGER symaskin

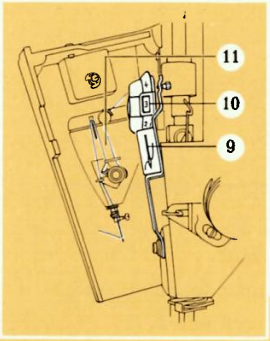

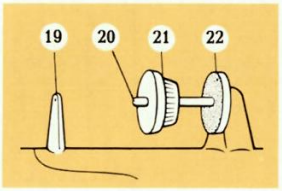

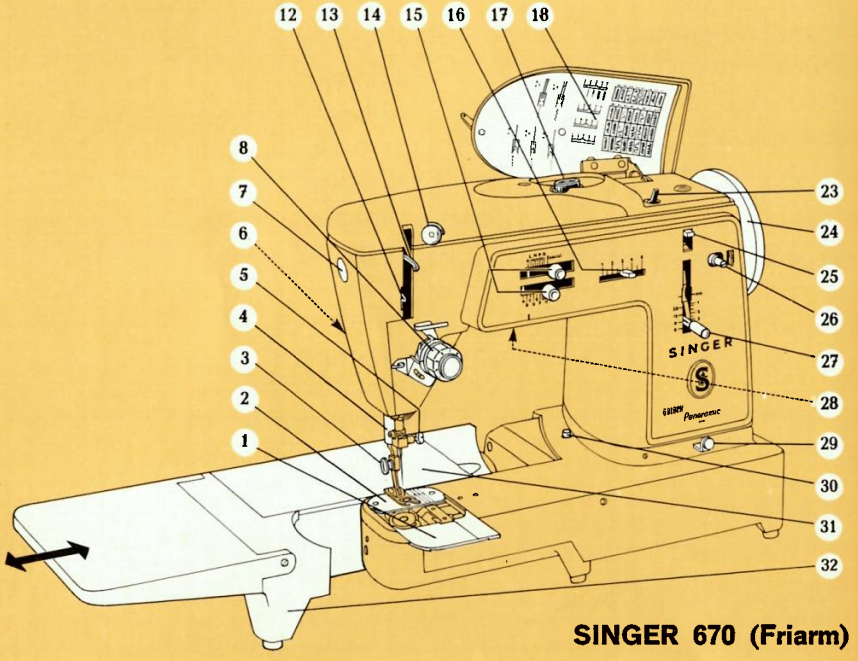

SINGER 670 (Friarm)

Att ta bort och sätta fast den löstagbara arbetsplattan

För att ta bort arbetsplattan från maskinen trycker man på knappen 30 på maskinbädden och drar ut platta åt vänster. Sätt fast plattan genom att passa in de båda stiften i hålen på maskinbädden. Skjut plattan åt höger tills den knäpper till i stängt läge.

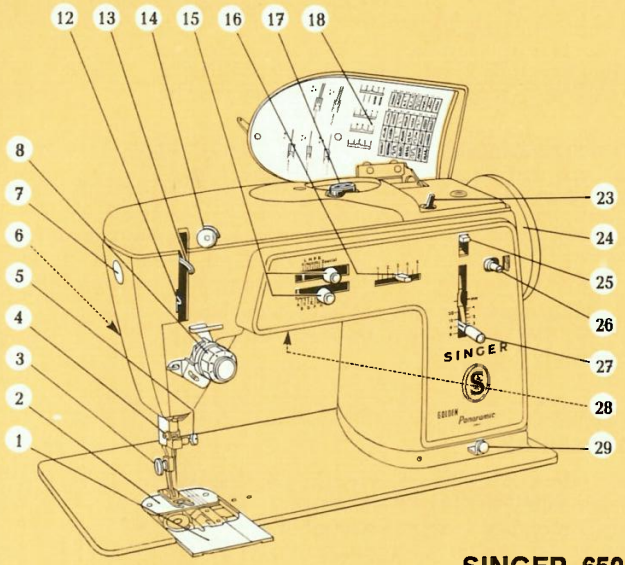

SINGER 650 (Flatbädd)

De viktigaste delarna på 650 och 670 maskinerna

1 Skjutlucka
2 Stygnplåt
3 Pressarfotskruv
4 Pressarstång
5 Nålklämma
6 Lyftspak för pressarstång
7 Frikopplingsknapp för mönsterväljare
8 Övertrådspänning
9 Inbyggd nålpåträdare
10 Graderad inställningsratt för pressarfotstrycket
11 Trädningsschema
12 Kedjestygnstrådledare
13 Trådtilldragare
14 Förspänning
15 Mönsterväljare
16 Kastbreddsspak
17 Extra mönsterkamshållare
18 Mönsterschema
19 Trådledare
20 Trådrullstift
21 Trådavledare
22 Trådrullsplatta
23 Strömbrytare
24 Handhjul
25 Inkopplingsarm för spolverket
26 Spolverksaxel
27 Stygnlängdsspak
28 Belysning
29 Förspänning för spolning

Endast på SINGER 670

30 Arbetsplattans utlösningsknapp
31 Lock för tillbehörslådan
32 Avtagbar arbetsplatta

Elektriska utrustningen

Innan Ni tar maskinen i bruk kontrollera att nätspänningen överensstämmer med den spänning som finns angiven på apparatskylten **B.**

Sätt den 3-poliga anslutningsdosan **C** på 3-stiftskontakten, till höger på maskinen och sätt in stickproppen **A** vid sladdens andra ände i vägguttaget.

Fotreglage

Fotreglaget sätter igång maskinen och reglerar dess hastighet. Ju hårdare Ni trycker på pedalen **D**, desto fortare syr maskinen tills dess toppfart är nådd.

Lägre hastighetskontroll

För att bättre kontrollera hastigheten, särskilt när långsam sömnad är önskvärd, kan fotreglaget ställas in i två olika hastigheter. För inställning av långsam hastighet ställ in på **"MIN"**. I detta läge är det möjligt att uppnå halv fart av den normala topphastigheten.

Öva på maskinen utan tråd tills Ni vänjer Er att föra materialet och reglera hastigheten.

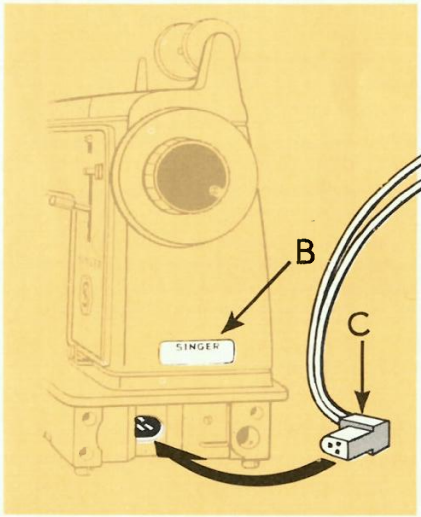

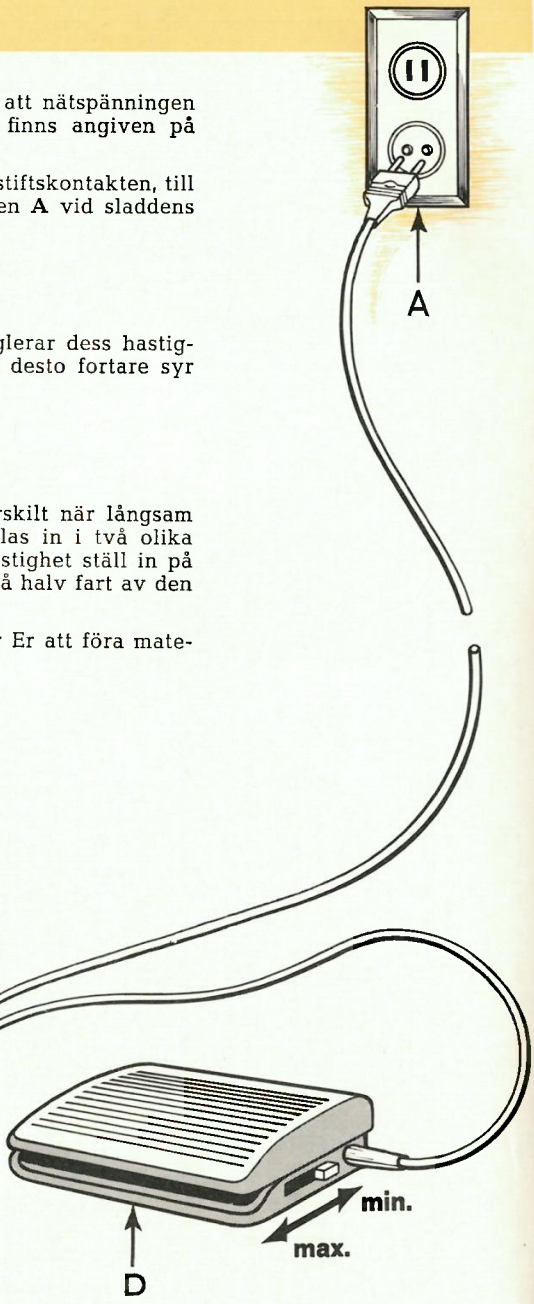

Singer belysning

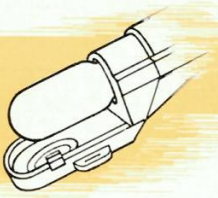

Den inbyggda belysningen tändes eller släcks med strömbrytaren F, vilken finns på maskinarmens översida under det uppfällbara locket.

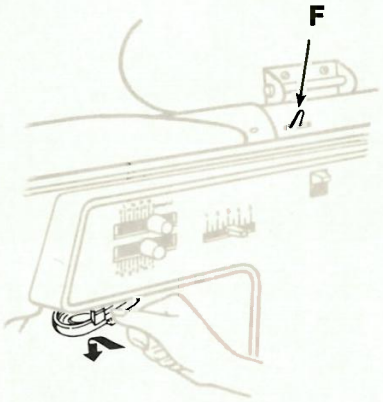

Byte av glödlampa

Drag ut stickkontakten ur vägguttaget innan byte av glödlampa sker. Med högra handens tumme trycker man glaslinsens utstående kant inåt nedåt (se bilden).

Försök ej skruva bort glödlampan. Tryck den i stället inåt lampsockeln och vrid den samtidigt åt vänster som pilen visar för att lösgöra spärrstiftet G. Drag sedan ut glödlampan.

Vid insättning tryckes den nya lampan in i lampsockeln och vrides åt höger tills stiftet G griper in i urtaget och låser den i rätt läge. Glaslinsen fälles därefter tillbaka i sitt gamla läge genom en lätt tryckning uppåt.

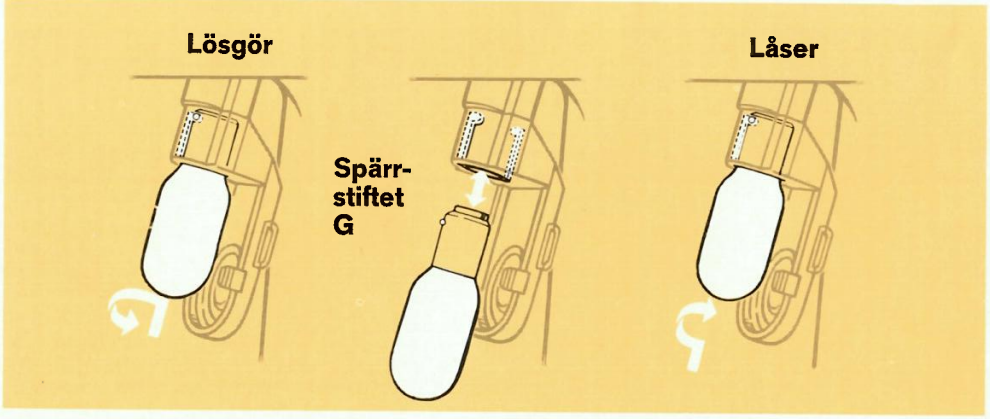

Trampdrift (Endast för maskin 650)

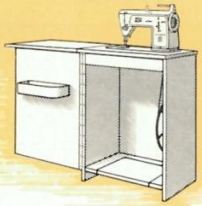

Om Ni inte har någon vana att sy med trampdriven symaskin — är det viktigt att först och främst bli bekant med detta.

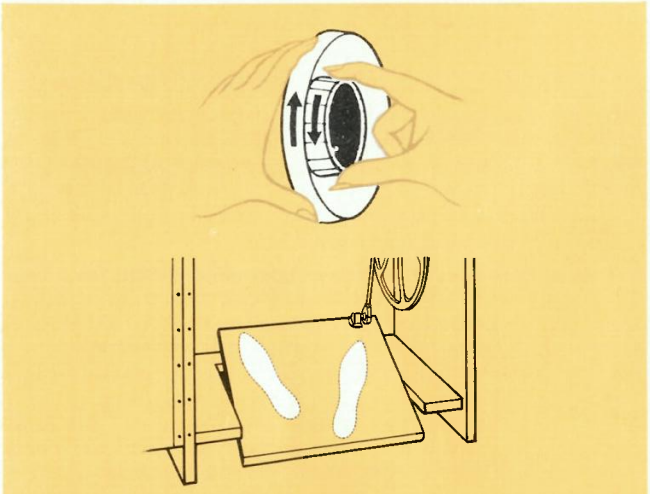

Lossa avkopplingsskruven och placera båda fötterna på trampan.

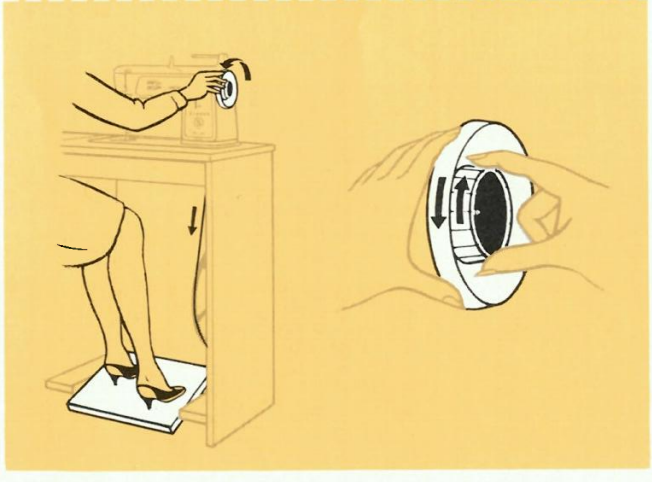

Vrid handhjulet mot Er, låt fötterna röra sig upp och ned med trampens rörelse. Öva denna rörelse tills Ni åter kan starta maskinen med handhjulet roterande mot Er. Spänn sedan avkopplingsskruven för att få normal maskindrift.

Att sätta fast remmen

Tag bort armens övre lock (som beskrives på sid 83).

För in remmens ena ände till utskärningen **A** och för den uppåt så att den kommer in i handhjulets spår. För remmen runt handhjulet och ned genom remföraren **B.**

För remmen runt hjulringen. Förena remmens både ändar medelst en remklämma. Remspänningen skall vara lagom hård så att remmen inte slirar.

Sätt på armens övre lock.

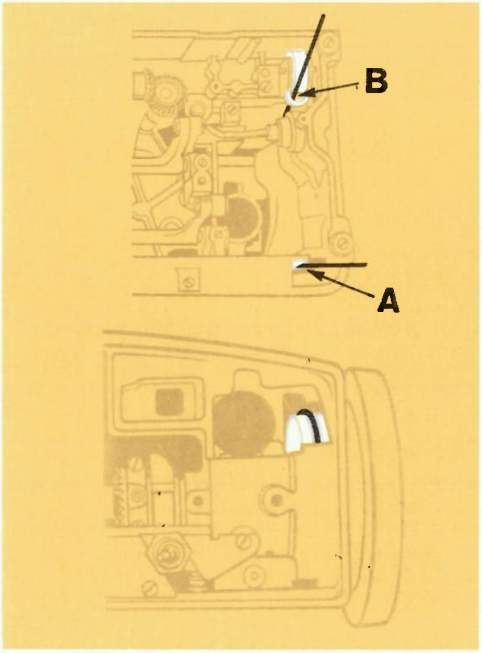

Anslutning av belysning

Före insättningen av stickproppen i vägguttaget **A**, måste man kontrollera att de på maskinens märkplåt **B,** instansade siffrorna för nätspänningen överenstämmer med den i huset.

Maskinens elektriska anslutning. Sätt den 3-poliga anslutningsdosan **C** på 3-stiftskontakten till höger på maskinen och sätt in stickproppen **A** vid sladdens andra ände i vägguttaget.

Byte av gödlampa beskrives på sid 7.

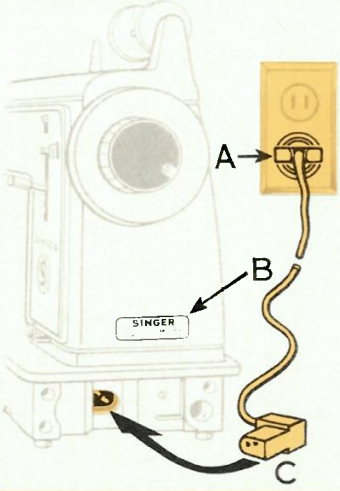

Bruksanvisning för symaskin 650 G 14 och G 15 med särskild motor och trampdrift

Symaskinerna 650 G 14 och G 15 är utrustade med ett speciellt handhjul, vilket kan användas för motor- och trampdrift. Därför, kan båda maskinmodellerna ändras antingen till trampdrift eller elektrisk drift.

När man skall byta från trampdrift till elektrisk drift måste remmen avlägsnas från handhjulet i bordet genom att man drar den åt höger mot bordsväggen.

Mönsterväljaren

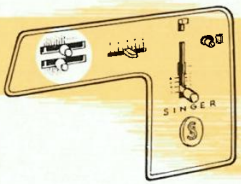

Knapparna för Era mönstersömmar måste ställas in innan Ni startar maskinen.

Inställning för:

Raksöm: AK

Zig-zag söm: BL

Många kombinationer är möjliga för **dekorativ sömnad** och **praktisk sömnad.** Några av dessa kombinationer visas på mönsterschemat på lockets insida överst på maskinen. Detta lock bör hållas öppet under sömnaden.

Inställning av önskat mönster

1. Vrid handhjulet mot Er tills nålen är i sitt högsta läge.
2. Tryck in knappen **A** och håll denna intryckt tills mönsterinställningen är avslutad.
3. Tryck in mönsterväljarknappen och skjut åt vänster eller höger för att få linjemarkeringen på önskad plats.

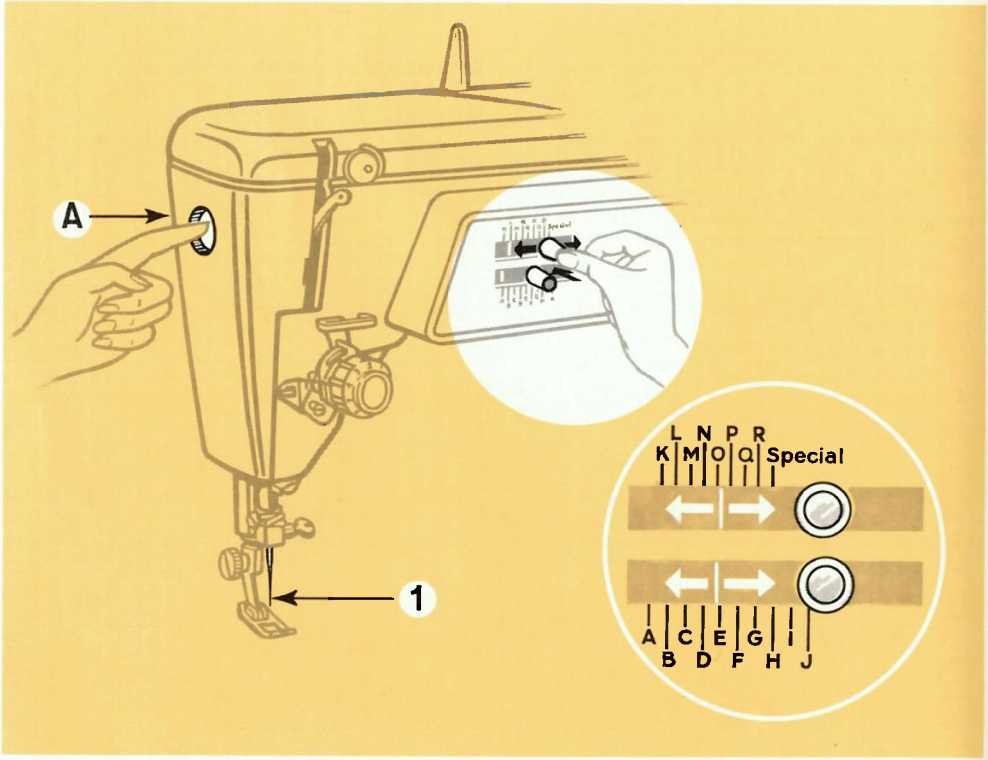

Kastbreddsspaken

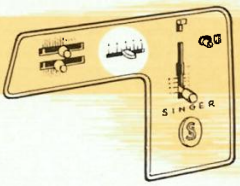

Ni behöver också ställa in denna spak för all slags sömnad. Kastbreddsspaken har två funktioner:

- För raksömnad ställer spaken in nålens läge (i mitten, till höger eller till vänster). Normalt använder man inställning 3 (mittenläge).

  Kom därför ihåg att den normala inställningen för raksöm är : AK 3.

- För zig-zag sömnad kontrollerar spaken kastbredden.

Inställning av kastbreddsspaken

För inställning av kastbredden trycker man ned spaken och skjuter den i önskat läge, antingen åt vänster eller åt höger. Gör inte någon inställning med nålen nedsänkt i tyget. Numren betecknar 5 lägen, men inställningen kan också göras mellan numren.

Raksöm: Nålens läge

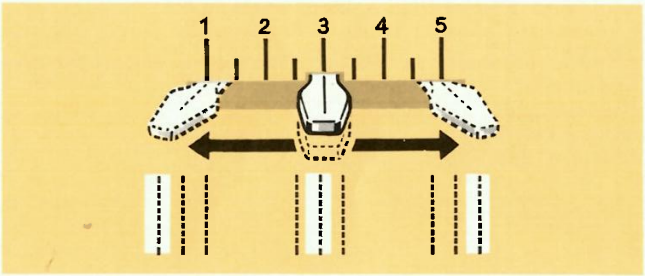

Zig-zag söm: Kastbredden

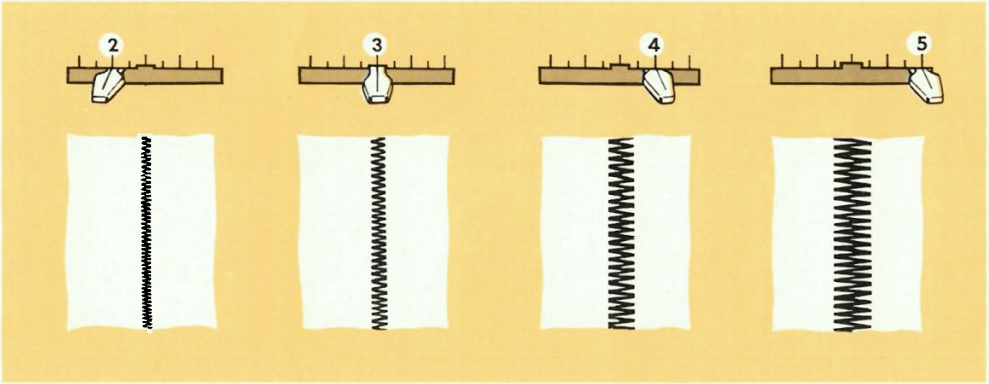

Stygnlängdsinställare

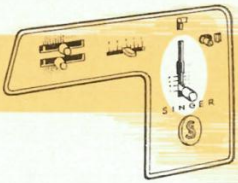

Denna spak har två funktioner: Den kontrollerar stygnens längd och används också för sömnad framåt eller bakåt.

Siffrorna på sidorna betyder:

På vänster sida (20 — 6):
Stygnens antal per tum.

På höger sida (1 — 4):
Stygnens längd i mm.

En ytterst fin inställning kan göras med stygnlängd mindre än 1 mm, eller stygn per tum (20).

Den största stygnlängden är 4 mm, eller 6 stygn per tum. Spaken kan låsas i detta läge vid maskintråckling, syning av veck eller syning av flera lager tjockt tyg.

Stygnlängdsinställning

Lossa visaren genom att vrida knappmuttern åt vänster. Ställ stygnställarspaken på önskad stygnlängd. Lås fast visaren mot plåten genom att vrida knappmuttern åt höger.

Genom att höja stygnställarspaken tills det tar emot, syr maskinen bakåt med samma stygnlängd som den är inställd på för sömnad framåt. Om Ni önskar bakåtsömnad med låst stygnlängd på 4 mm eller 6 stygn per tum, vrid knappmuttern åt vänster tills stygnställarspaken kan flyttas till dess högsta läge för bakåtsömnad.

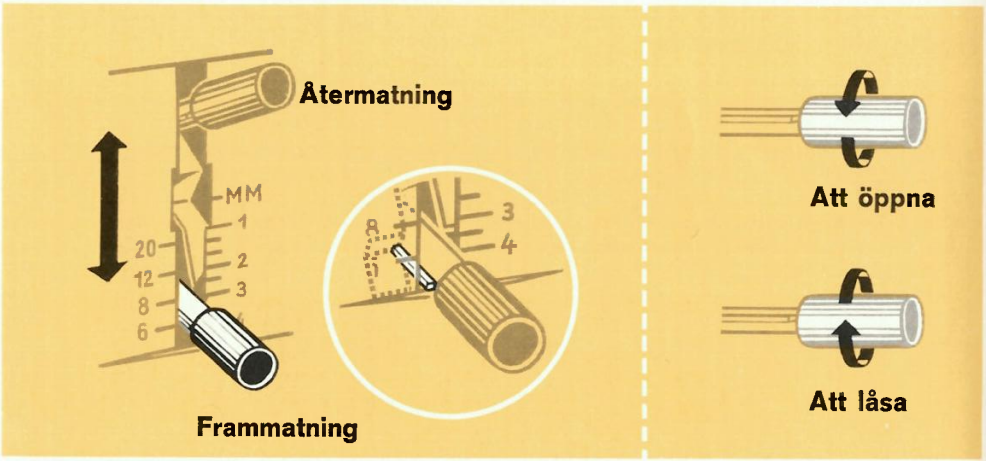

Stygnplåt och pressarfot

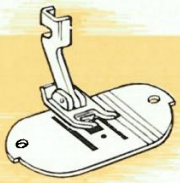

Olika sorters stygnplåtar och pressarfötter finns med bland tillbehören som medföljer Er SINGER symaskin. De har blivit konstruerade för att hjälpa Er att utföra all slags sömnad enkelt och perfekt.

Dessutom kan båda delarna tas bort och sättas dit utan minsta besvär: Stygnplåten fasthålles av två magnetstift och pressarfoten hålles fast med hjälp av en skruv.

1 **Reguljära stygnplåten**

Det breda nålhålet på den reguljära stygnplåten kan användes för alla nyttosömmar som omfattar rak- och zig-zag sömnad. Den **måste** dock användas för:

- Alternativ sömnad mellan rak och zig-zag, eller
- Nålens placering för en raksöm i vänster- eller högerläge, eller
- Sömnad med två nålar.

Vanligtvis använder man den reguljära pressarfoten eller en för ändamålet avsedd specialpressarfot till denna stygnplåt.

2 **Raksömsstygnplåt**

Denna har ett runt nålhål och kan endast användas med mönsterväljaren inställd på AK 3 (raköm, med nålen i mittläge). Tillsammans med pressarfoten för raksöm bör denna stygnplåt användas där perfekt noggrannhet är nödvändig. Till exempel: precisionsstickning av en fåll, i kurvor, uddsöm, kantstickning etc. För bästa sömnadsresultat bör denna utrustning användas när man syr i tunna, slankiga tyger, porösa material, syntetiskt material i synnerhet trikå.

3 **Kedjesömsstygnplåt**

Beskrivning se sid 40.

4 **Stopp- och broderplåt**

Denna plåt höjer tyget så att mataren inte kan mata fram materialet. Den användes för isyning av knappar, stoppning och brodering.

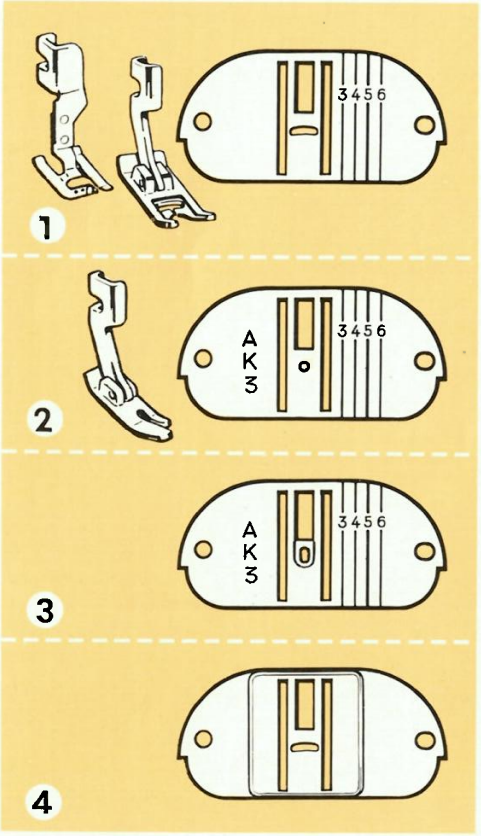

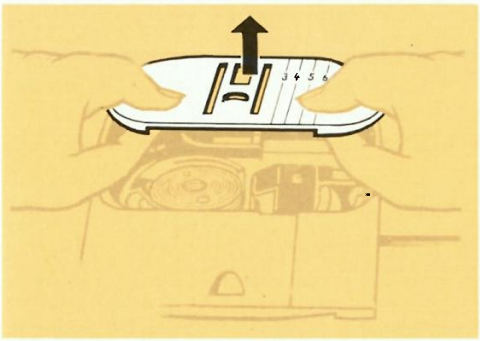

Borttagning av stygnplåt

Höj nålstången. Vrid handhjulet tills nålstången är i sitt högsta läge. Öppna skjutluckan. Sätt båda tummarna under stygnplåtens framkant och lyft bort den.

Fastsättning av stygnplåten

Lägg stygnplåten i läge över de båda stiften och släpp taget. Magneterna håller stygnplåten i säkert läge. Stäng skjutluckan.

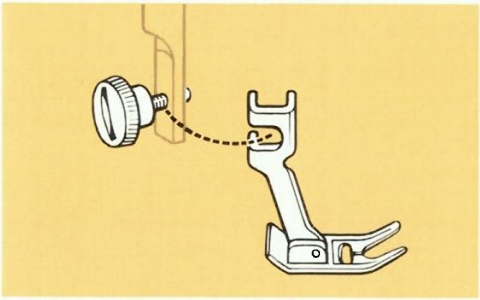

Byte av pressarfot

Vrid handhjulet tills nålen kommer i sitt högsta läge. Lyft pressarfoten. Lossa pressarfotsskruven tills pressarfoten lossnar från pressarstången och kan avlägsnas.

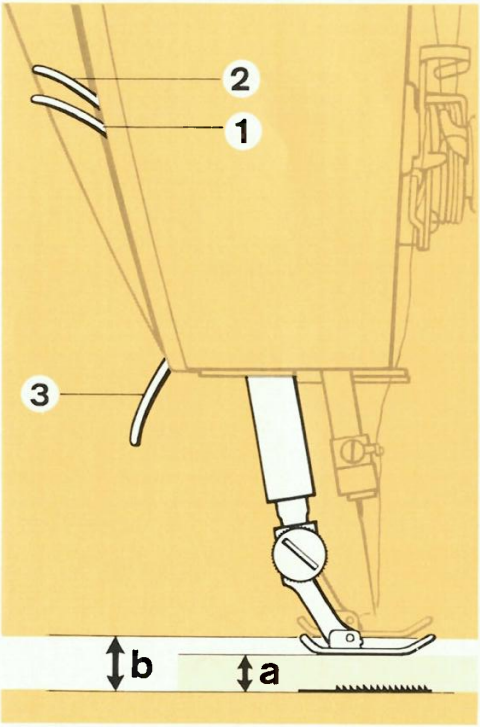

Pressarfotens lyftspak

Vid normal höjning av lyftspaken höjer sig pressarfoten i läge **1** och i detta fall blir pressarfotens öppning **a**. Normala tyger kan placeras under pressarfoten.

För att lättare kunna föra in tjockare tyger, kan pressarfotens lyftspak höjas ännu högre till läge **2**. Detta höjer pressarfoten i dess högsta läge **b**.

När Ni lyfter pressarfotens lyftspak i läge **2** måste Ni komma över en fjädrande spärr och hålla kvar lyftspaken där, då den inte kan låsas i detta läge; men när Ni släpper lyftspaken och den passerar spärren återvänder den till läge **1**. Kontrollera att pressarfotens lyftspak är inställd i läge **3** innan Ni börjar sy, och inte av misstag blivit lyft till läge **1**.

Öka

Minska

Inställning vid stoppning och brodering

Pressarfotstryckets skala

Denna skala reglerar den kraft som pressarfoten utövar på tyget medan man syr. För att få en slät och jämn söm när man syr i flera tyglager samtidigt måste man se till att pressarfotstrycket är det rätta. Hårdare tryck för tjocka tyger och lättare tryck för tunnare.

Alltför lätt pressarfotstryck medför en ojämn matning och försämrar stygnets och sömmens utseende.

Alltför hårt pressarfotstryck påverkar inte bara stygnets och sömmens utseende utan kan också skada själva materialet. Exempelvs kan två tyglägg matas fram ojämnt.

Materialets egenskaper såväl som dess tyngd och vävnadens sammansättning måste vara avgörande för det pressarfotstryck som skall användas.

Inställning av pressarfotstrycket

- Sänk pressarfoten
- **För att öka trycket,** vrides skalan till högre nummer.
- **För att minska trycket,** vrides skalan till lägre nummer.

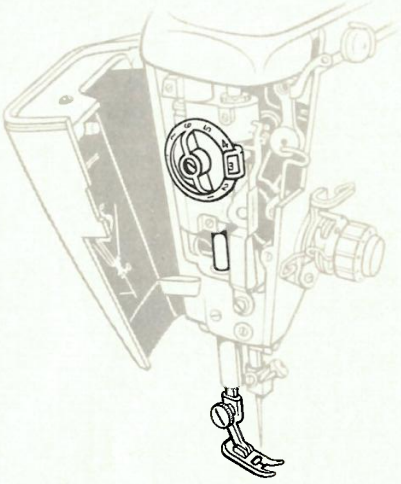

- **För stoppning,** vrides skalan till **D,** vilket frigör pressarfotstrycket och tilllåter stoppning utan stoppbåge.

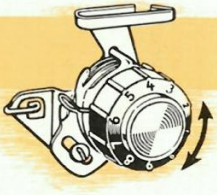

Nåltrådens spänning

Denne skala reglerar graden av övertrådens spänning.

För att öka spänningen: Vrid skalan åt höger (till ett högre nummer).

För att minska spänningen: Vrid skalan åt vänster (till ett lägre nummer).

För mer detaljerad beskrivning se sid 27 och 28.

Nålar och tråd

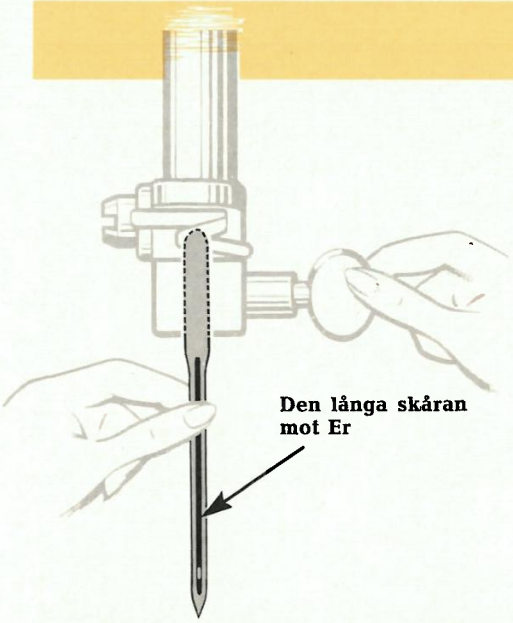

I denna maskin används SINGER nålar Catalog 2020 (15×1), grovlekar 9, 11, 14, 16 och 18.

Byte av nål

För upp nålstången i dess högsta läge. Lossa nålklämskruven och tag bort nålen. Sätt in en ny nål i klämmaren med den flata sidan bakåt och den långa skåran mot Er; För upp nålen så långt det går. Skruva sedan till nålklämskruven ordentligt.

Val av nål och tråd

För perfekt sömnad skall nålen väljas ut såväl efter det tyg som skall sys, som efter grovleken på den tråd som skall användas, se nedanstående tabell.

Kontrollera att Ni använder rätt grovlek på både över- och undertråd.

Tyg-, Tråd- och Nåltabell *

Tyger	Trådgrovlekar	Nålens grovlek
Ömtåliga — tyll, chiffon, silkesspets, organza, tunn trikå.	tunn merceriserad, 100 till 150 bomullstråd eller syntetisk tråd	9
Tunna tyger — batist, organza, jersey, voall, taft, siden, crepe, tunn plast.	50 merceriserad 80 till 100 bomullstråd	11
Medeltunna tyger — bomull, piké, linne, satin, tunn manchestersammet.	"A" silke eller syntetisk tråd	14
Medeltjocka tyger — gabardin, tweed, segelduk, överdrag, draperityg.	kraftigt merceriserad eller 40 till 60 bomullstråd	16
Grova tyger — Överrockstyger, tapetserararbeten, smärting.	kraftigt merceriserad eller 20 till 40 bomullstråd	18

*) Användes inte för kedjestygn

Trådrullshållare

Trådrullar av olika storlekar hålles stadigt fast på trådrullshållaren på Er SINGER symaskin. Trådrullen snurrar inte runt utan hållaren låter tråden vindas av över trådavledarskivan till trådledaren utan ryck eller slitningar.

1. Sätt på trådrullshållarstödet på trådrullsstiftet. (Vänd den beklädda sidan mot trådrullen.)
2. Sätt på trådrullen på trådrullsstiftet.
3. Sätt på någon av trådavledarskivorna tätt mot trådrullen, som bilden visar. Välj den skiva som passar bäst till trådrullens storlek.

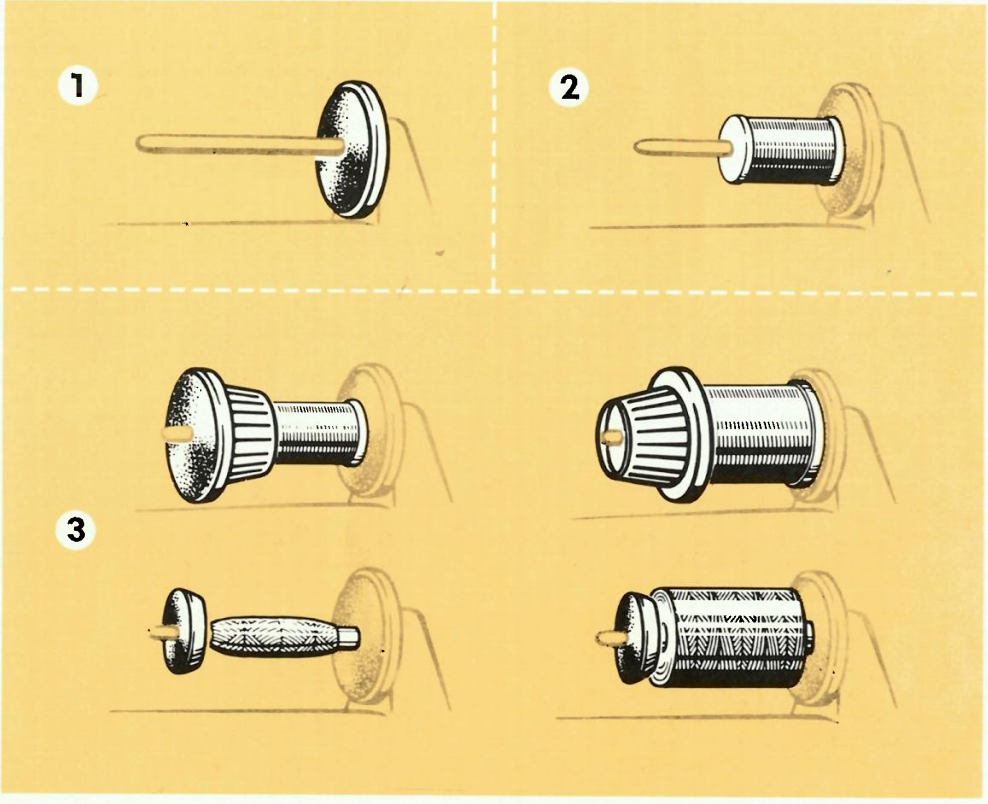

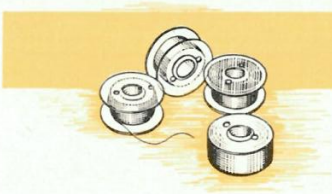

Undertråd

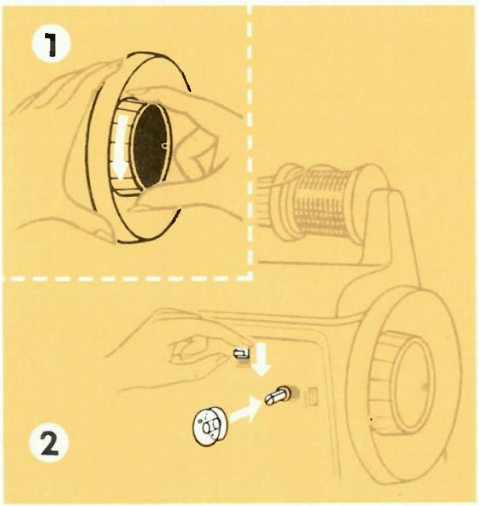

Spolningen

1. Lossa handhjulet: Vrid avkopplingsskruven med höger hand i den riktning, som bilden visar, medan Ni håller handhjulet med vänster hand.
2. Sätt spolen på spolverkstappen och tryck ned spolverksinkopplingsknappen.
3. Träd maskinen som visas på bilden. Linda några varv tråd runt spolen i den riktning som visas på bilden och starta maskinen. Så snart som tillräckligt med tråd är spolad på spolen slår den ifrån automatiskt.

   Stanna maskinen, slå tillbaka spolversinkopplingsknappen och tag bort spolen från spolverkstappen.

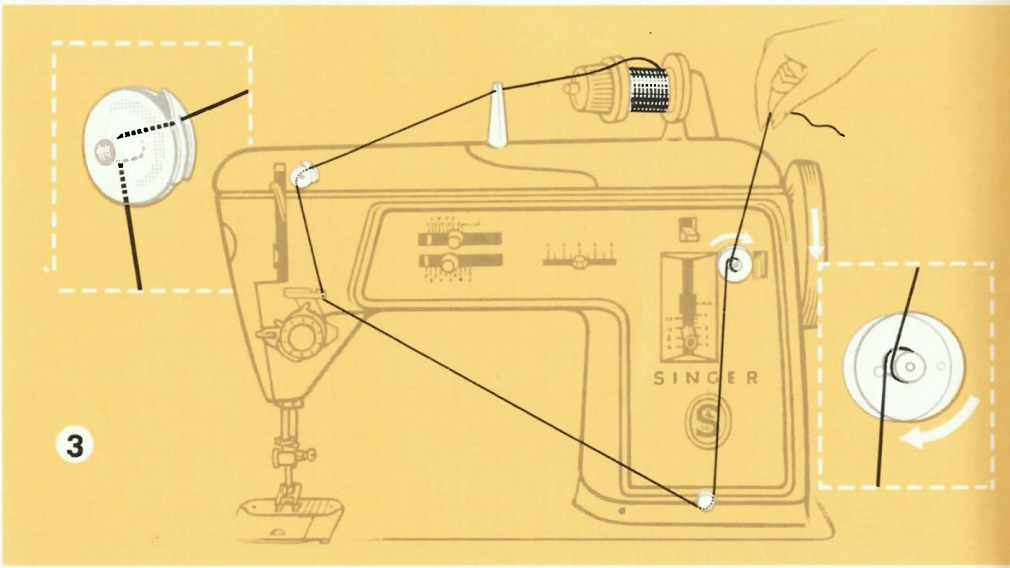

4. Drag till avkopplingsskruven med höger hand i pilens riktning som visas på bilden medan Ni håller i handhjulet med vänster hand.

Trädning av spolhylsan

1. Håll spolen så att tråden lindas av som bilden visar.
2. Lägg spolen i spolhylsan. Drag tråden ned i skåran och under spänningsfjädern.
3. Drag sedan tråden ned i utskärningen vid spänningsfjäderns ände och drag ut cirka 8 cm tråd tvärs över spolen.
4. Skjut igen skjutluckan så att tråden kommer upp genom spåret i luckans kant.

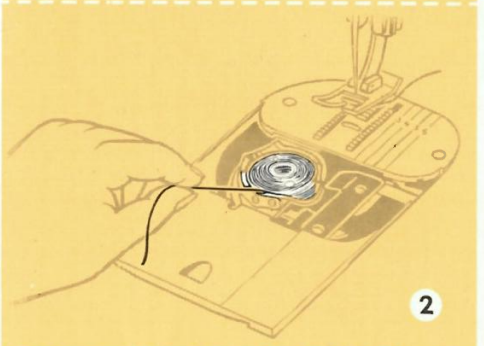

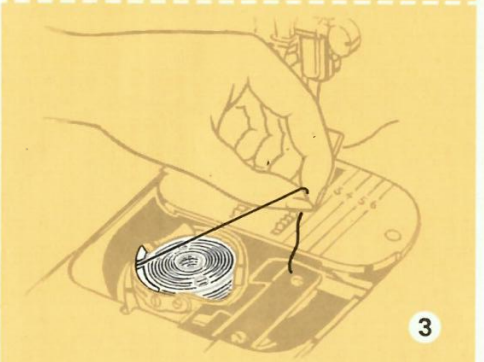

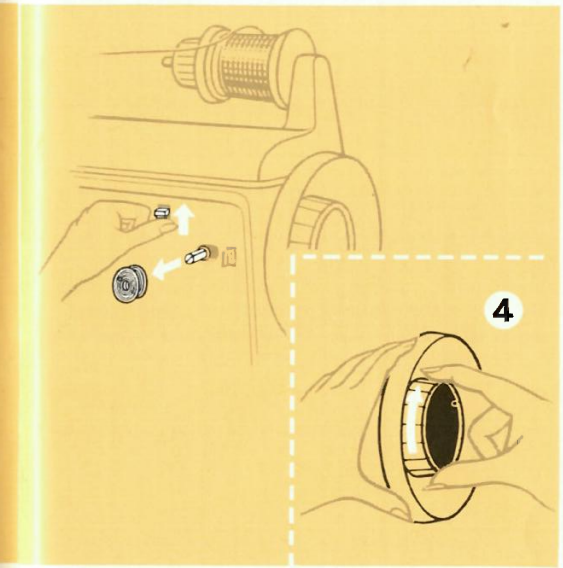

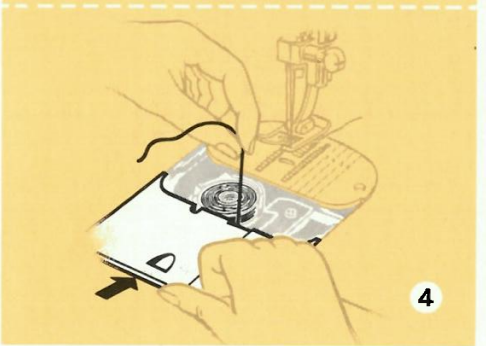

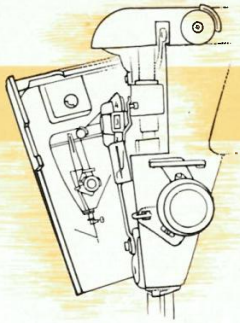

Trädning av övertråden

Vrid handhjulet till dess trådtilldragaren står i sitt högsta läge. Höj pressarfoten. Placera trådrullen på trådrullshållaren och för tråden genom de trådledare som bilderna visar. Träd nålen framifrån och bakåt. Nålpåträdaren blir till hjälp för Er vid nålpåträdningen. Drag ut ungefär 8 cm av tråden genom nålsögat att börja sömnaden med.

Trädning med inbyggd nålpåträdare

För betydligt enklare nålträdning, använd den inbyggda nålpåträdaren.

För tråden genom de trådledare som visas på den undre bilden. Höj nålen till dess högsta läge och sänk pressarfoten.

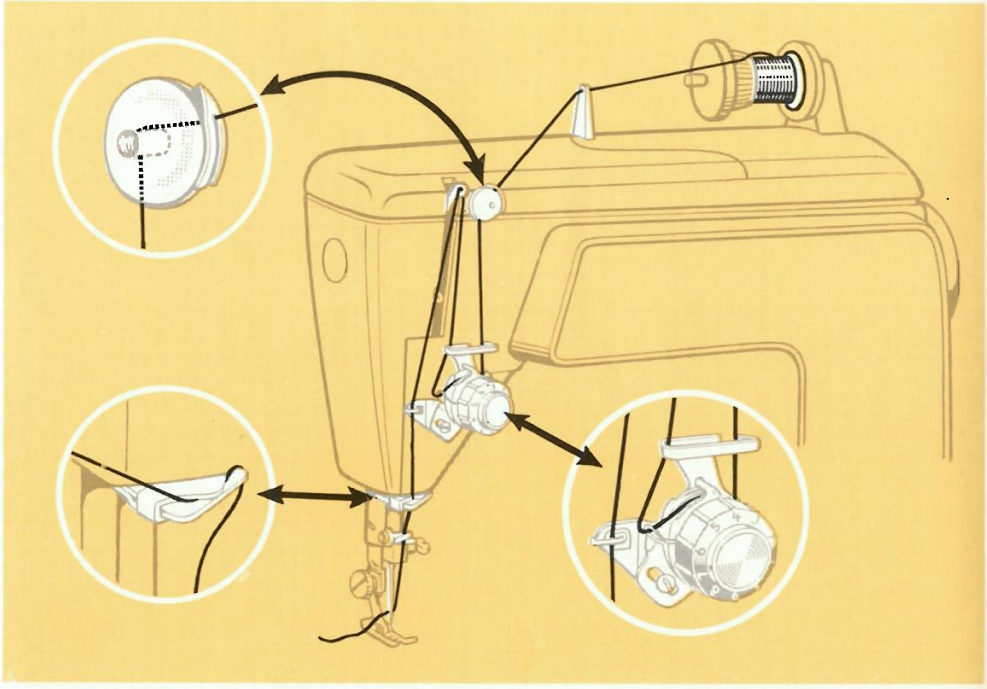

Öppna frontplåten. Vippa ut nålpåträdaren och sväng den mot Er ned till nålen och för den till placeringsskruven **A** på nålstången tills den faller i läge som visas på figur 1 på nästa sida. (Om det är nödvändigt kan placeringsskruvens höjd korrigeras med hjälp av en lätt vridning på handhjulet.)

Medan Ni trycker lätt mot placeringsskruven **A**, drag trädaren mot Er och nålpåträdarens hake kommer att passera genom nålsögat. För i tråden (Fig. 2).

Drag ut nålpåträdaren bakåt mot maskinen och vippa sedan åt vänster. (Fig. 3).

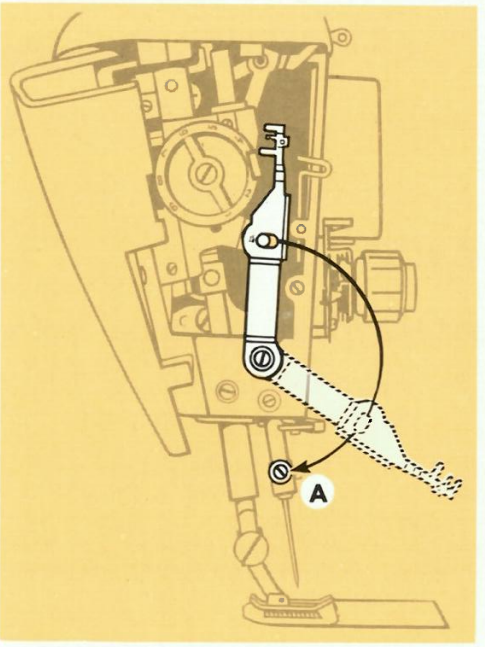

Borttagande och fastsättande av nålpåträdarens hake

(bild 4)

Att ta bort trädarhaken

Sväng ned nålpåträdaren **a.** Tag bort skruven **d,** var försiktig så att inte bricka **c** kommer bort.

Att sätta fast trädarhaken

För skruv **d** genom bricka **c.**
Trädarhakens läge **b** (med trädarens spår uppåt) till nålpåträdaren.

Rikta in hålen på haken och nålpåträdaren. Sätt fast skruven tillsammans med brickan.

Skjut hakens bakre kant i rät vinkel mot nålpåträdaren och drag till skruven.

För nålpåträdaren i läge som visas på bild 1 och sväng varsamt in den i nålsögat för att kontrollera hakens placering.

OBS! Var försiktig så att Ni inte skadar den nya haken. Haken måste passa precis i nålsögat.

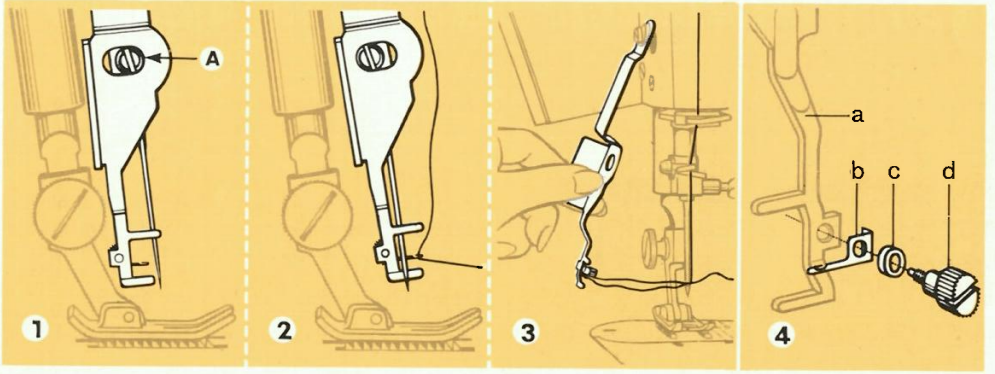

Raksöm

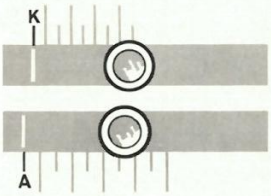

Om Ni ställer in mönsterväljarna på AK (raksöm) och kastbreddsspaken på 3 (för inställning av nålen i mittläge) kan Ni använda följande två typer av utrustning.

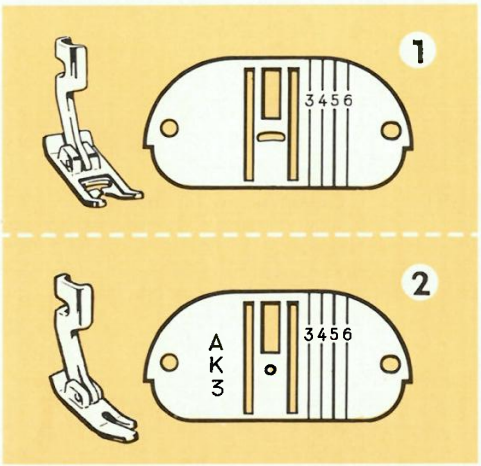

1. **Den reguljära stygnplåten och pressarfoten.**

   Detta är grundutrustningen för all nyttosömnad.

2. **Raksömsstygnplåt och pressarfot**

   Denna utrustning bör användas vid sådan raksöm som fordrar noggrann uppmärksamhet, för precisionsstickning i kanter, i kurvor, uddsöm etc.

   Då man använder denna utrustning måste kastbreddsspaken vara inställd på 3 annars stöter nålen emot stygnlåten eller pressarfoten och bryts av.

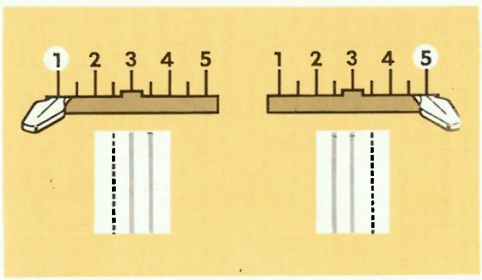

Om man så önskar, kan man sy en söm till vänster eller höger om mittlinjen. Ni måste då använda den reguljära stygnplåten och pressarfoten (utrustning nr. 1)

Med kastbreddsspaken inställd på 1 syr maskinen i vänster kant av hålet i stygnplåten med inställning på 5 syr maskinen sömmen i höger kant av stygplåtshålet. Även mellanliggande inställningar kan användas.

Lyft nålen ifrån tyget innan Ni ändrar inställningar av nålläget.

Upptagning av undertråd

Now that you have threaded both the bobbin case and needle, you will need to raise the bobbin thread through the needle hole in the throat plate.

Nu när Ni har trätt både spolhylsan och nålen, behöver Ni få upp undertråden genom stygnplåtens nålhål.

1. Håll övertråden lätt med vänster hand (tråden hålles **över** pressarfoten). Vrid handhjulet sakta mot Er så att nålen går ned i stygnplåten.

2. Håll fortfarande i övertråden och vrid handhjulet tills nålen kommer upp igen och fångat upp undertråden i en ögla. Drag i övertråden så att Ni får upp öglan till nålsögat.

3. Drag upp öglan med fingret.

4. Placera både över- och undertråd bakåt under pressarfoten. Kontrollera att undertråden löper i spolhylsans bakre trådledare.

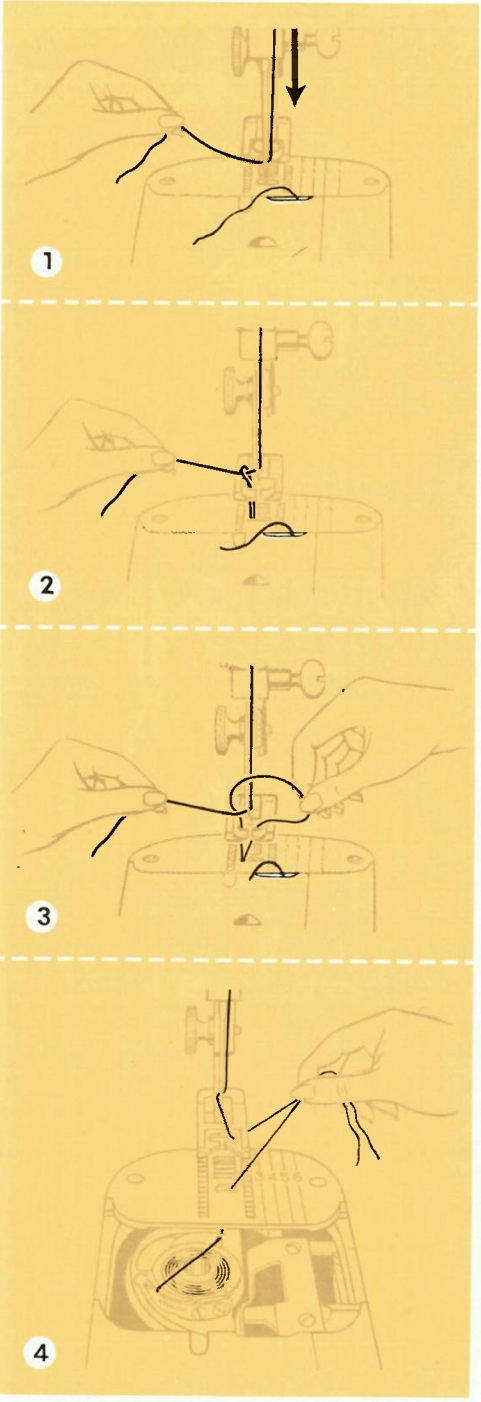

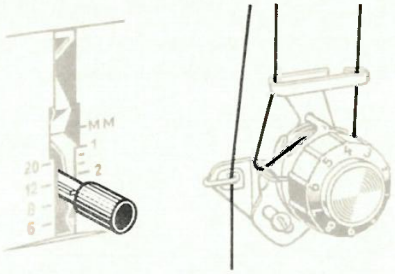

Att sy en söm

Ställ in styngställningsspaken på önskad stynglängd och övertrådens spänning på medelläge.

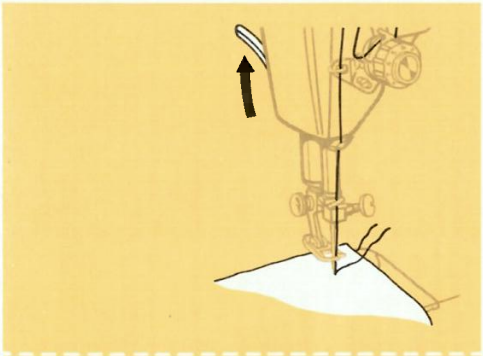

För in tyget under höjd pressarfot i rät linje med en bestämd sömledningslinje på stygnplåten. För ned nålen i tyget ca 10 mm från bakre kanten.

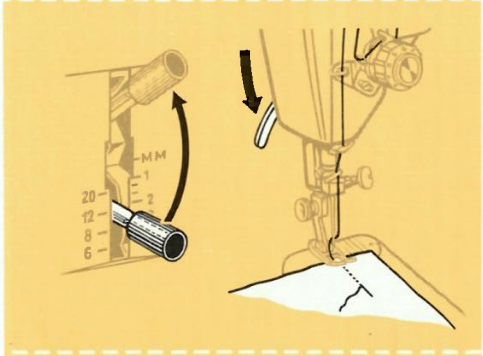

Fäll ned pressarfoten. För upp stygnställningsspaken för återmatning och sy några stygn bakåt för att fästa sömmen.

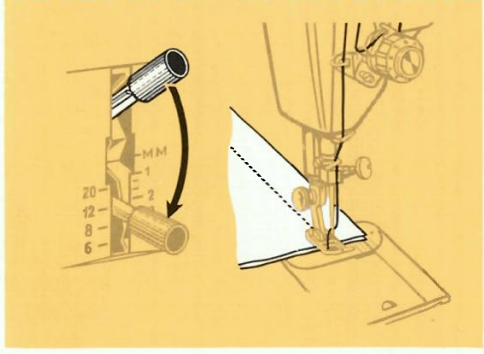

Skjut ned styngställningsspaken och sy sömmen framåt.

Hur man för och stöder arbetet

De flesta tyger behöver endast föras framför pressarfoten.

Ledningslinjerna på stygnplåten är till för att kunna få sömmen rak. Storlekarna visas på motstående bild. För extra kontroll av tyget är det bäst att använda linjalen, beskriven på sid. 60.

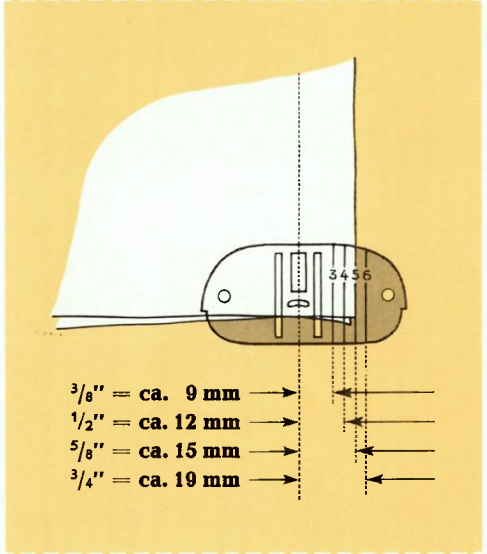

Ömtåliga tyger, såsom chiffong etc. måste sträckas lätt under sömnaden för att förhindra tyget från rynkning. I detta fall håller man i sömmen framför och bakom pressarfoten.

För att ernå bästa sömnadsresultat bör stygnplåt och pressarfot för raksöm användas vid raksöm i ömtåliga tyger. Se sid. 22.

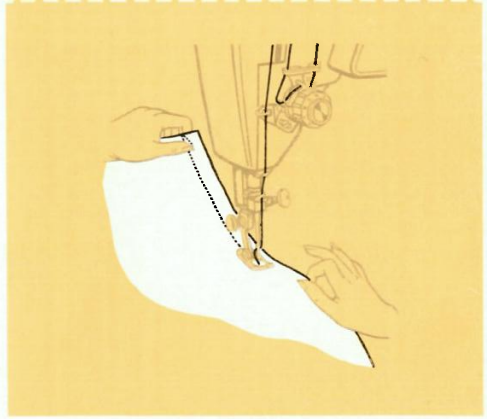

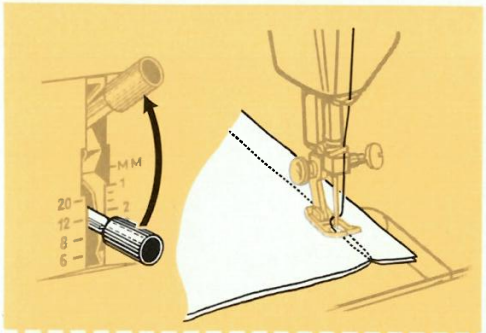

Sy till kanten på tyget för att fullfölja sömmen. Skjut upp stygnställarspaken för bakåtsöm och sy några stygn bakåt för att fästa sömmen.

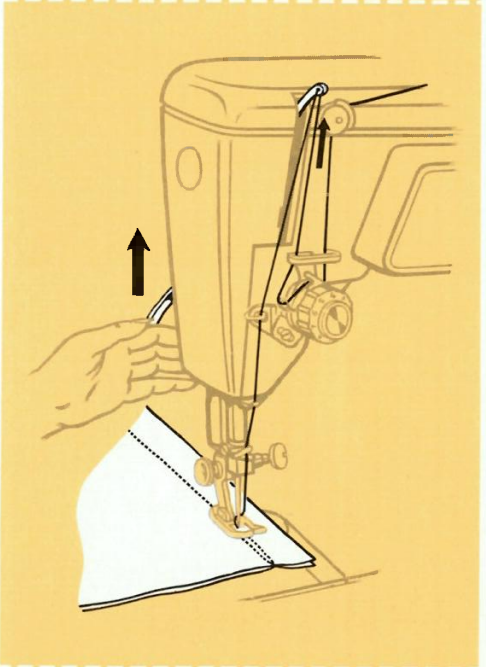

Vrid handhjulet för att få trådtilldragaren på sin högsta punkt. Lyft upp pressarfoten och tag bort tyget.

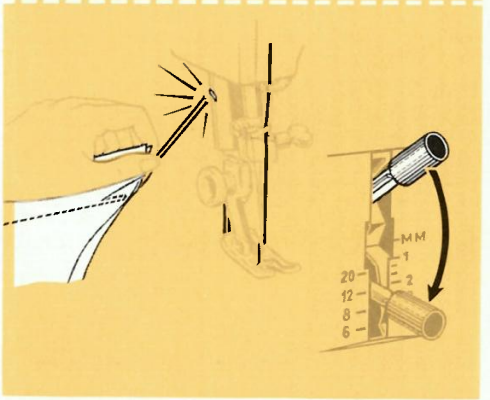

Skär av båda trådarna på den inbyggda trådavskäraren som bilden visar.

Ställ tillbaka stygnställarspaken för sömnad framåt.

Reglering av trådspänningen

Korrekt trådspänning är viktig för ett gott sömnadsresultat. För riktig stygnbildning skall spänningen vara lika på över- och undertråd och tillräcklig för att trådarna skall förenas i materialets mitt och bilda ett fast stygn.

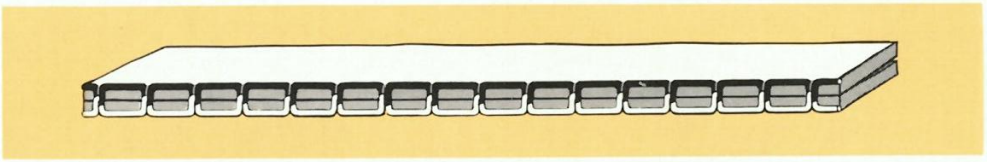

För att kunna få en korrekt inställning av spänningen bör Ni sy en provsöm på en provlapp av Ert tyg med normalinställning av övertråden (4). Om denna provsöm visar ett underkänt utseende kan Ni korrigera övertrådens spänning enligt följande:

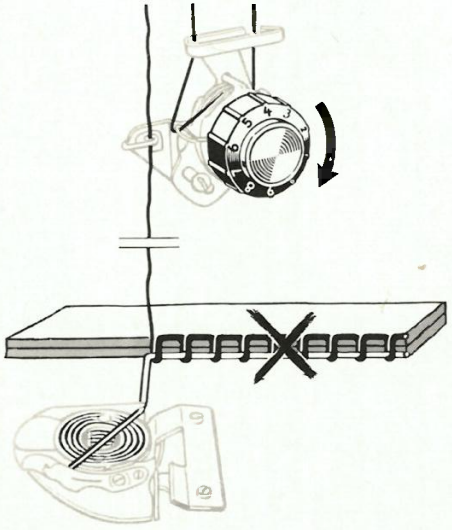

Om trådöglorna ligger på undersidan av sömmen, är övertrådens spänning för lös. Detta rättas till genom att vrida skalan till en högre siffra.

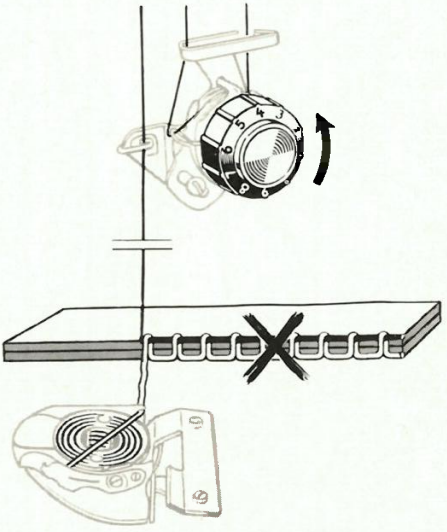

Om trådöglorna ligger på översidan av sömmen, är övertrådens spänning för hård. Detta rättas till genom att vrida skalan till en lägre siffra.

Om det inte är möjligt att genom övertrådens spänning få en jämn söm måste undertrådens spänning justeras.

Ställ in övertrådens spänning på normalläge (4) och sy en provsöm.

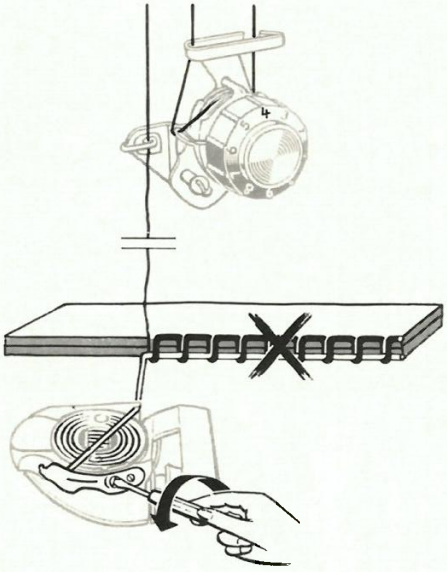

Om trådöglorna då ligger på undersidan av sömmen är spänningen för hård, vilket Ni lätt rättar till genom att vrida skruven i riktning, som bilden visar.

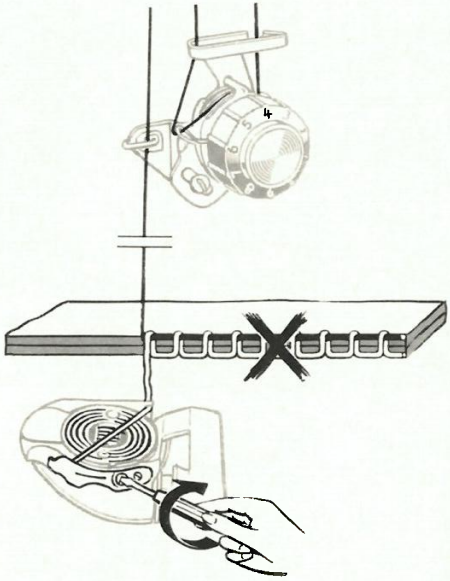

Om öglorna bildas på översidan av sömmen är undertrådens spänning för lös och Ni måste vrida skruven i riktning, som bilden visar.

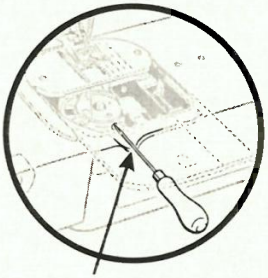

Om Ni måste justera undertrådsspänningen på SINGER 670 (friarmsmaskinen) placeras skruvmejseln i spåret på inställningsplattan framför spolen.

Zig-Zag-sömnad

Zig-Zag inställningen på Er SINGER-symaskin ger Er så gott som obegränsat val av olika mönstersömmar. En del mönster är rent dekorativa och bidrar till att ge Ert plagg en individuell touch, medan andra endast användes som nyttosömmar för praktiska ändamål.

Här är några exempel:

- **Plan zig-zag-söm** användes för knapphål, isyning av knappar, överkastning av sömmar, applikationer m. m.
- **4-stegs zig-zag** Avancerad i sidled syende zig-zag, idealisk även för lagning och stoppning speciellt i elastiska material.
- **Blindsöm** Perfekt för uppläggning av fållar och som dekorationssöm.
- **Elastisk rak- och överkastsöm (overlocksöm)** En modern söm som samtidigt syr ihop och kastar sömmar även i stickade tyger, stretch och elastamaterial.

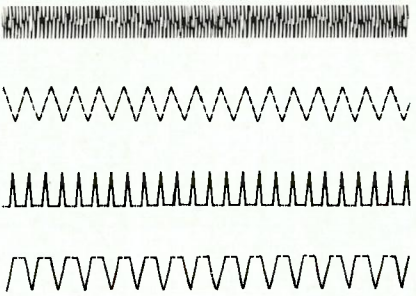

De olika mönster- och dekorationssömmarna erhålles antingen från de inbyggda, inställbara mönsterväljarna eller genom de utbytbara mönsterbrickorna. Ett otal mönsterkombinationer får Ni genom att kombinera val av mönsterväljarinställning med utbyte av mönsterbrickor.

Tillbehör för zig-zag-sömnad

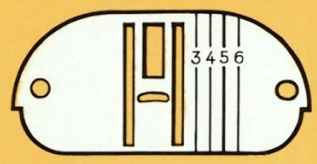

Den reguljära stygnplåten

Den reguljära pressarfoten
för normal zig-zag och "öppna" stygnmönster

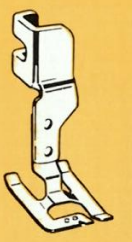

Specialpressarfoten
för sömnad i silke och tunna material

Inställning vid vanlig zig-zag söm

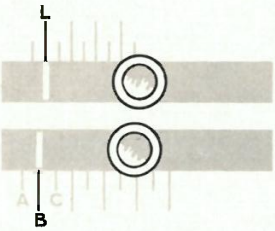

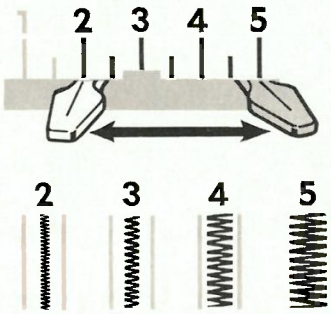

Mönsterväljarna på B L
Mönsterväljaren L bestämmer zig-zag-sömmen.

Mönsterväljaren B bestämmer nålens läge (mitten).

Kastbredd = 2 — 5

Kastbreddsspaken kontrollerar stygnens zig-zag bredd. (Se sid. 11) Bredden kan varieras från max. 5 till min. 2.

Lyft nålen från tyget innan Ni rör mönsterväljarna eller kastbreddsspaken.

Mönsterväljarna på **A L**
= nålen i vänsterläge.

Mönsterväljarna på **B L**
= nålen i mittläge.

Mönsterväljarna på **C L**
= nålen i högerläge.

Med nålen i vänster eller högerläge tillåtes endast en kastbredd som är mindre än 5 mm. Mönsterväljaren på **B** är i allmänhet att föredra. Inställningarna **A** och **C** används endast om någon speciell placering av sömmen är önskvärd. Till exempel: Knapphål, isyning av knappar.

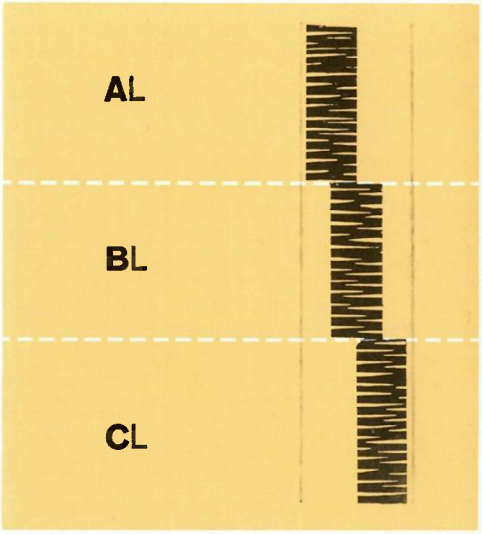

Plattsöm

Plattsöm, en rad av tätt liggande zig-zag stygn, får sitt fina utseende med hjälp av stygnlängdsspaken.

Det allra bästa resultatet får man om man även använder specialpressarfoten.

För att hindra mjuka eller glesa material att rynka eller draga ihop sig är det lämpligt att använda underlägg av dubbel organdi eller silkespapper.

Inställning av stygnlängden:

Vinkeln i stygnskalans vänstra kant tjänar till gradvis fininställning av stygnlängden för plattsöm.

Allt efter det man vrider knappmuttern åt höger minskas stygnlängden gradvis tills önskad täthet erhållits, dock ej tätare än trådens egen grovlek.

Den rätta inställningen varierar efter det material man syr. Det är lämpligt att ställa in och provsy på en tyglapp av samma material, innan arbetet påbörjas.

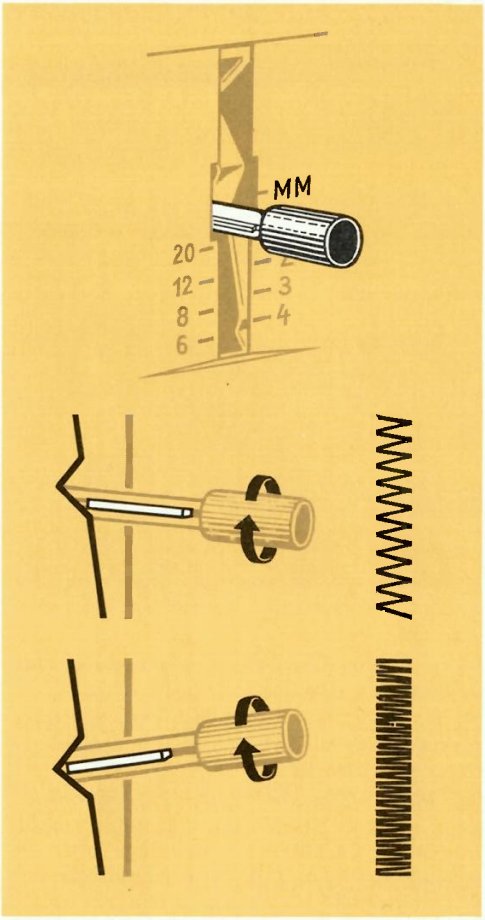

Inställning av övertråden spänning

Plattsöm kräver lösare övertrådsspänning än vanlig raksöm eller mönstersömmar med glesare stygn. Dessutom, ju bredare plattsömmen är desto lösare måste övertrådens spänning vara.

För att avgöra vilken spänning, som är lämpligast, bör man först prova på en bit av samma slags tyg. En rätt inställd plattsöm skall ligga flat på tyget. En hopdragen eller rynkad plattsöm visar att övertrådens spänning är för hård.

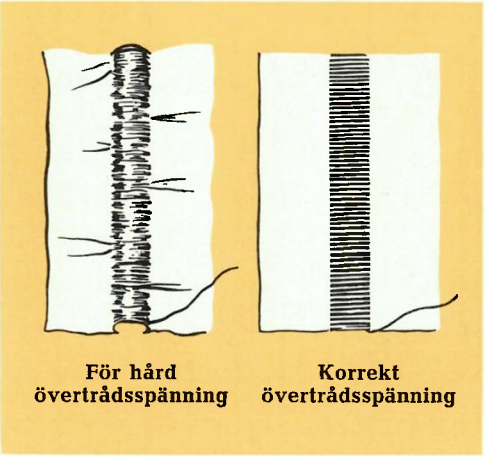

För hård övertrådsspänning **Korrekt övertrådsspänning**

Nyttosömmar och mönstersömmar

Grundmönster — Inbyggda i mönsterpaketet

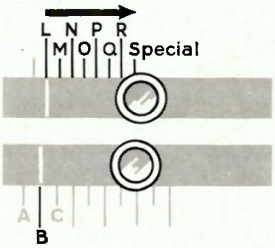

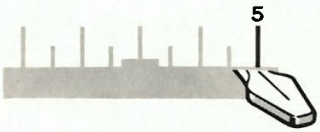

De sju inbyggda brickorna betecknas av bokstäverna L t. o. m. R.

Om Ni flyttar mönsterväljaren till en av dessa bokstäver får Ni ett av de grundmönster som visas på bilden nedan.

Den undre mönsterväljaren är vanligtvis inställd på **B** = nålen i mittläge. Med inställning på **A** är nålen i vänsterläge och med inställning på **C** är nålen i högerläge, som beskrives på sidan 30.

Kastbreddsspaken kontrollerar bredden av Ert inställda grundmönster. Den bredaste kastbredden (inställning på 5) ger i regel det bästa syresultatet på mönstren.

Höj nålen från tyget innan Ni ändrar mönsterväljarna eller kastbreddsspaken.

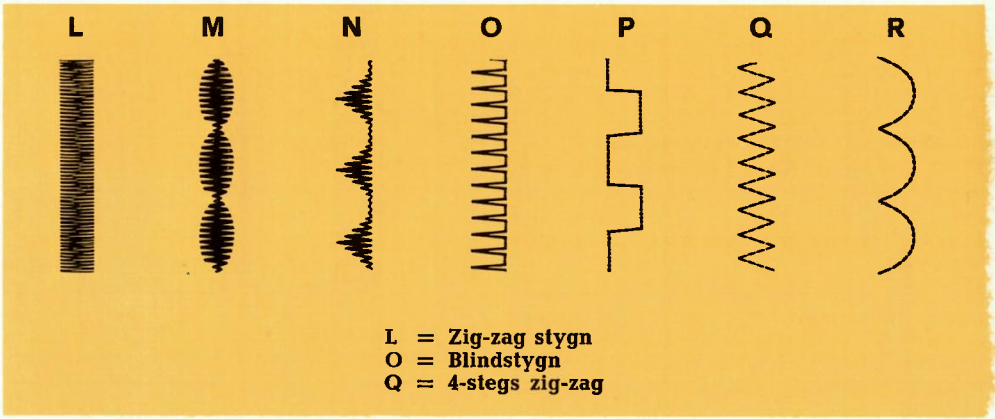

Grundmönster — Utbyte av specialmönsterbrickor

De fem utbytbara specialbrickorna som medföljer Er symaskin kan användas för att sy ytterligare grundmönster. De inringade numren (till exempel ②) i denna bok betyder speciella mönsterbricksnummer.

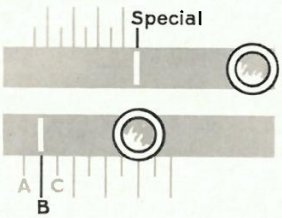

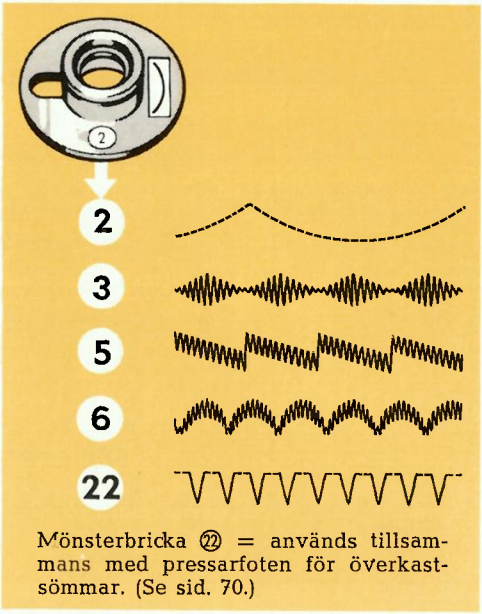

Mönsterbricka ㉒ = används tillsammans med pressarfoten för överkastsömmar. (Se sid. 70.)

När Ni använder en specialmönsterbricka måste den **övre mönsterväljaren** alltid vara inställd på special. Om Ni sedan ställer in den undre mönsterväljaren på **A, B** eller **C,** kommer det att placera Era sömmar till vänster i mitten eller till höger. (Se sid. 30.) **B** (mittläge) är i allmänhet att föredra.

Kastbreddsspaken kan sedan användas för att kontrollera mönstrets bredd. Även då Ni använder specialmönsterbrickor ger en inställning av kastbreddsspaken på 5 det bästa resultatet på mönstren.

Kombinerade grundmönster beskrives på sidorna 34 och 35.

Byte av special-mönsterbrickor

1. Höj nålen till dess högsta läge.
2. Flytta den övre mönsterväljaren ifrån special.
3. Fäll upp locket med mönsterschemat. Tag bort specialmönsterbrickan och placera en annan bricka på axeln; tryck ned brickan tills en knäpp anger att den kommit i läge.
4. Ställ in den övre mönsterväljaren på **special.**

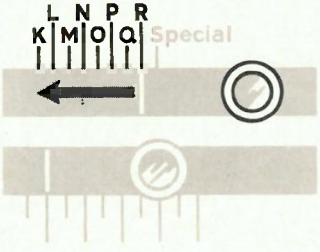

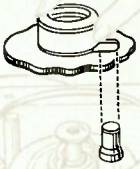

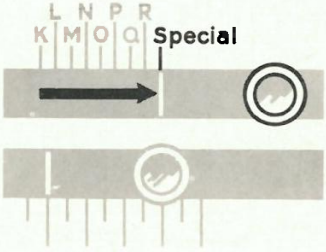

Kombinerade mönster

Ni kan kombinera två grundmönster antingen

- genom att välja ut två inbyggda mönsterbrickor eller
- genom att välja ut en inbyggd mönsterbricka och en utbytbar specialbricka.

Som vi har sett innebär bokstäverna **L** t. o. m. **R** på den övre mönsterväljaren de inbyggda brickorna och **special** de utbytbara specialbrickorna.

Eftersom det endast är en mönsterväljarknapp för inställning av bokstäverna **L** t. o. m. **special** hur är det då möjligt att kombinera två mönster? Svaret är att bokstäverna **D** t.o.m. **J** på den undre mönsterväljaren också representerar inbyggda brickor. Som Ni ser nedan motsvaras **D** av **L**, **E** motsvaras av **M** o.s.v. På detta vis kan Ni kombinera två grundmönster.

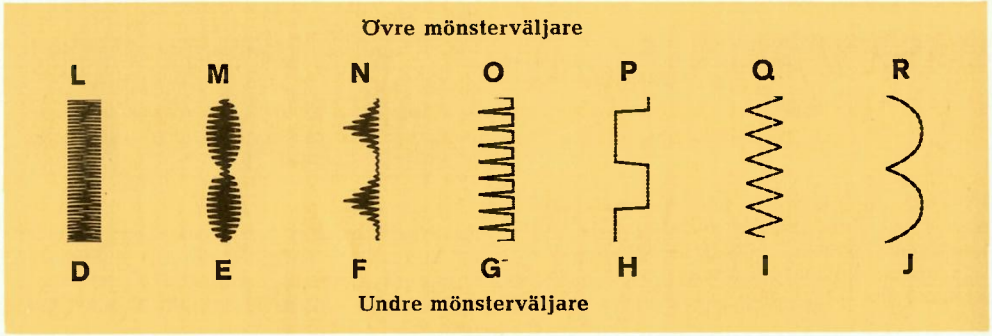

Observera:

- när Ni ställer in för kombinerade mönster kontrollerar inte kastbreddsspaken längre stygnens bredd, utan varierar i stället mönstren.
- kombinerade mönster kan man inte använda tillsammans med två nålar.

Exempel på kombinerade mönster som är varierade av kastbreddsspaken

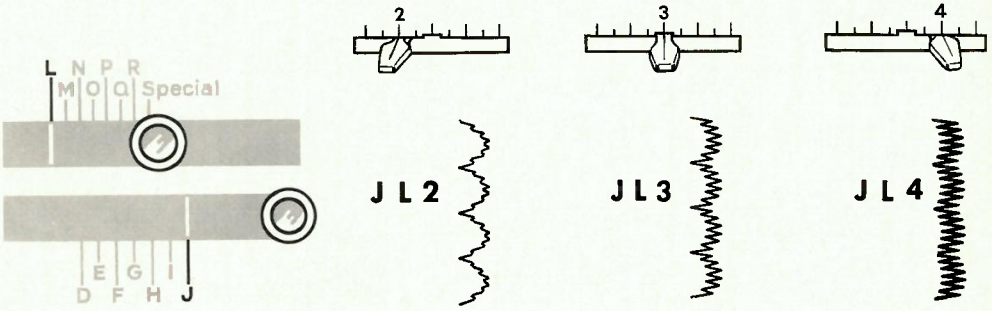

Exempel på kombinerade mönster och utvalda inställningar

(Några exempel visas också på mönsterschemat på locket överst på Er maskin.)

Höj nålen ifrån tyget innan Ni ändrar på mönsterväljarna eller kastbreddsspaken.

Undre mönsterväljare
Övre mönsterväljare
Special-brickor
Kastbreddsspak

D	Special	②	2	
D	Special	②	3	
D	P		4	
E	P		2	
F	O		2	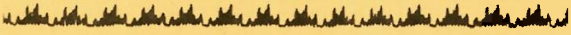
F	R		2	
G	M		4	
G	P		4	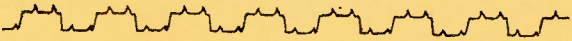
G	Special	②	2	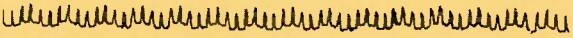
G	Special	③	4	
H	Special	③	4	
I	L		2	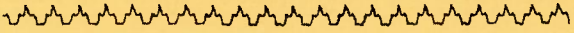

Tvånålssöm

Genom att använda två nålar på en gång kan Ni sy två parallella, tätt liggande, dekorativa linjesömmar samtidigt. Ni kan använda antingen en eller två färger på tråden, och Ni kan välja antingen raksöm eller ett grundmönster. (Kombinerade mönstersömmar kan inte användas vid sömnad med två nålar.) Några av de attraktiva utföranden Ni kan åstadkomma visas på sidan 38.

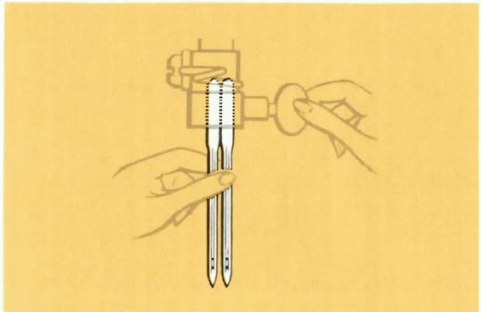

Hur man sätter i nålarna

Nålkännaren kan lätt förses med två nålar, Catalog 2020 (15×1). För att sätta fast nålen lossas nålklämsskruven och den andra nålen sätts in från höger med den långa skåran mot Er.

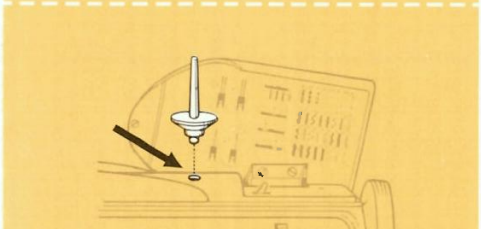

Att träda maskinen

Placera först övertråden på spolhållaren och för tråden genom ögat på den första trådledaren. Fäll upp mönsterluckan och sätt i det extra trådrullsstiftet (som medföljer maskinen) i det hål som är avsett för det. Sätt den

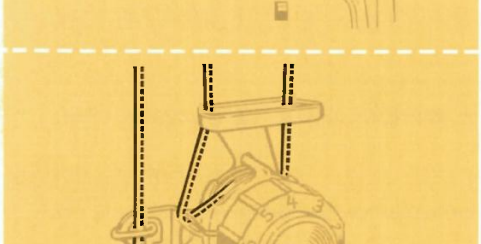

andra trådrullen på detta trådrullsstift och träd som för sömnad med en nål (se sidan 20) se noga till att de båda trådarna skiljs åt av den mellersta spänningsskivan.

Raksöm med två nålar

Mönsterväljare-inställning: AK
Kastbreddsspaken: endast på 2 eller högst 3 som är maximal kastbredd.
Stygnplåt: den reguljära
Pressarfot: den reguljära

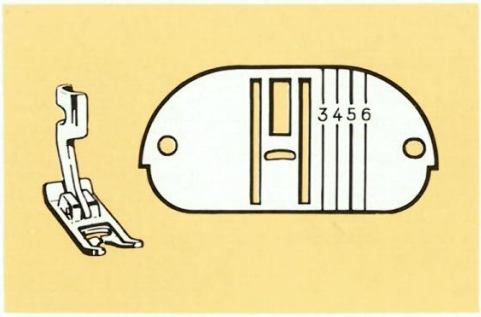

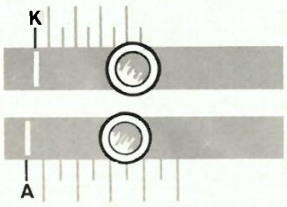

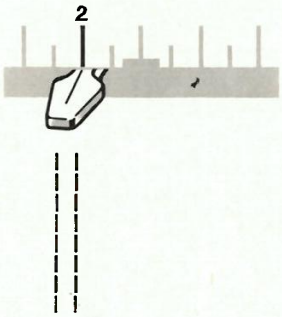

Grundmönster med två nålar

Övre mönsterväljaren: från L till special
Undre mönsterväljaren: A
Kastbreddsspaken: 2 eller högst 3 maximalt
Stygnplåt: den reguljära
Pressarfot: den reguljära eller specialpressarfoten

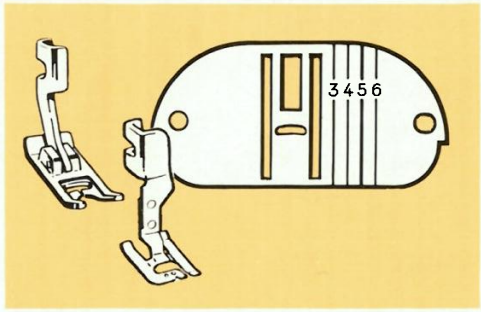

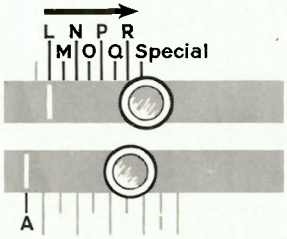

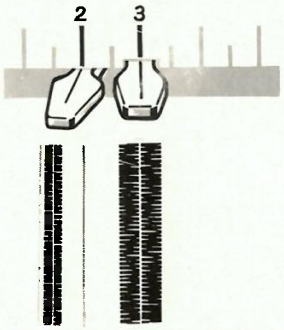

Exempel på dekorativa tvånålssömmar

Inställningar

A	Special	⑤*	3	
A	Q		3	
A	N		3	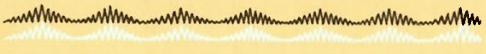
A	Special	②	3	
A	P		3	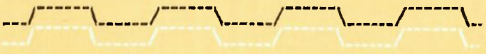
A	Special	③	3	
A	O		3	

* Speciella bricknummer

Kedjesöm

Er nya SINGER symaskin kan mer än någon annan maskin eliminera en stor del av det tidsödande och bevärliga arbete, som tidigare utfördes för hand, i det att både skyttelsöm och 1-trådig kedjesöm kan åstadkommas på samma maskin. Detta innebär att Ni kan använda Er symaskin på många nya sätt. — Det är som om Ni hade en andra maskin.

1-trådig kedjesöm ser ut som vanlig raksöm på översidan, men det är en rad ihoplänkade öglor på undersidan av tyget. Sömmen sys med enbart övertråd — så Ni behöver ingen undertråd eller spole. Eftersom sömmen sys av bara en tråd är kedjesömmen mycket lättare att repa upp. Hela sömmen kan tas bort endast genom en dragning i trådänden. Dessutom gör ögleformationerna på sömmen den mer töjbar än skyttelsömmen. Det är detta som gör kedjesöm så användbar.

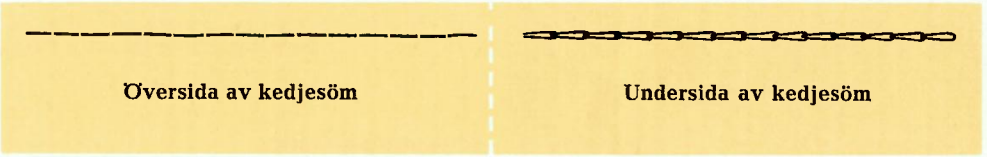

Översida av kedjesöm

Undersida av kedjesöm

Här är några av de många sömnadsarbeten för vilka Ni kommer att finna kedjesömmen användbar:

Tråckling — provsömmar för inprovning, ledsömmar, blixtlåsöppningar, foder och belägg.

Stödsöm — för att behålla plaggets form under hopsättningen.

Avtagbara prydnadsplagg — såsom pälskragar, vita kragar och manschetter.

Fållar på gardiner och draperier — som ofta behöver ändras.

Sömnad av tillfällig beskaffenhet — för barnkläder, överkast och foder som kan krympa.

Gör markeringar för snoddssömmar, rörformiga tygupphöjningar — för renskärning och knappöglor.

Fästning av fållband och elastiska midjeband.

Sömmar på stickade och töjbara plagg.

Några exempel illustreras på sidan 44.

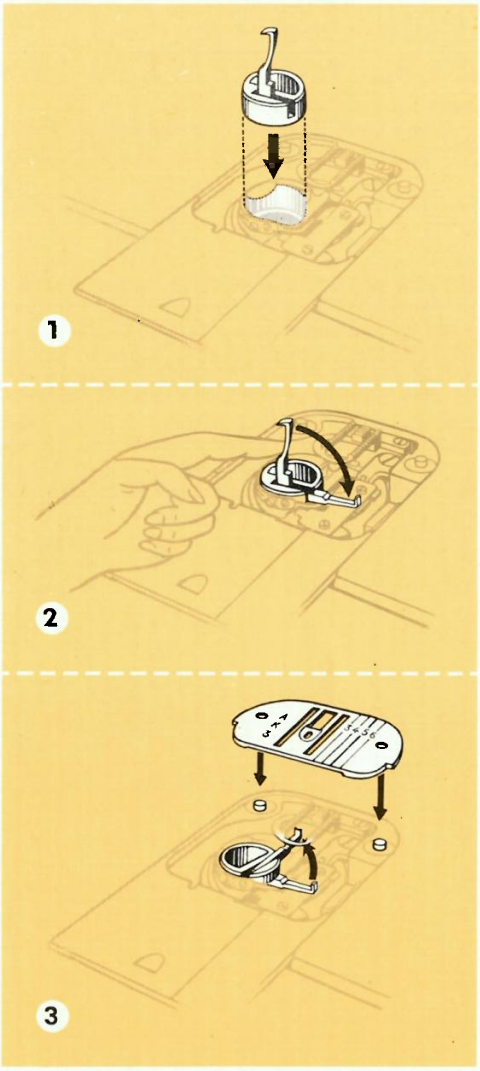

Maskinens förberedelse för kedjesöm

1. Tag bort den reguljära stygnplåten och spolen.
2. Sätt in kedjestygnshållaren i spolhushållaren (Bild 1).
   Tryck ned kedjestygnsfingret (Bild 2) och vrid kedjestygnhållaren till vänster mot stoppet. (Bild 3).
3. Lägg på kedjesömstygnplåten.

Maskininställning

Mönsterväljarna: AK

Kastbreddsspaken: 3

Stygnlängd: normal inställning för största längd, ungefär 4 mm, men vilken stygnlängd som helst mellan 2 och 4 mm kan användas.

Pressarfot: den reguljära eller den för raksöm.

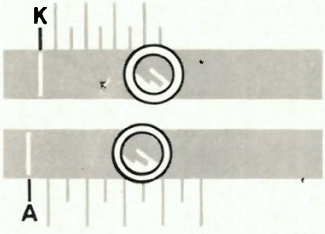

Trädning

Förutom den normala trädningen skall övertråden också föras in i ögat på den speciella kedjestygnstrådledaren.

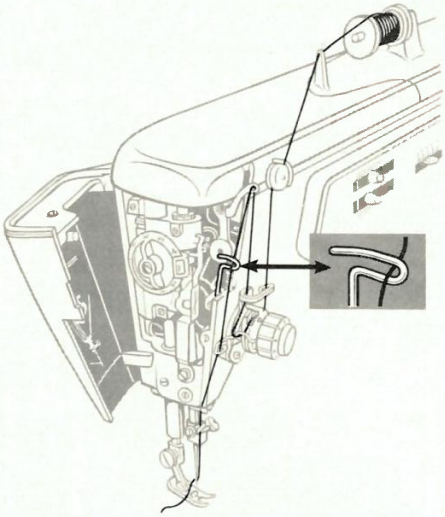

Reglering av trådspänning

Kedjesöm utföres i regel med lösare övertrådsspänning än vanlig raksöm, om man jämför med samma grovlek och typ av tråd. Då trådspänningen är korrekt inställd blir kedjesömmen platt och jämn.

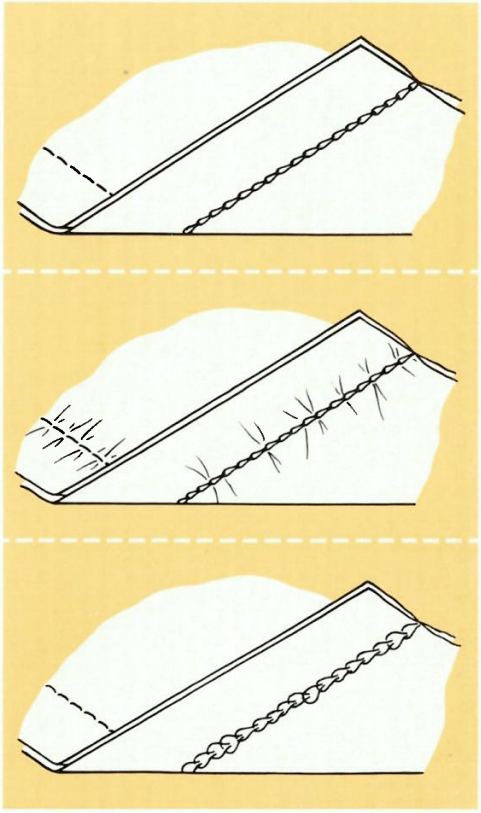

Om tyget rynkar sig eller trådöglorna är för hårt tilldragna är trådspänningen för hård. Vrid spänningsskalan till ett lägre nummer.

Stora oregelbundna öglor betyder att trådspänningen är för lös. Vrid då skalan till ett högre nummer.

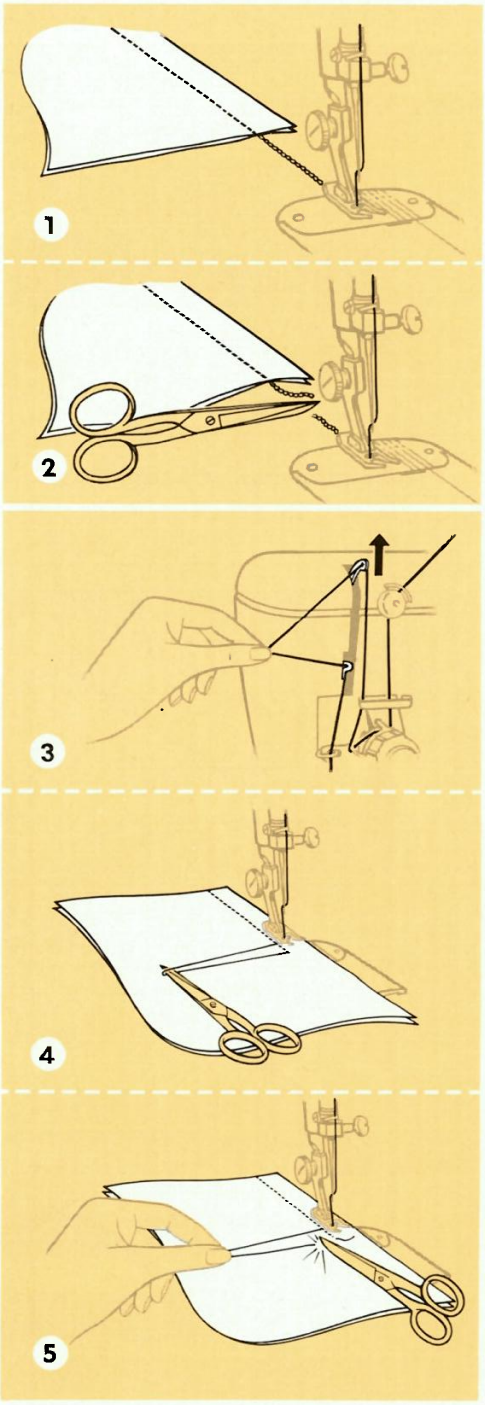

Sömnad

Innan Ni börjar sy kedjesöm, övertyga Er om att trådtilldragaren är i sitt högsta läge. Detta förhindrar övertråden att dras ut ur nålsögat om Ni klippt av tråden för kort. **Obs. Ni kan endast sy framåt.** Placera nålen i tygets ytterkant, sänk pressarfoten och sy. Vid sömnad i hörn, då symaterialet vrides mer eller mindre runt nålen, så övertyga Er om att nålen är i ett uppåtgående läge, (ca 1 cm från dess lägsta punkt) för att undvika hoppstygn. Fortsätt sedan att sy i den nya riktningen.

Borttagning av tyget

Det lättaste sättet att ta bort materialet ur maskinen är att sy över kanten på tyget (bild 1) medan Ni lätt drar i detsamma. Ni får då en trådkedja som klipps av en bit från tyget (bild 2). Om sömmen slutar före tygets kant låt då trådtilldragaren gå upp till sitt högsta läge, lyft sedan upp pressarfoten och drag fram lite tråd genom trådtilldragaren från trådrullstiftet (bild 3). För sedan den lösa tråden mellan pressarfoten och materialet till vänster med en sax (bild 4) och klipp därefter av tråden ungefär 1 cm ifrån tyget (bild 5). Tag bort tyget från maskinen genom att dra det rakt bakåt, ifrån Er. Detta gör att den fria trådänden automatiskt drages ned på undersiden av tyget och sömmen är då tillfälligt låst. Om Ni önskar förstärka detta tillfälliga lås, kan Ni fästa tråden bakåt över kedjesömmen och fästa för hand.

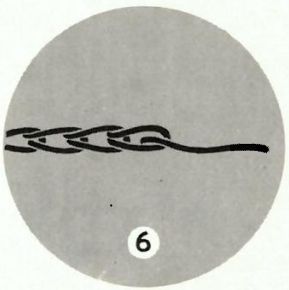

Hur man öppnar kedjesömmen

Kedjesömmen kan tas bort jämnt och snyggt endast i en rikning, från slutet av sömmen till sömmens början. Öppningsriktningen kan urskiljas på de pilspetsar, som kedjesömmen bildar på undersidan av materialet och som pekar mot det håll sömmen påbörjades.

För att öppna sömmen, klipper man bara upp den sist formade öglan på undersidan av tyget (bild 1) och drar sedan upp trådänden till tygets översida (bild 2). Med denna fria trådände kan sedan hela sömmen dras upp med ett enda ryck (bild 3).

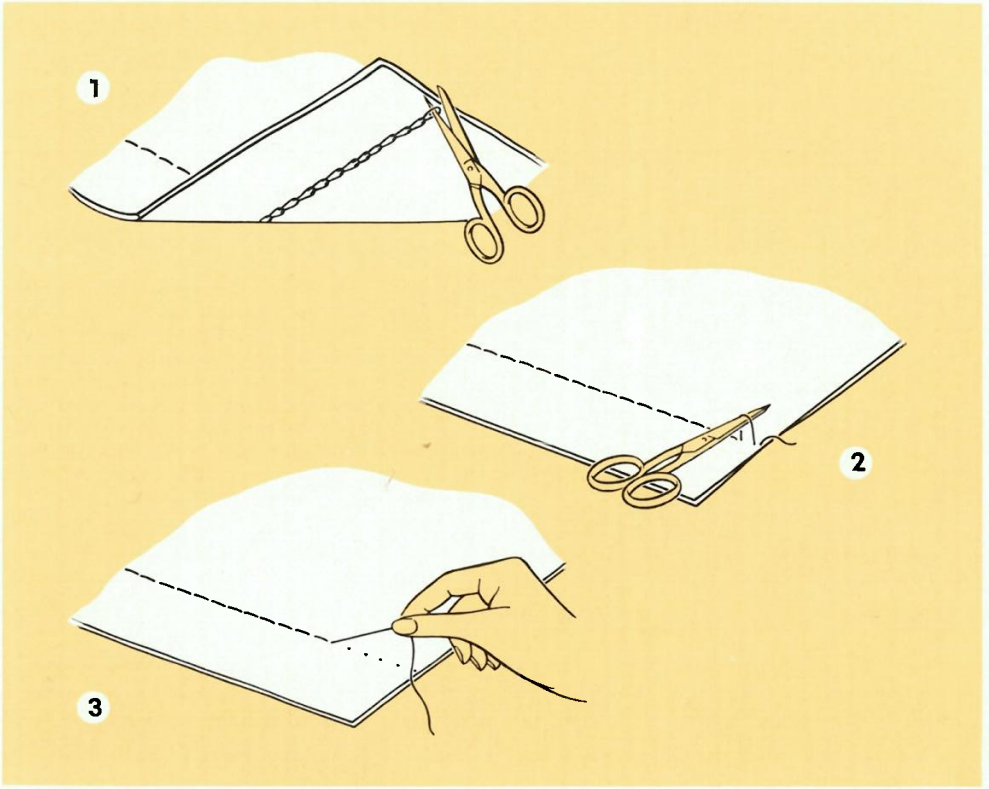

Hur man ändrar maskinen från att sy kedjesöm till skyttelsöm

För att ändra maskinen till att sy skyttelsöm, behöver Ni bara trä tråden ur den speciella kedjestygnstrådledaren (se sidan 41), lägger tillbaka spolen och sätter på önskad stygnplåt för raksöm eller zigzag.

Olika användningar för kedjesöm

Här är några exempel på när kedjesöm är mer användbar än raksöm eller tråckling för hand. Ytterligare exempel finner Ni på sidan 39.

Provning av plagg

Tid och möda kan sparas om Ni använder kedjesöm till att tråckla delar av plagg för provningar. Fördelen med denna sömär att det försäkrar Er om exakt inpassning, eftersom sömmen kan repas upp i små delar om justering är nödvändig.

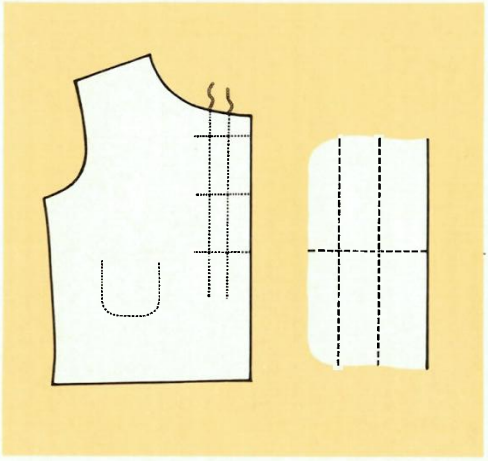

Markeringslinjer

På många ställen kan det vara fördelaktigare att markera med kedjesöm t. ex. vid fickor, knapphål och andra detaljer. Sömmen ger en ren och bestämd markeringslinje överlägsen krita eller nålar. Det rubbas inte och försvinner inte heller hur än tyget behandlas. Denna metod är självskriven att användas på ylle och andra tyger som inte håller kvar nålar.

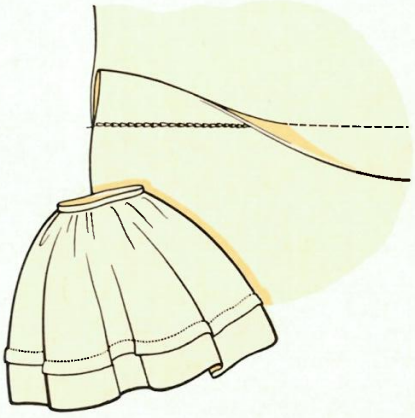

Förlängningsveck och krympveck

Veck är mycket vanligt att använda på gardiner, draperier och barnkläder, "Lägga ner" är inte längre något besvär när vecken är sydda med kedjesöm. Drag helt enkelt upp den sista öglan i kedjesömmen på undersidan av vecket och drag ur sömmen.

Tillbehör

Observera: Tillbehör som inte leveraras som standard i maskinens tillbehörssortiment kan köpas i Er SINGER-butik eller genom varje SINGER-representant.

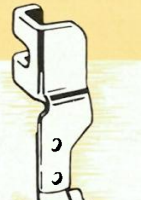

Specialpressarfoten

Denna lätta, fjädrande fot är konstruerad för sömnad i siden och tunna tyger samt dekorationssömmar. Den medger en god översikt av arbetet så att plattsömstygnen får den rätta tätheten och att frammatningen sker obehindrat. Det lilla ögat frampå pressarfoten användes för inläggstråd i knapphål, langettsöm etc. Den är idealisk för syning av knapphål, monogram, motiv och applikationer.

Knapphål

För att få den rätta stygntätheten och den rätta längden på knapphålet, bör man först sy prov på en lapp. Kom ihåg att vika tyget dubbelt för att markera fodret och lägg in mellanlägg, om sådant kommer att användas.

Ni behöver två kastbreddinställningar. En för knapphålets sidostygn och en för tränsstygnen. De tre inställningsmöjligheterna visas nedan.

Mönsterväljarna: AL

Kastbreddsspak: Se nedan

Stygnplåt: Den reguljära

Pressarfot: Specialpressarfoten

Stygnlängd: Täta stygn, mindre än 1 mm. (Mer än 20 stygn per tum)

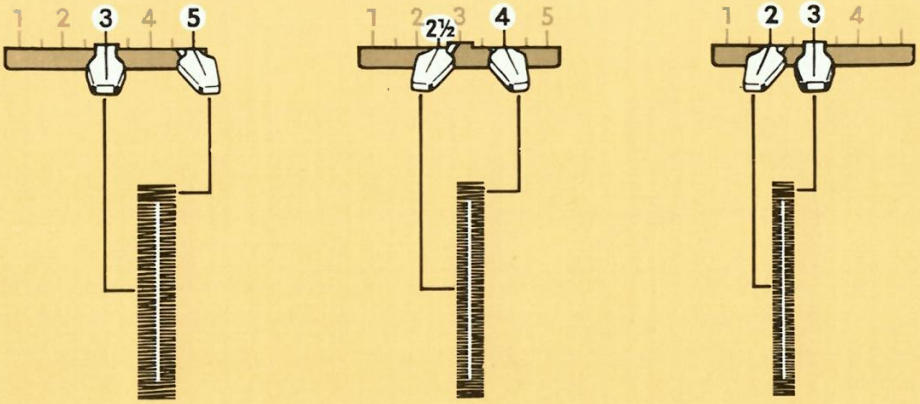

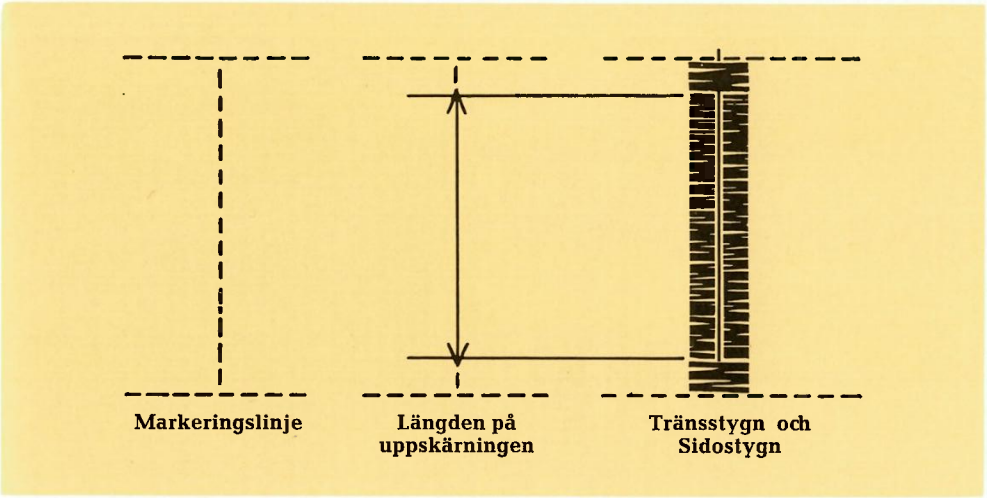

Bestäm först hur lång knapphålets uppskärning skall vara; öppningen genom vilken knappen passerar.

Prova ut den rätta längden genom att på en provlapp göra en passande utskärning genom vilken knappen lätt kan passera.

Längden på det färdiga knapphålet blir utskärningen plus 3 mm för varje träns.

Märk därefter ut knapphålet på tyget som bilden visar.

Knapphål med inläggstråd

Såväl pärlgarn (grovlek nr 8) som knapphålssilke kan användas som inläggstråd för upphöjt knapphål.

Placera rullen eller spolen på det andra trådrullstiftet. Drag tråden genom den första trådledaren och rakt ned, mellan bakre och mellersta spänningsbrickorna, genom den stora trådledaren, och sedan genom ögat på specialpressarfoten. Drag tråden bakåt, under pressarfoten och sy som vid vanligt knapphål.

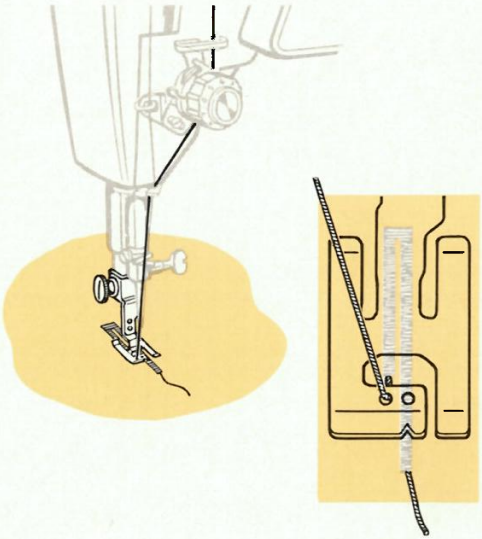

Sömnadssätt för utförande av knapphål

Ställ in mönsterväljarna på AL och kastbreddsspaken på önskad bredd för knapphålets sidostygn. Placera arbetet under nålen i rät linje med knapphålets mittmarkering och mittlinjen på specialpressarfoten.

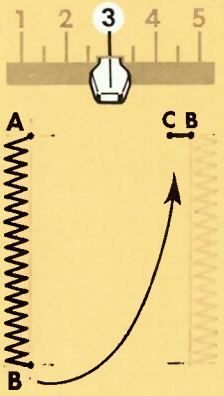

Sidostygn: Sätt in nålen i tyget vid punkt A. Fäll ned pressarfoten och sy till slutet av markeringen. Låt nålen vara kvar i tyget vid punkt B. Lyft upp pressarfoten och sväng arbetet medsols runt nålen. Fäll ned foten igen. Sy ett stygn utan att ändra kastbreddsspaken, detta stygn för då över nålen till punkt C.

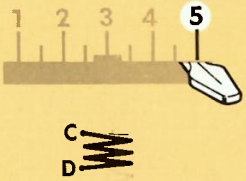

Tränsstygn: Ändra kastbreddsspaken för tränsstygn, och sy minst 6 stygn. Stanna vid punkt D.

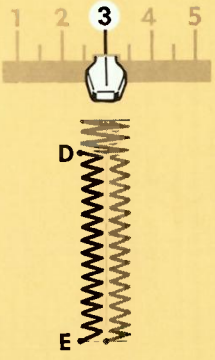

Sidostygn: Återställ kastbreddsspaken för sidostygn. Fullfölj arbetet till punkt E. Låt nålen vara kvar i tyget.

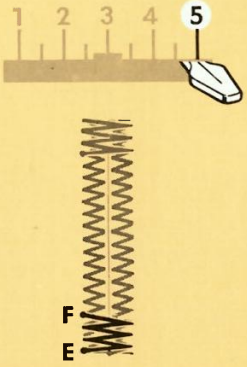

Slutträns: Ändra kastbreddsspaken för tränsstygn och sy minst 6 stygn bakåt. Sluta vid punkt F.

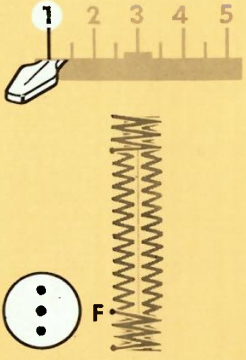

Fäststygn: För att förstärka stygnen ändras kastbreddsspaken till 1 och tre stygn sys. Tag arbetet ur maskinen, drag ner trådarna till undersidan och klipp rent. Klipp upp knapphålet med en vass sax eller med Quick Sprätten (medföljer tillbehören).

Applikation

Applikationer ger en extra garnering till ett plagg, en klänning, ett förkläde eller en bordduk. Antingen kan man använda material av samma sort eller också kontrasterande struktur eller färg.

En tät zig-zag-söm är lämplig (grundmönster BL). Zig-zag-sömmens bredd får anpassas till tygets struktur och täthet. Kombination av mönster och variationer är intressanta sätt för sömnad av applikationer med dekorativa sömmar.

Metoder: Två metoder kan användas för sömnad av applikationer. Den lämpligaste metoden bestämmes av tygets beskaffenhet och det är lämpligt att först sy ett prov. Lägg på mönstret exakt och tråckla fast det på tyget. Sätt på specialpressarfoten på pressarstången.

Metod I:

Ställ in mönsterväljarna och kastbreddsspaken på önskat stygnmönster. Följ noga applikationens linjer med fina täta stygn. När applikationen är påsydd, bortklippes överflödigt tyg tätt intill sömmen. Tag bort tråcklingen.

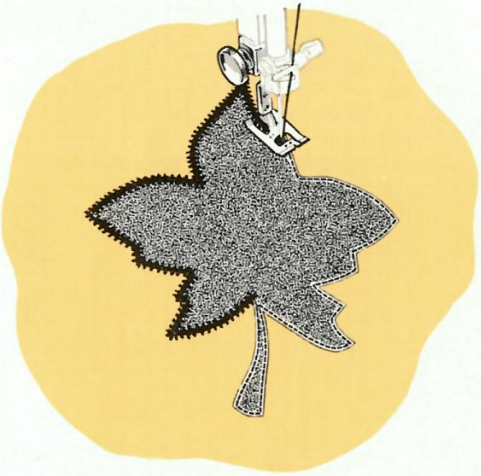

Metod II:

Ställ in mönsterväljarna och kastbreddsspaken på AK 3 för raksöm. Sy runt om applikationstyget med korta stygn. Klipp bort överflödig sömsmån tätt intill sömmen.

Ställ in mönsterväljarna och kastbreddsspaken på önskat stygnmönster. Sy fast applikationen längs kanterna med denna zig-zagsöm. Resultatet blir mjukt och vackert och det behövs ingen efterputsning. Tag bort tråcklingen.

Applikation med inläggstråd

Applikationer med inläggstråd ger en upphöjd, tredimensionell effekt och är speciellt attraktiva vid applikation av spetsar.

Vilken som helst av de två nämnda applikationsmetoderna kan användas. Den enda skillnaden är att man i det ena fallet använder inläggstråd som skall stickas över.
Se sidan 47 för trädning.

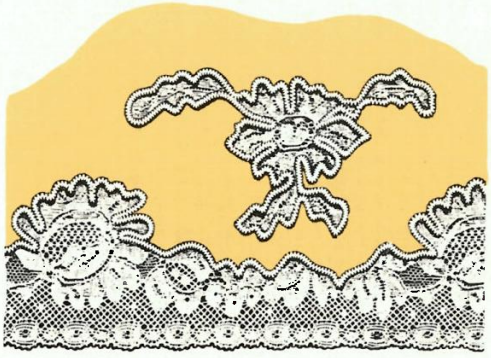

Monogram och motiv

Många av mönstersömmarna kan också användas för att skapa fram snygga monogram och motiv. Ni kan köpa mönster — eller tillverka dem själv.

Gör först ett prov, för att finna lämpligt mönster, rätt stygnlängd och bredd, rätt trådspänning och pressarfotstryck.

Kalkera mönstret (vanligtvis genom kalkering) på tygets rätsida.

Om tyget är mjukt eller glest bör man tråckla fast ett underlägg av organdi, tarlatan eller dylikt på tygets avigsida. När sömnaden är färdig, klipper man bort allt underlägg tätt intill sömmen.

Mönsterväljarna:
BL för zig-zag söm
se sidorna 32—35 eller mönsterschemat för mönstersömmarna

Kastbreddsspak:
2—5 (2—3—4 för kombinerade mönster)

Stygnlängd:
Mindre än 1 mm (mer än 20 stygn per tum)

Stygnplåt:
Den reguljära

Pressarfot:
Special pressarfot

Hur man hittar början på mönsterbilden

Om Ni vill sy endast en del av ett stygnmönster, bör Ni först sy ett prov på en tyglapp tills den del av mönstret, som man vill använda har blivit rätt utvald.

Lyft upp pressarfoten och tag bort tyglappen. Lägg motivet eller monogrammet i rätt läge under nålen. Fäll ned pressarfoten och sy. Denna metod rekommenderas för all påsyning av exakt planerade motiv. Blad och blomdelar t. ex. broderas på detta sätt. Frihandsbrodering med båge beskrivs på sidan 75.

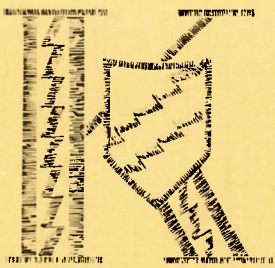

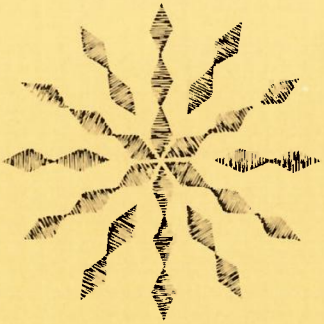

Sömnad i mycket tunna tyger

Mönsterväljarna: BL
Kastbreddsspaken: 2
Stygnlängd: ca 1 mm
Stygnplåt: den reguljära
Pressarfot: special pressarfot

En nätt och hårfin sömavslutning är särskilt önskvärd på insidan av kragar, linningar och besparingar. En sömsmån som vanligtvis syns igenom kan på så sätt elimineras.

Både tjock tråd och pärlgarn är lämpliga som fyllnadstråd. (Se sidan 47 om trädning).

Följ noga konturlinjen så att inläggstråden inte blir översydd. Klipp bort sömsmånen tätt intill sömmen. Vänd och pressa.

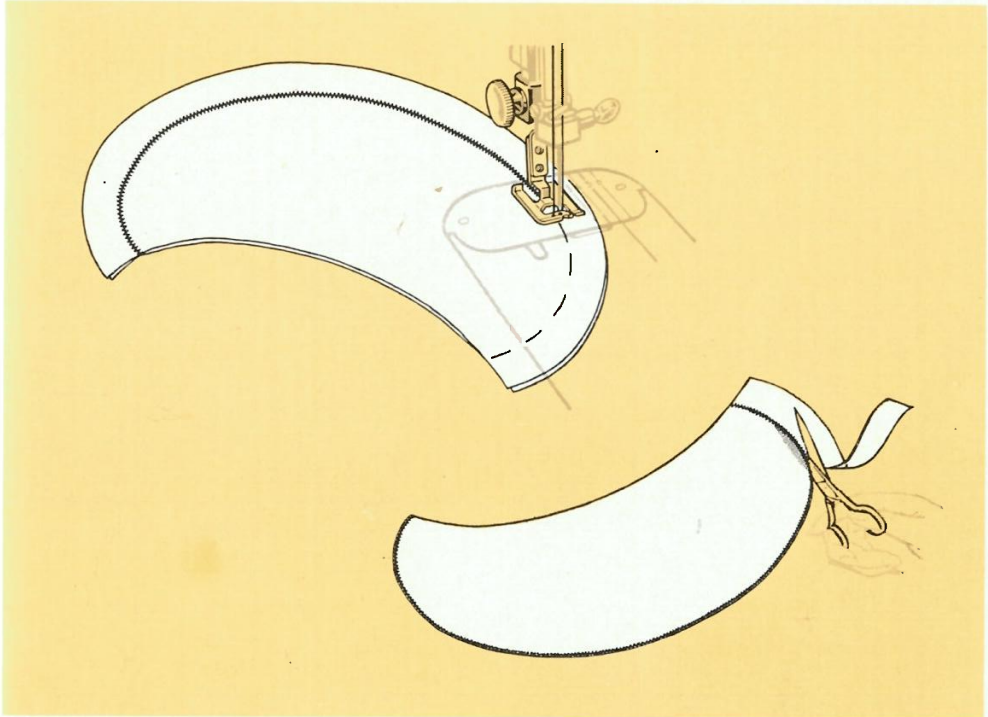

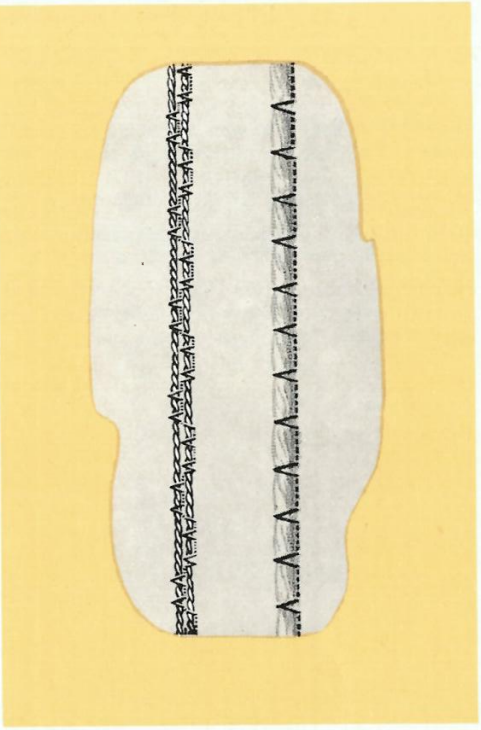

Täcksöm

Tilltalande effekter kan man få om man syr täcksöm med inläggstråd, garn eller sniljband tillsammans med passande mönstersöm. Glesa mönster är lämpligast då underliggande, dekorativa inlägg framträder som en del av mönstret.

Se sidan 47 om trädning.

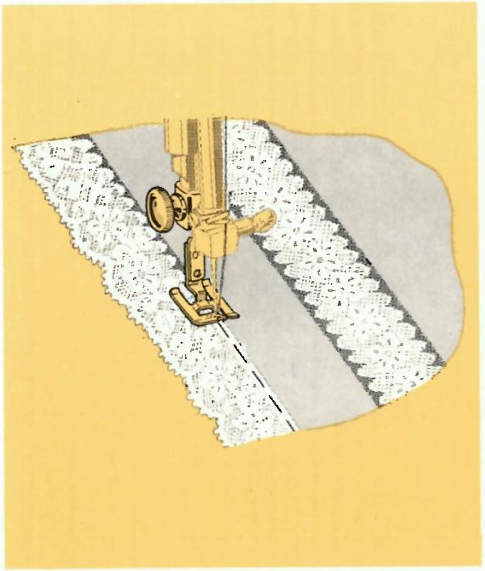

Påsyning och infällning av spetsar

En smal och tät zig-zag-söm lämpar sig särskilt väl för påsyning av spetsar och infällningar.

Med användande av de dekorativa mönstersömmarna kan många vackra resultat åstadkommas.

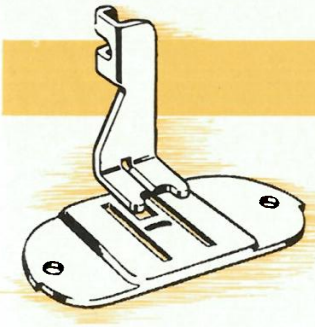

Knappsyfoten

Avståndet mellan knappens hål bestämmer inställningen av kastbreddsspaken. För knappar med standardhål passar inställning 1 och 4. Inställningen på nummer 1 är konstant, men 4 kan ökas eller minskas för att anpassas efter knappar i ovanliga storlekar.

Mönsterväljarna: AL
Kastbreddsspak: 1 och 4
Täckplåt
Knappsyfot

Ställ in mönsterväljarna på AL och kastbreddsspaken på 1. Sätt fast täckplåten på maskinen. Lägg tyget och knappen under pressarfoten så att nålen kan gå ned i vänster hål. Vrid handhjulet mot Er tills nålen kommer upp ur tyget just ovanför pressarfoten.

Ställ in kastbreddsspaken på 4. Nålen skall sedan gå ned i knappens högra hål. Sy ungefär 6 stygn med denna inställning. Sluta i vänstra hålet.

För att fästa ställer Ni in kastbreddsspaken på 1 och syr ungefär 3 stygn.

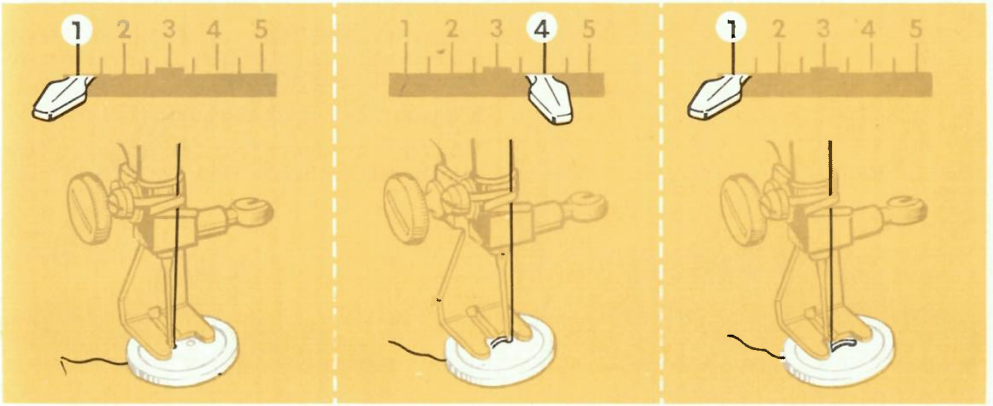

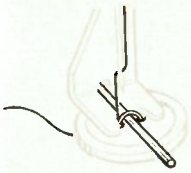

För att få en knapphals syr man över en vanlig symaskinsnål. Placera knappen under knappsyfoten och fäll ned den. Lägg en nål i skåran på foten så att udden kommer in i hålet. En längre knapphals får man genom att sy över nålens tjocka del.

Den reguljära pressarfoten

Använd tillsammans med den reguljära stygnplåten är denna pressarfot med sitt breda nålhål lämplig att använda vid alla sömnadsinställningar och kan också användas vid de flesta sömnadsarbeten.

Användningar:
Sömmar och avsyningar, blindfållar och sömavslutningar.

Trikåsömmar

Mönsterväljarna: BL
Kastbreddsspaken: 2 — 2½
Stygnlängd: ca 1 — 2 mm,
beroende på tyget
Stygnplåt: den reguljära
Pressarfot: den reguljära

För att få en trikåsöm både elastisk och hållbar sys först (med väljarna på **AK 3**) raka sömmar på avigsidan. Pressa båda sömsmånerna åt ett håll. Sy sedan på rätsidan med fina zig-zag stygn, **BL 2½** så att nålen växelvis går ned i sömlinjen och i de tre tyglagren.

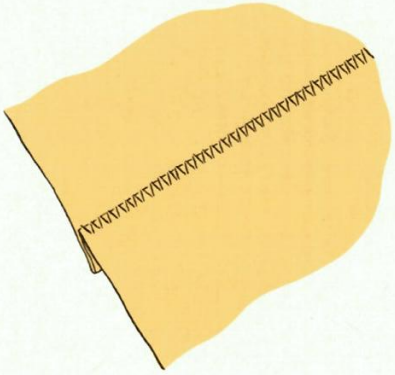

Fållsömmar

Mönsterväljarna: BL
Kastbreddsspak: 3
Stygnlängd: ca 1 — 2 mm,
beroende på tyget
Stygnplåt: den reguljära
Pressarfot: den reguljära

För sömmar som är utsatta för stora påfrestningar används dubbel mellansöm, sydd på båda sidor med zig-zag-söm och inställning **BL 3.**

Sy ihop tygstyckena räta mot räta och beräkna riklig sömsmån.

Pressa isär sömmen, vik sedan och pressa ihop de båda kanterna med sömmens rätsida överst.

Klipp bort den undre sömmen till hälften.

Vik den övre sömsmånen om den undre renklippta och kantsticka med översöm.

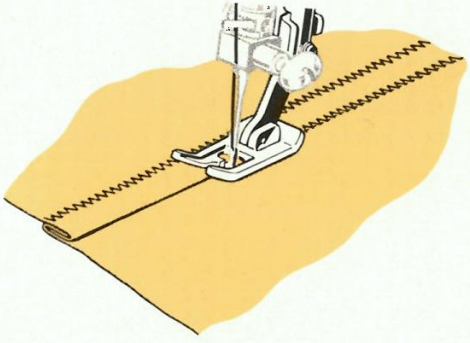

Sömmar i trikå

Mönsterväljarna: BL
Kastbreddsspak: 2
Stygnlängd: ca 1,5 mm
Stygnplåt: den reguljära
Pressarfot: den reguljära

Sömmar i tyg som sträcks eller sömmar på snedd i stadigt tyg är ofta sydda med band för att sömmen skall hålla. Lägg bandets kant exakt på sömlinjen. Om sömmen är svängd kan bandet först formas genom fuktig pressning. Tråckla bandet på plats om det är nödvändigt. Sy med smal zig-zag (**BL 2**), låt nålen växelvis ta i bandet och i sömlinjen. Pressa isär sömmen efter klipp i böjningen.

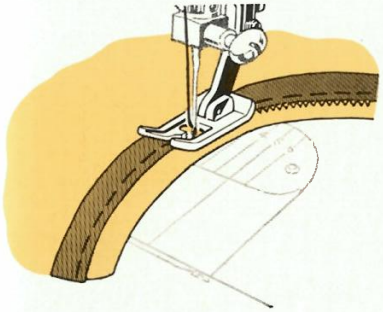

Avslutning av sömmar

Mönsterväljarna: BL, BO eller BQ
Kastbreddsspak: 4 — 5
Stygnlängd: 2 — 4 mm, beroende på val av stygn och tyg
Stygnplåt: den reguljära
Pressarfot: den reguljära

Sömkanterna ger stadga åt plagget och måste avslutas hållbart för att förhindra att tyget fransar sig.

Sy en provsöm först på en provlapp för att undersöka vilken söm som passar bäst för Ert tyg. Zig-zag-söm **L**, blindstygn **O** eller fyrstegs zig-zag **Q.** Reglera också stygnlängd och kastbredd att passa tyget. Välj inställningar som ger Rr "öppna" stygn som binder tygets kanter. Undvik hårda översydda kanter.

Klipp ren sömsmånen noga.

Placera stygnen nära kanten på sömsmånen eller över själva kanten som bilden visar.

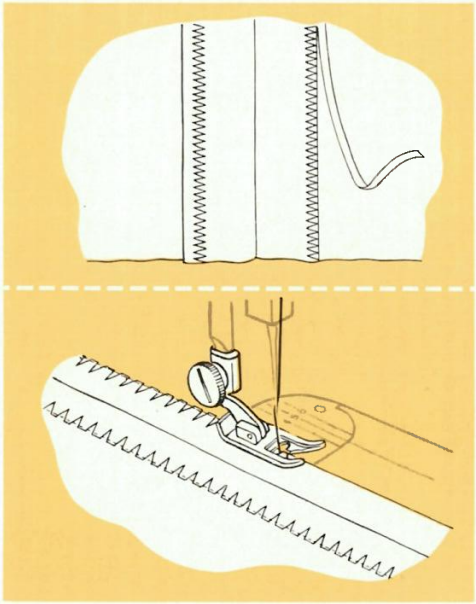

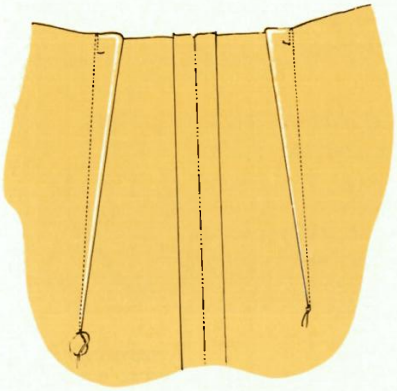

Avsyningar (insnitt)

Avsyningar ger form och kontur åt ett plagg och måste sys med stor noggrannhet.

Avsyningen sys med raksöm (**AK 3**) och i regel börjar man i tygkanten och syr gradvis avsmalnande till spetsen, där de sista 3 eller 4 stygnen skall gå parallella med vikningen. Sy en 3 cm lång trådkedja utanför tyget och knyt tätt intill stickningen.

Avsyningar kan förhöja plaggets utseende om de sys med vikningen åt rätan. Man kan undvika trådändarna i avsyningens spets genom att sy med en tråd.

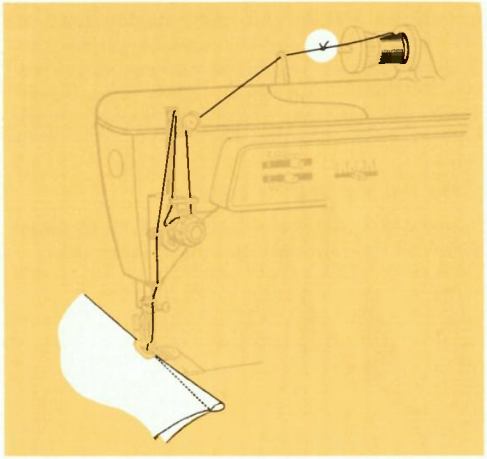

Tag bort övertråden. Träd nålen från baksidan med undertråden. Knyt ihop den med övertråden. Dra undertråden genom trädningsställena och linda upp tillräckligt mycket tråd på trådrullen för att kunna sy avsyningen. Låt nålen gå ned i yttersta kanten på vikningen i avsyningens spets och se till att tråden från trådrullen är sträckt. Fäll ned pressarfoten och sy försiktigt ända ut till kanten av plagget.

Denna metod är också lämplig för avsyningar på avigan i tunna tyger, eftersom trådändarna är eliminerade vid avsyningens spets.

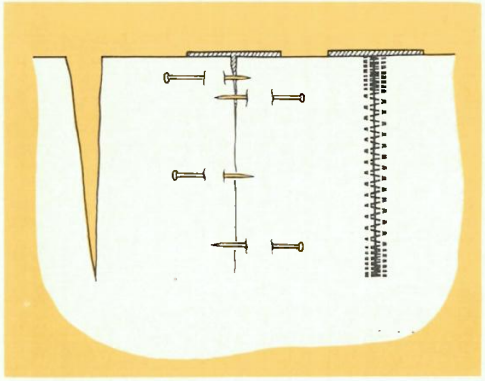

Avsyningar på mellanlägg

Ett mellanlägg som ej är vävt kan formas smidigt med zig-zag-söm. Mönsterväljarna på **BL** eller **BQ** kan användas.

Klipp bort sömsmånen på avsyningen och för ihop de öppna kanterna. Nåla fast en bit bomullstyg under och sy. Fäst med några stygn bakåt i båda ändarna.

Uddar

Små, fina uddar är vackra som garnering på blusar, klänningar, underkläder och barnkläder.

Mönsterväljarna:
BR (syr uddar med 12 stygn)
BS ② (syr uddar med 24 stygn)
Stygnplåt: den reguljära
Pressarfot: den reguljära

Jämna och regelbundna uddar sys automatiskt när mönsterväljarna är inställda på **BR** eller **BS ②**. **BR** syr uddar med 12 stygn och **BS ②** syr uddar med 24 stygn. Stygnväljarens och kastbreddsspakens inställningar varierar längden och djupet på uddarna.

Lägg tyget räta mot räta (formade kanter eller sneda kanter bör ha mellanlägg.) Sy uddar.

Sedan uddarna sytts klipper man sömsmånen smalare än 3 mm och gör ett jack i spetsen mellan uddarna.

I en del tyger behöver man göra tätare små jack för att få en vackrare formad kant.

Vänd uddarna försiktigt åt rätan och pressa.

Om man syr uddar på ett veck måste man beräkna 8 mm extra sömsmån.

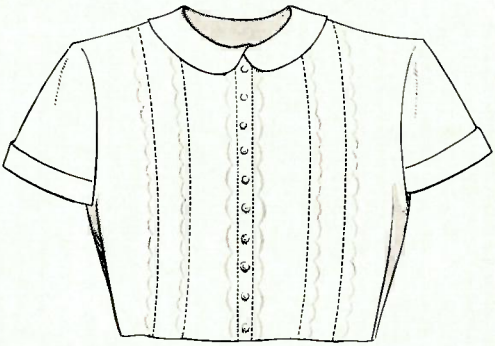

Uddens avigsida

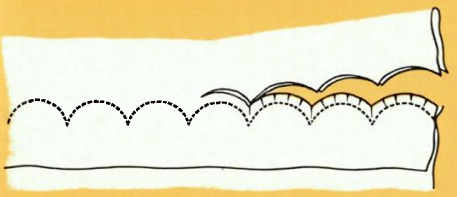

Uddens rätsida

Lagning

Fyrstegs zig-zag är utmärkt för all slags hushållslagning. Den ger en smidig och stark stopp för lagning av revor och hål och den är idealisk för förstärkningar och påsyning av resårband.

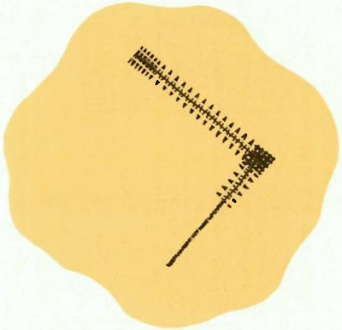

Mönsterväljarna: BQ
Kastbreddsspak: 2 — 5
Stygnplåt: den reguljära
Pressarfot: den reguljära

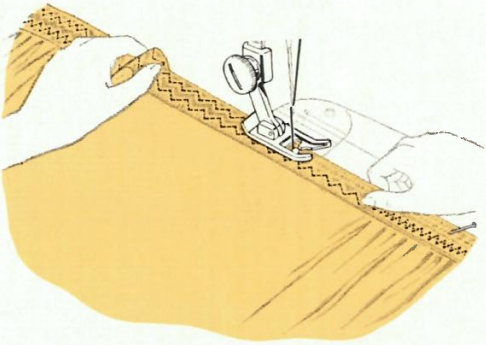

Revor och hål: Klipp kanterna rena. Placera ett underlägg på revans undersida som förstärkning. För ihop kanterna och sy med fyrstegs zig-zag **BQ** utefter revan. Lagningen blir extra hållbar om man syr tätare stygn vid ändarna och i hörnen.

Påsyning av resårband: Ett resårband som användes i midjan måste sträckas vid påsyningen för att plagget skall få den rätta vidden.

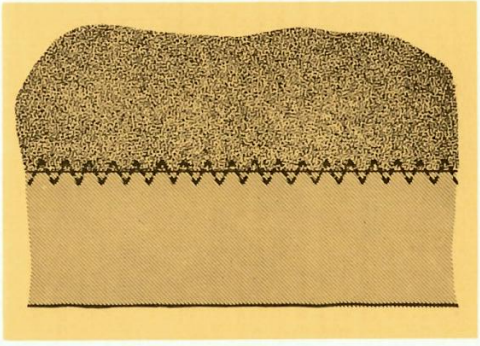

Bandkantning av filt

Fyrstegs zig-zag **BQ** passar bra vid bandkantning av en filt och ger då en hållbar och vacker avslutning. Tag bort det slitna kantbandet. Tråckla noga fast ett nytt och sy (kastbreddsspaken på 5). Ändra pressartrycket om så behövs för att anpassa det efter filtens tjocklek.

Stoppning

Med någon vana kan Ni lätt och kvickt utföra alla slags stoppningsarbeten på Er maskin. För detta ändamål kan Ni antingen använda 1. Den reguljära pressarfoten eller 2. Stopp- och broderfoten.

1. Med den reguljära pressarfoten

Mönsterväljarna: AK
Kastbreddsspak: 3
Stygnlängd: 0
Stopp och brodérplåt
Pressarfot: den reguljära
Pressarfotstryck: Ställ in skalan på D

Ställ först av allt in trycket på **D** (se sid 15) och stygnlängden på 0 mm. Sätt sedan fast täckplåten på maskinen i stället för den reguljära stygnplåten.

Klipp kanterna rena kring det hål som ska stoppas. Sätt arbetet under nålen och sänk ned pressarfoten för att påverka trådspänningen. Håll övertråden löst med vänster hand och vrid handhjulet mot Er. Detta för att dra upp undertråden tillsammans med en ögla av övertråden genom tyget. Håll i båda trådarna och för ned nålen i tyget.

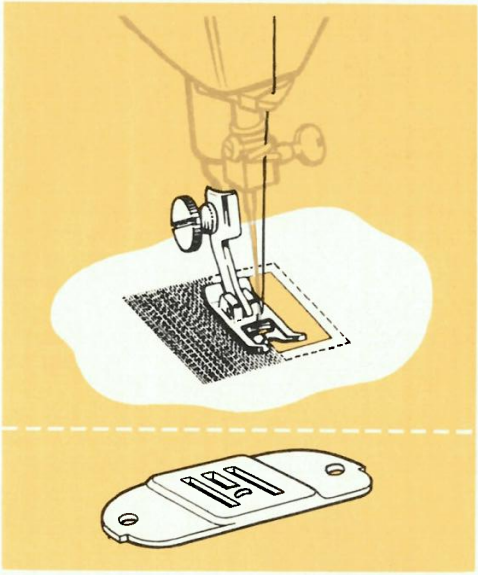

Sy runt hålet ungefär 6 mm från kanten som förstärkning. Sy tvärs över hålet och för tyget fram och tillbaka. Fyll hålet med jämna och täta stygnrader.

Låt maskinen gå med moderat hastighet och för tyget med jämna rörelser. För man tyget sakta blir stygnen korta; för man tyget hastigt blir stygnen längre.

Ganska långa stygn är bäst vid stoppning av trikå och stickat material, korta stygn är bäst när det gäller bomull eller linne, då korta stygn mer liknar vävnaden.

Efter avslutad stoppning återställes pressarfotstrycket till det normala.

2. Med stopp- och broderfot

Inställningarna av maskinen för denna typ av arbete beskrives på sid 74.

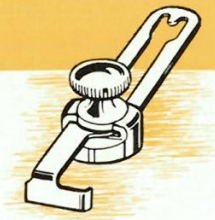

Linjalen

Linjalen är en god hjälp att få en jämn sömsmån. Den kan användas vid sömnad på vilket avstånd som helst mellan 3 mm och 3 cm beräknat från tygkanten. Den skruvas fast på maskinbädden till höger om stygnplåten i något av de 2 skruvhålen.

Användning: Sömmar, blindstygnssömmar, kantstickningar och dekorationssömmar.

Raka sömmar

Mönsterväljarna: AK

Kastbreddsspak: 3

Stygnlängd: 1—4 mm beroende på tyg

Stygnplåt för raksöm och dito pressarfot eller den reguljära stygnplåten och pressarfoten

Linjal

För att sy en raksöm parallellt med tygkanten ställer man in linjalen på önskad bredd av sömsmånen.

Nåla ihop sömmen och tråckla den om så behövs. Tråckling är kanske ej nödvändig om tyget är lätthanterligt. Sätt i nålarna med spetsarna riktade mot tygkanten och så att de nyper om sömlinjen. Den ledade pressarfoten går lätt över nålarna. För tygkanterna helt lätt mot linjalen vid sömnaden.

Rundade sömmar

Rundade sömmar fordrar särskild uppmärksamhet då man syr.

Små stygn ger större elasticitet och hållbarhet.

Ställ in linjalen i vinkel så att änden närmast nålen fungerar som guide.

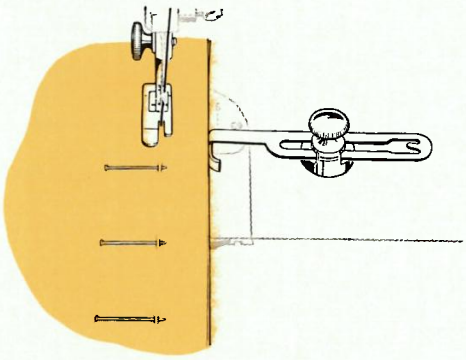

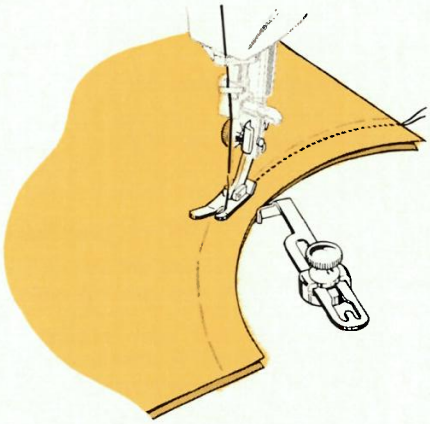

Fållar med blindsöm

Mönsterväljare: BO
Kastbreddsspak: 2 — 5
Stygnlängd: 1 — 2 mm
Stygnplåt: Den reguljära
Pressarfot: Den reguljära
Linjal

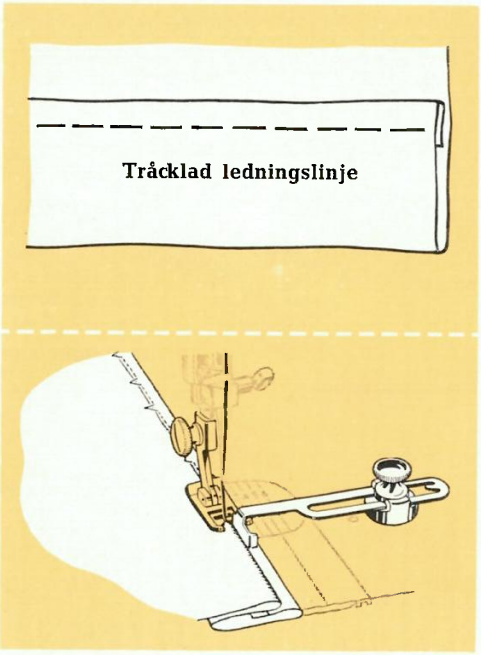

Blindsöm åstadkommer en hållbar fälluppläggning som är nästan omärklig och som kan jämföras med handsömnad. Den ser lika bra ut på raka som på rundade fållar. Bandade kanter vända eller osydda fållkanter kan blindsys med stor lätthet. Blindsöm fordrar mycket lite övning, gör dock först ett syprov.

Ställ in mönsterväljaren på **BO.** Med denna inställning utför maskinen 4 raka stygn åtföljda av ett sidostygn till vänster. Kastbreddsspakens inställning är beroende på tygets tjocklek och struktur. Stygnlängdsinställningen reglerar avståndet mellan blindstygnen.

Markera, vik och pressa fållen på vanligt sätt. Tråckla 6 mm från övre fållkanten. Vänd fållen mot mataren och vik tillbaka det övriga tyget i en mjuk vikning vid tråcklingslinjen.

Ställ in linjalen ovanpå pressarfotens högra tå och intill vikningen. Lägg arbetet så att raksömmen sys i fållkanten och sidostygnen i vikningen. För vikningen mot linjalen under sömnaden.

När sömmen är färdig, sväng ut linjalen från pressarfoten, innan pressarfoten lyftes upp.

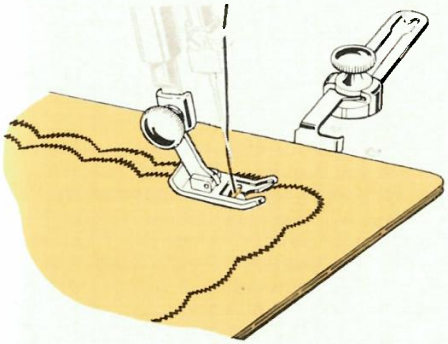

Kantstickning

Ett enkelt och praktiskt sätt att framhäva linjer på ett plagg och samtidigt öka dess fasthet. En eller flera rader stickningar kan sys längs kanterna på slag och belägg, runt kragar och fickor och som avslutning på fållar. Med raksöm eller någon av alla de dekorationssömmar, som kan utföras på denna maskin, kan man uppnå vackra effekter.

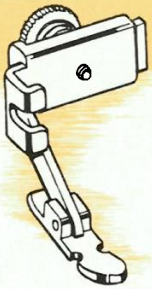

Blixtlåsfoten

Denna pressarfot är konstruerad för att underlätta sömnad tätt intill en sömkant. Då pressarfoten är ledad, går den lätt över knappnålar, flerdubbla tyglager och tvärsömmar. Den användes i stället för den reguljära pressarfoten och är ställbar till höger och vänster om nålen. Såväl raksöm som zigzag-söm kan sys med blixtlåsfoten.

Användningar:
Påsyning av blixtlås, snörinlägg, passpoalsöm och biesensöm.

Sömnad av blixtlås

Mönsterväljarna: AK
Kastbreddsspak: 3
Stygnplåt: Den reguljära eller raksöms
Blixtlåsfot

Många olika slag av blixtlås kan väljas för allt Ni syr. Det finns flera olika metoder för fastsättningen. Vilken metod Ni än använder bör Ni ha blixtlåsfoten för att få en jämn sömlinje tätt intill blixtlåset.

När blixtlåset befinner sig till höger om nålen, ställ in blixtlåsfoten till vänster om nålen. När blixtlåset befinner sig till vänster om nålen, ställ in blixtlåsfoten till höger.

Skruva fast blixtlåsfoten på pressarstången i stället för den reguljära pressarfoten. Ställ in mönsterväljarna och kastbreddsspaken. För inställning av pressarfoten åt höger eller vänster, lossa knappskruven på blixtlåsfotens baksida. Kontrollera inställningen genom att sänka ned nålen i urtagningen på foten och se till att nålen inte stöter i. Drag åt skruven på blixtlåsfoten.

Påsyning av blixtlås i en kjol

Maskintråckla kjolens sprund och pressa isär sömmen. Sätt fast blixtlåsfoten på maskinen och placera den till höger om nålen. Öppna blixtlåset. Placera blixtlåsets rätsida ner mot sömmen så att tandkanten sammanfaller med sömlinjen. 1. Vänd plagget på avigsidan. Sy sömmen på blixtlåsbandet.

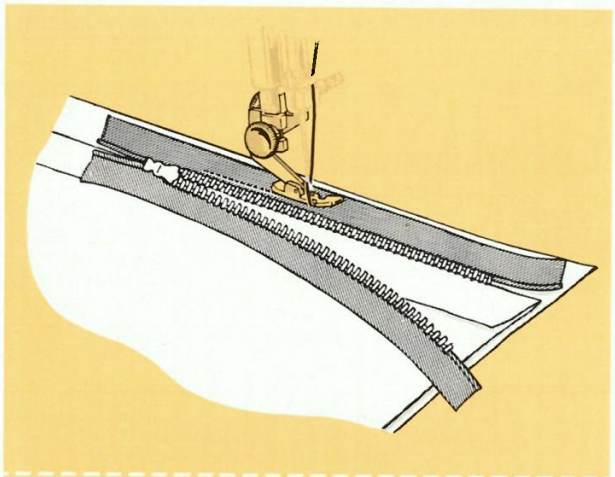

Sätt foten till vänster om nålen. Stäng blixtlåset och vänd rätsidan upp. Jämna till den bakre sömmen vid blixtlåskanten. Sy bandet tätt inntill den vikta kanten.

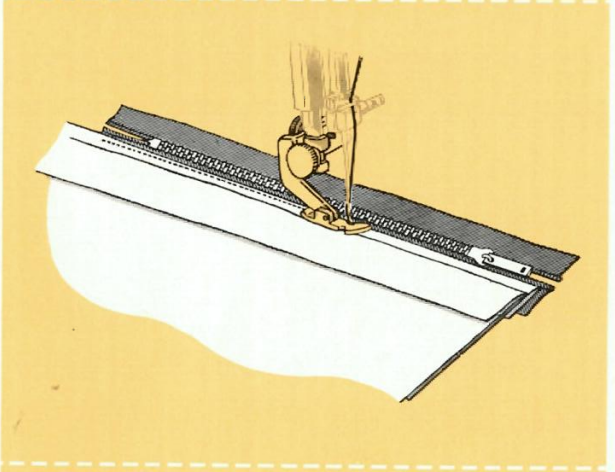

Vänd blixtlåsets rätsida nedåt. Vänd rätsidan upp och nåla det på plats. Sätt foten till höger om nålen. Sy tvärs över den nedre änden av blixtlåset och uppe vid linningen. Tag bort tråcklingen.

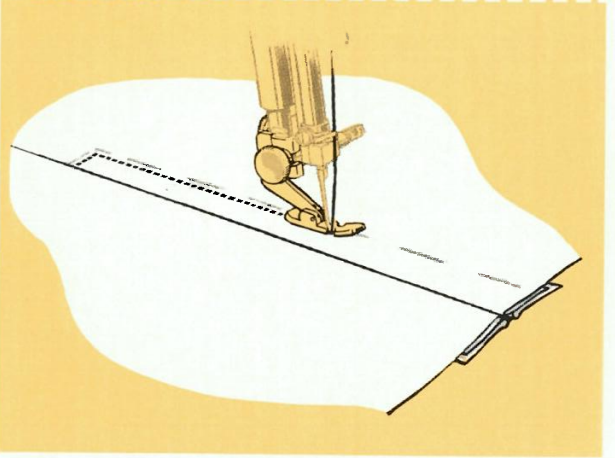

Passpoalsömmar

Mönsterväljarna: AK
Kastbreddsspak: 3
Stygnplåt: Den reguljära eller den för raksöm
Blixtlåsfot

Inläggssnoddar finns att köpa i olika grovlekar. När en snodd kläs över med en remsa av tättvävt tyg, blir det en passpoal, varmed man kan åstadkomma utmärkta sömavslutningar på kuddar, barnkläder, blusar etc. Passpoalen sys färdig i förväg och sys sedan in i sömmen.

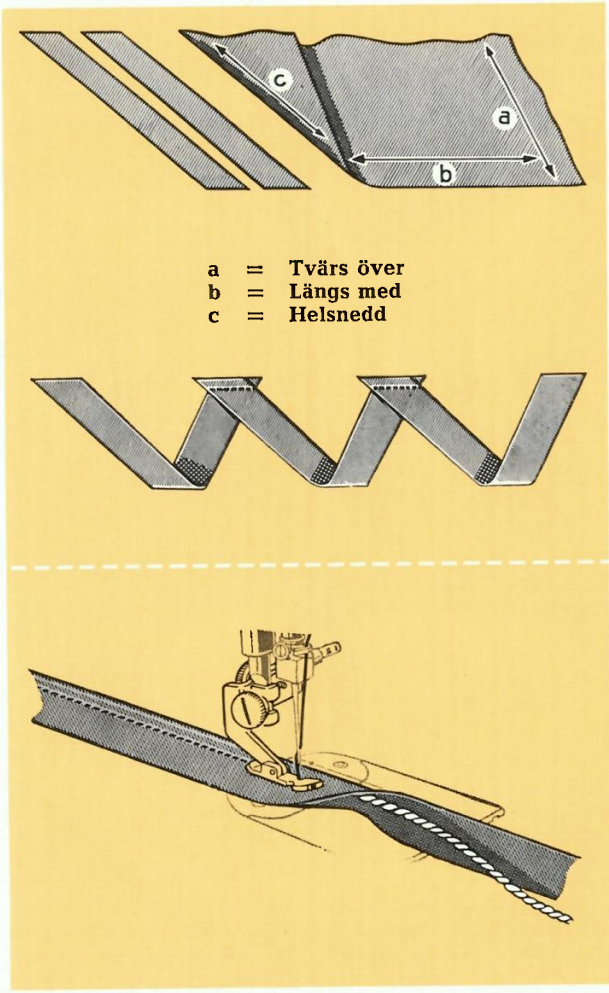

Passpoalsöm

Klipp en snedremsa cirka 30 mm bred av samma material eller av annat tyg. Sy ihop remsor till den längd som behövs. Ställ in mönsterväljarna. Ställ in blixtlåsfoten till vänster om nålen. Lägg in snodden i remsan vars båda kanter skall vara parallella.

Fäll ned pressarstången. Sy tätt intill snodden och använd något längre stygn än vad som är vanligt. Pressa inte snodden mot pressarfoten.

Att sy passpoal i sömmen

Vid påsyning av passpoalen bör blixtlåsfoten vara inställd till höger om nålen så att arbetet ligger till vänster.

Sy fast den överklädda snodden på den ena sömsmånens räta med samma stygnlängd, som då snodden kläddes över. För arbetet mot blixtlåsfotens kant men pressa inte hårt mot den. Lägg den påsydda passpoalen mot den andra sömsmånen, nåla eller tråckla ihop.

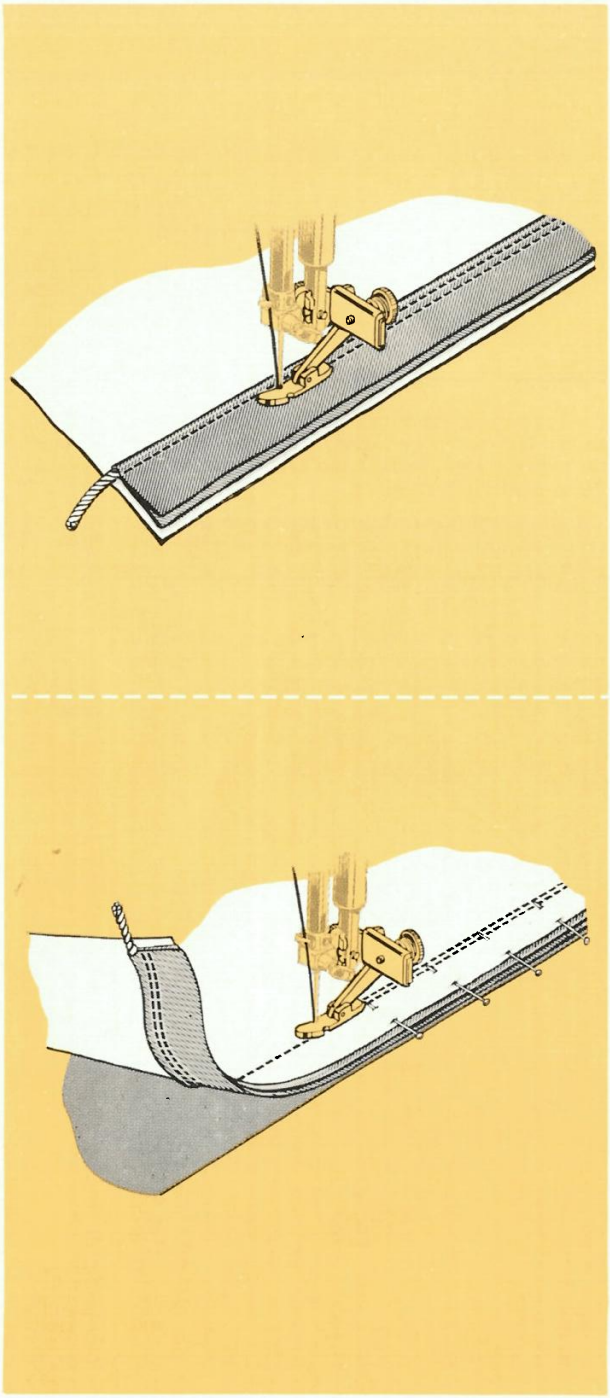

Håll den första sömmen överst som ledare och håll sömmen under nålen. Sy denna gång snodden tryckt mot blixtlåsfoten.

Denna metod ger en jämt hopsydd söm med en tättslutande passpoal.

Rundade sömmar är lika lätta att sy med passpoal som de raka, men man bör då sy med kortare stygn. Eftersom remsorna är klippta på snedden är det inte svårt att forma passpoalen efter sömmens form.

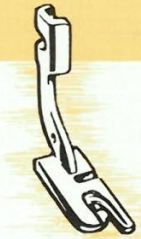

Fållvikaren

Denna smala fållvikare viker och stickar en jämn fåll utan föregående träckling och pressning.

Den skruvas fast på pressarstången istället för den reguljära pressarfoten.

Användning: Smala fållar, kantning av volanger, fållar med spetsar, enkla vändsömmar, avslutningar på underkläder.

Fållning

Vik tyget dubbelt 3 mm till fåll längs kanten på det tyg, som ska fållas. Placera tyget under pressarfoten. Sänk foten och sy den vikta fållen med flera stygn.

Håll trådändarna i vänster hand och för den öppna tygkanten in i fållvikarens snäcka.

Sy långsamt och håll i trådarna tills fållen är ordentligt påbörjad.

Mjukt tyg går lättast in i fållvikarens snäcka om pressarstången är nedfälld; styvt tyg går lättast in om pressarstången är uppfälld.

Man måste hela tiden se till att apparaten är fylld och att samma bredd av tyget matas in. Efter lite övning blir resultatet en perfekt vikt fåll.

Mönsterväljarna: AK
Kastbreddsspaken: 3
Stygnplåt: Den reguljära
Den smala fållvikaren

Enkel vändsöm

Enkel vändsöm passar bra att sy om man önskar en speciellt smal och fin söm. Beräkna ungefär 8 mm till sömsmån. Lägg ihop tygbitarna så att den övre kommer 4 mm till vänster om den undre tygbiten. Lägg de båda tygkanterna i fållvikaren och sy som en vanlig fåll.

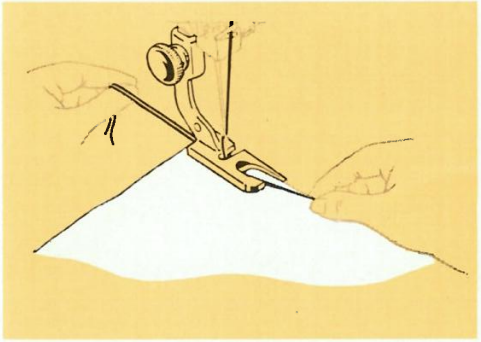

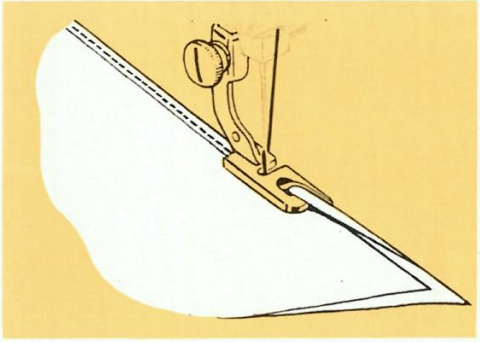

Fållar med dekorationssöm

En smal fåll kan vikas och samtidigt sys med mönstersöm om man använder fållvikaren och gör den inställning som önskas. Denna tidsbesparande metod är speciellt lämplig att användas på volanger och förkläden.

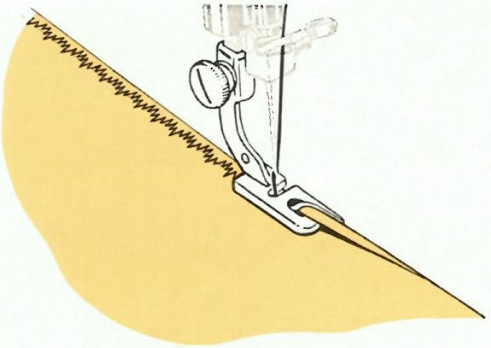

Mönsterväljarna: Alla inställningar
Kastbreddsspak: 2 till 5
Stygnplåt: Den reguljära
Fållvikare

Följ samma regler som för vanliga fållar.

Fållning med påsyning av spets

Mönsterväljarna: BL
Kastbreddsspaken: 3
Stygnplåt: Den reguljära
Fållvikaren

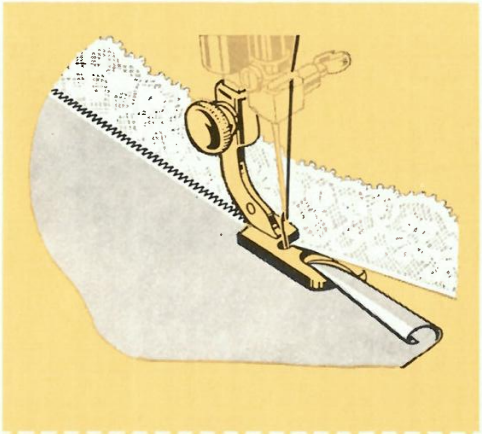

Spetsen sydd ovanpå fållen

Fållen börjas som beskrivits i föregående stycke. Börja ca 2,5 cm in på spetsen. Placera stadkanten under nålen och sänk nålen för att hålla spetsen på plats. Lyft försiktigt upp fållvikaren och skjut ner spetsen i skåran på foten utan att ändra tygets läge. Sy sakta och för tyget med höger hand, spetsen med vänster. Undvik att sträcka spetsen.

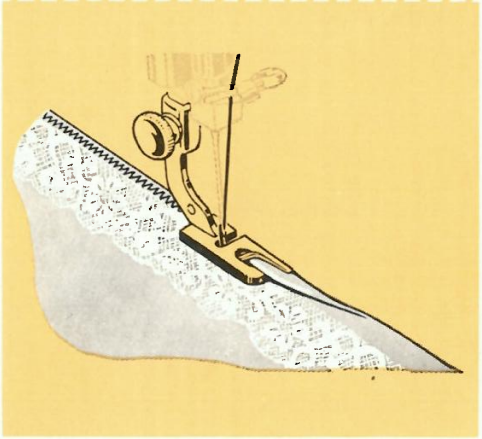

Spetsen sydd under fållen

När man vill sy spetsen under fållens invikning, går man tillväga på samma sätt som vid vanlig fållning. För in spetsen från vänster så att kanten kommer in i fållens vikning. Denna metod används, då man önskar ett snyggt utseende på tygets båda sidor.

Kantapparat

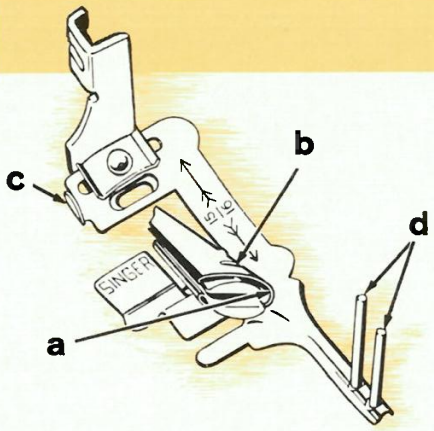

a = Vikpipa för ovikta snedremsor
b = Öppning i vikpipan för vikta snedremsor
c = Justeringsnabb
d = Styrpinnar

Den flerspåriga kantapparaten passar både för färdigvikta och ovikta snedremsor, som anbringas på en öppen tygkant. Denna effektfulla garnering är lämplig på barnkläder, förkläden och textilier. Den är praktisk på tyg, som lätt fransar sig och för kantning av sömmar. Apparaten passar för både raksöm, zigzag och mönstersöm.

Mönsterväljarna: Alla inställningar
Kastbreddsspaken: 2 till 5
Stygnplåt: Den reguljära
Kantapparaten

Klipp remsan i en lång spets. Den färdigvikta remsan sättes från höger in i den breda delen av snäckan. Den ovikta remsan 24 mm bred, sättes in i den öppna änden av snäckan.

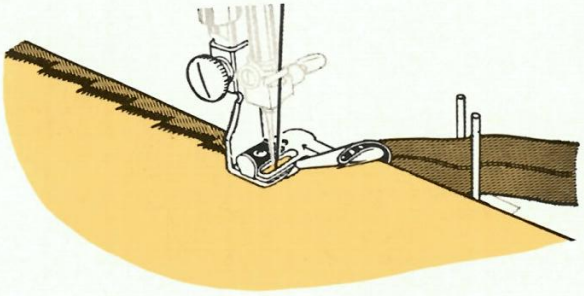

Drag remsan genom snäckan tills de vikta kanterna ligger jämna under nålen. Remsans fria ände lägges mellan styrpinnarna.

För in tyget, som skall kantas, i mitten på snäckan.

Sömmen sys tätt intill kanten på snedremsan genom att skjuta kantapparatens justeringsnabb åt höger eller vänster.

Sänk ned foten. Låt apparaten utföra arbetet, led endast tyget så att det går genom snäckans vikpipa vartefter Ni syr.

Innerkurvor

Kantning i kurvor fordrar extra stor uppmärksamhet, då man styr arbetet. I innerkurvor måste tyget rätas ut allteftersom det föres in i kantapparaten. Mjukt tyg har en benägenhet att töjas ut och därför bör man sy en stickning i tygkanten innan remsan sys på.

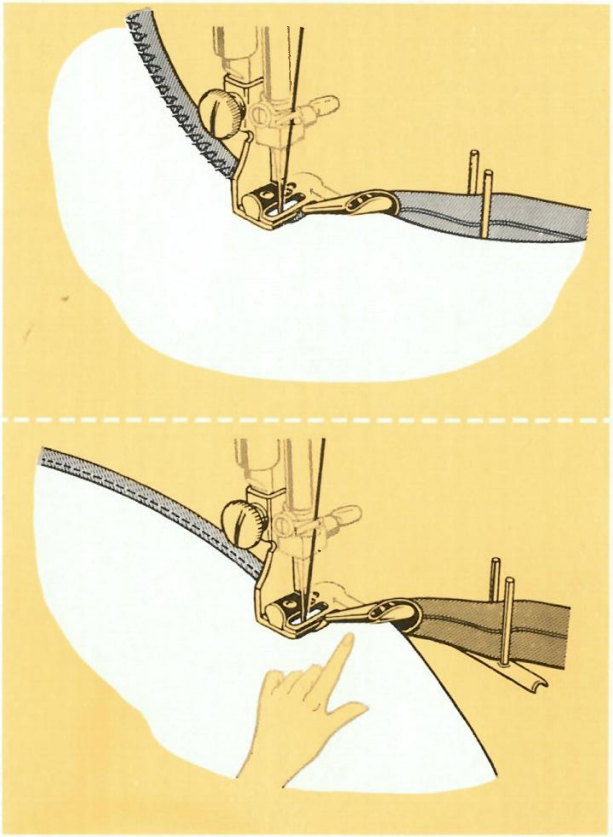

Ytterkurvor

Vid kantning av ytterkurvor är det risk för att arbetet glider ur snäckan och därför måste man vrida tyget så att kanten kommer in ordentligt i apparaten. Man får varken draga eller sträcka tyget, när det matas in i snäckan.

Pressarfot för överkastsöm (elastisk söm)

Avkedjningsfingret

Den elastiska överkastsömmen är speciellt lämplig för hopsyning av plagg av stickat material samt stretchmaterial och elasta. Om Ni använder specialbricka nr. ㉒ tillsammans med överkastpressarfoten kan elastiska material sys ihop och kastas samtidigt.

Mönsterväljarna: C — endast Special
Kastbreddsspak: 4 — 5
Stygnlängd: Upp till 1,5 mm
Pressarfotstrycket: Lätt, 2 — 3
Specialbricka: Nr 22
Stygnplåt: Den reguljära
Pressarfot: Överkastfoten med stygnhållarfinger

Gör först ett prov för att undersöka om överkastsöm lämpar sig för ifrågavarande plagg. Sy provet i plaggets material. Inställ stygnlängd, pressarfotstryck och trådspänning enligt ovan och i enlighet med materialet. Klipp till plagget och prova in som vanligt med c:a 1.5 cm sömsmån. Tråckla ihop efter inprovningsmarkeringen.

Klipp av sömsmånen till c:a 6 mm från tråcklingen. Lägg plagget under pressarfoten med den klippta sömkanten under avkedjningsfingret till höger. (Se bilden överst till vänster).

För arbetet så att kanten av materialet följer insidan av avkedjningsfingret. De raka stygnen skall gå mitt i tråckelsömmen och zig-zag kastet skall gå över sömkanten.

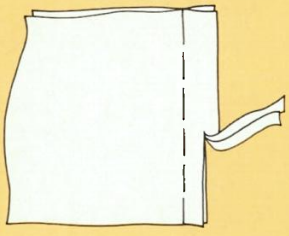

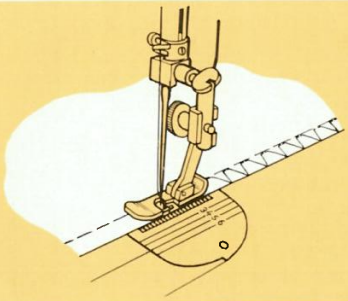

Rynkapparaten

Denna apparat är en tillförlitlig hjälp vid rynkning och plissering. En rynkad kappa kan sys separat eller sys på plagget i en operation. Rynkapparaten sättes fast på pressarstången i stället för pressarfoten. Den kan endast användas för raksöm.

Rynkningsbladet och mellanbladet är av blått stål och styr det tyg som skall rynkas mellan sig. Rynkbladet bildar rynkor eller veck genom att skjuta fram tyget efter apparatens inställning. Tygledaren har spår för att styra sömkanterna samt skilja rynkremsan och tyget eller skoningen åt.

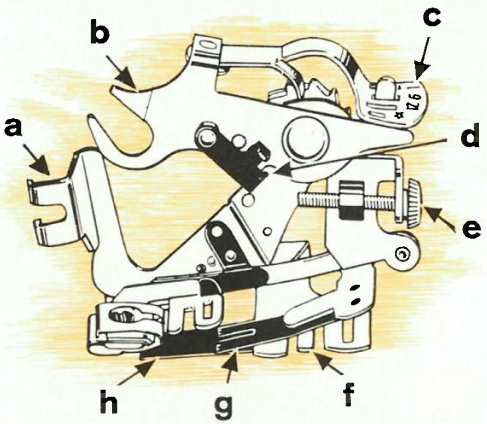

a = apparatfäste
b = gaffelarm
c = justeringsarm
d = justeringsfinger
e = justeringsskruv
f = tygledare
g = rynkblad
h = mellanblad

Fastsättning av rynkapparaten

För upp nålen till dess högsta punkt. Skruva fast rynkapparaten i stället för pressarfoten och placera samtidigt gaffelarmen omkring nålklämmaren. Se till att både pressarstångsskruven och nålklämskruven är ordentligt åtdragna.

Mönsterväljarna: AK
Kastbreddsspaken: 3
Stygnplåt: Den för raksöm
Rynkapparaten

Inställning av rynkapparaten

1. Med justeringsarmen ställes apparaten för rynkning eller plissering. När tappen sättes i spåret märkt "1" sys rynkning. När tappen sättes i spåren märkta "6" och "12" sys plissering med ett veck för vart sjätte och vart tolfte stygn. När tappen ställes in på stjärnan sys raksöm, som användes vid rynkning eller plissering i grupper.
2. Justeringsfingret användes endast vid syning av plissering. Det sättes ur funktion genom att vridas bort från justeringsskruven.
3. Justeringsskruven tjänar till att ställa in tätheten eller djupet på rynkning och plissering. För att få ökat djup på vecket, skruvar man in skruven. När justeringsskruven är inskruvad så långt det går, syr apparaten djupaste veck. När den är utskruvad så att justeringsfingret inte fungerar, så blir det endast en svag markering av plissering.

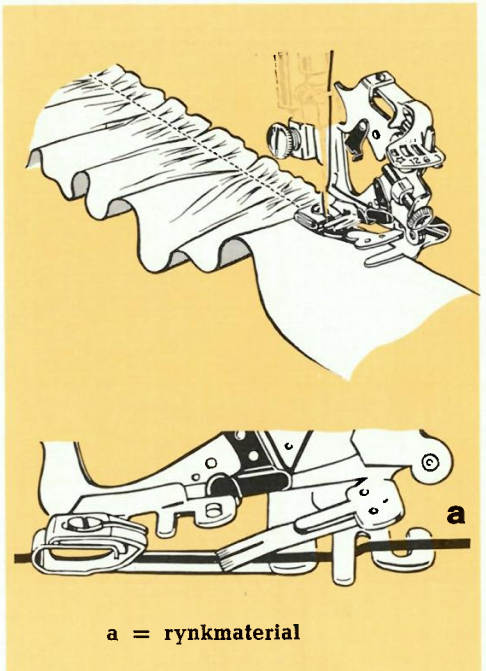

a = rynkmaterial

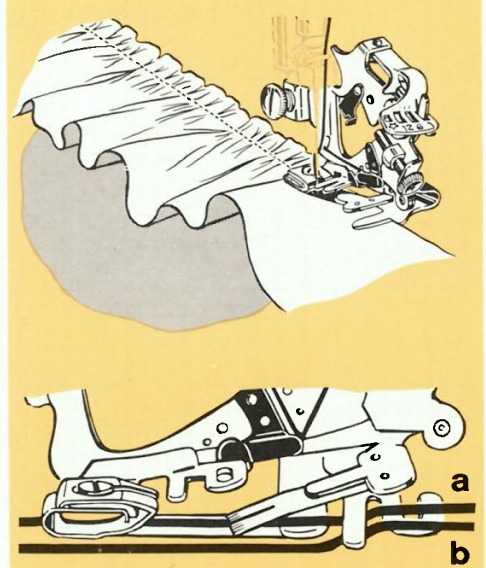

a = rynkremsa
b = plagg

Rynkning

Ställ in justeringsarmen på "1" och sväng justeringsfingret bort från nålen. Skruva in justeringsskruven för det rynkdjup som önskas och sätt stygnlängden på bredaste inställningen. Skruva in skruven för kraftigare rynkor; skruva ut skruven för mindre rynkeffekt.

Även stygnlängden inverkar på rynkornas täthet. Då apparaten vid en given inställning ger lika djupa rynkor eller plisseringar oavsett stygnlängden, så ger kortare stygn rynkningen eller plisseringen markantare effekt, medan längre stygn ger mindre effekt. Använd för fin tät rynkning korta stygn med justeringsskruven utskruvad; för djupare, mindre tät rynkning, skruva in skruven och använd medellånga stygn.

För in rynkmaterialet mellan de två blå bladen och i första spåret i tygledaren. Fäll ned pressarstången och sy. Prova alltid först stygnlängd och rynkdjup på en provlapp av samma tyg innan plagget påbörjas.

Hur man syr en rynkremsa och samtidigt syr fast den på ett plagg

För in remsan som skall rynkas mellan rynkbladet och mellanbladet och i det första spåret i tygföraren. Lägg det tyg på vilket rynkremsan skall sys fast på mataren och under mellanbladet. Tygets rätsidor läggas mot varandra, om sömmen skall komma på insidan. Sy sedan som vid vanlig rynkning.

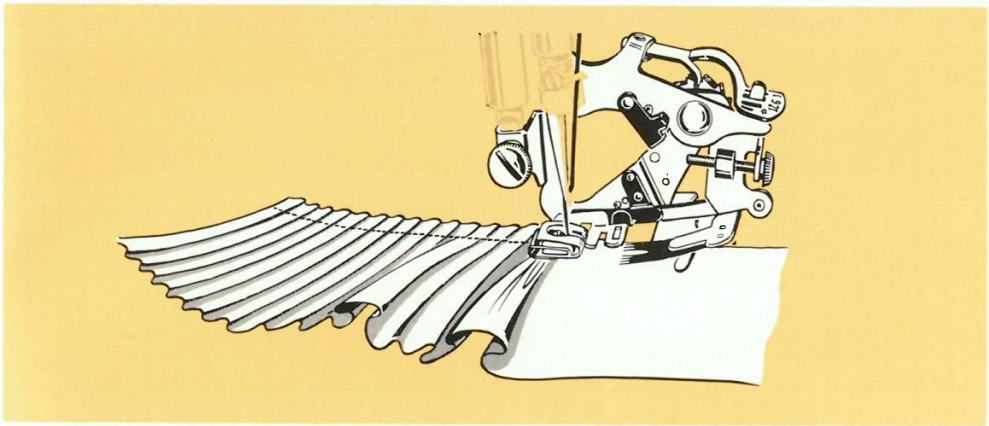

Plissering

Flytta över justeringsarmen till läggning av veck vart sjätte eller vart tolfte stygn. Sätt justeringsfingret i funktion. För djupaste veck skruvas justeringsskruven helt in — för grundare veck skruvas skruven ut.

Ställ in stygnlängden. Korta stygn lägger vecken tätare tillsammans. Längre stygn lägger vecken mer åtskilda.

För in det tyg som skall veckas, mellan de två blå bladen och i första spåret i tygföraren. Fäll ned pressarstången och börja sy.

De skarpaste vecken lägges på material som är klippta på tvären. Tyger med glatt yta bör läggas med den glatta sidan nedåt och den mjuka sidan närmast rynkbladet.

Grupp-plissering

Genom att ställa in justeringsarmen på stjärnan växelvis med inställning på vart sjätte eller vart tolfte stygn, syr man veck och plisseringar i grupper. Jämna avstånd mellan grupperna får man genom att räkna stygnen.

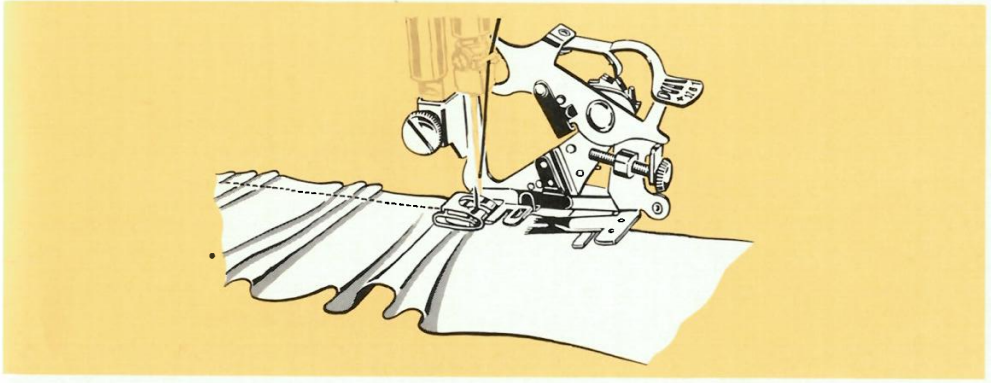

Stopp- och broderfot

Denna fot användes vid stoppning och brodering och underlättar allt arbete. Man matar materialet för hand medan nålen går upp och ned i arbetet, samtidigt som man tydligt ser linjerna som skall följas i broderiet.

Mönsterväljarna: AK

Kastbreddsspak: 3

Stygnlängd: Mindre än 1 mm

Stopp och brodérplåt

Klipp kanterna rena kring det hål som skall stoppas. Hålet kan placeras i en båge, men det är inte nödvändigt.

Sätt fast stopplåten i stället för den reguljära stygnplåten.

Skruva fast stopp- och broderfoten på pressarstången med lyftarmen ovanpå nålklämmarskruven.

Följande moment på detta sömnadssätt är desamma som för stoppning med den reguljära perssarfoten (se sid 59).

Låt maskinen gå med moderat hastighet och för tyget med jämna rörelser. För man tyget sakta blir stygnen korta; för man tyget hastigt blir stygnen längre.

Ganska långa stygn är bäst vid stoppning av trikå och stickat material, korta stygn är bäst när det gäller bomull eller linne, då korta stygn mer liknar vävnaden.

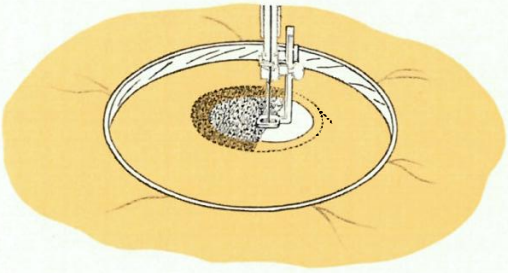

Sömnad på fri hand med broderbåge

Mönsterväljarna: BL
Kastbreddsspak: 2 — 5
Stygnlängd: Fin (mindre än 1 mm)
Stopp och brodérplåt
Pressarfot: Ingen

Monogram med skrivstil eller broderi sys lätt på fri hand med zig-zag-stygn.

Sy alltid upp ett prov för att kunna bestämma den rätta stygnlängden och tätheten. En del tyger fordrar ett underlägg av tarlatan eller organdi.

Kalkera av eller rita mönstret på tygets rätsida. Placera arbetet i en broderbåge som är tillräckligt stor för att innesluta hela mönstret. Se till att tyget är ordentligt spänt. Lägg arbetet under nålen och sänk pressarstången. Drag upp undertråden genom tyget och börja sy. Håll i båda trådändarna i början.

För bågen långsamt och följ mönstrets linjer. Håll jämn hastighet så att stygnen blir jämna.

Om man för bågen långsamt blir plattsömmen tät; om man för bågen hastigt blir stygnen längre och plattsömmen gles.

Sömnad på fri hand kan också göras med stopp- och broderfoten. Denna fot är särskilt lämplig för sömnad i tjocka tyger, då den hjälper till att kontrollera stygnen likaväl som den matar tyget.

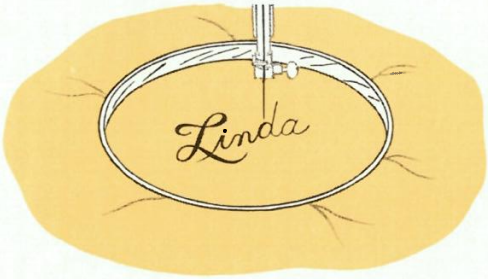

Skötsel av er SINGER symaskin

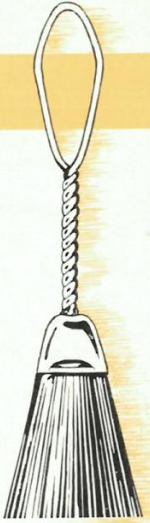

Er SINGER symaskin är ett precisionsinstrument och dess funktionsduglighet beror till stor det på hur Ni sköter den. Om maskinen användes regelbundet måste den regelbundet göras ren från damm och lugg. Och om den ställs undan på obestämd tid bör den först göras grundligt ren.

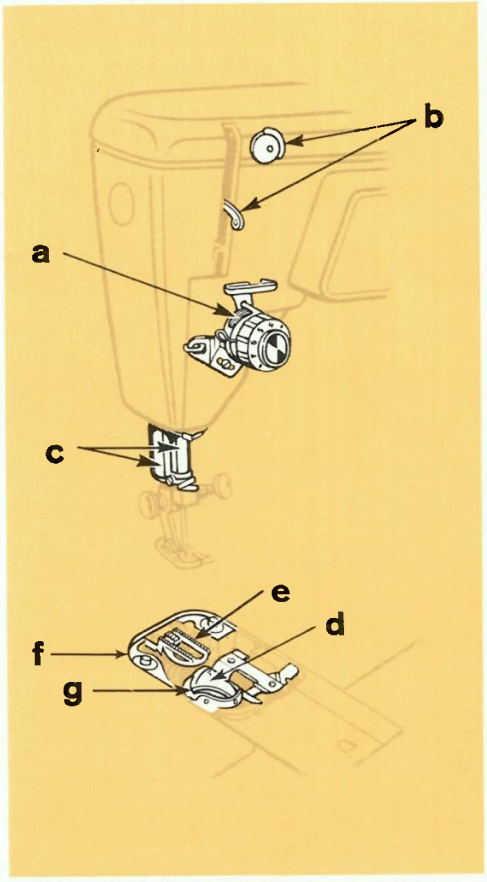

Rengöring varje vecka

med en mjuk putsduk.

a. Spännbrickorna

b. Förspänningsbrickor och trådtilldragare

c. Pressarstång och nålstång

d. Spolhylsan (för instruktion hur Ni tar loss den, se sid 81).

- Hela maskinkroppen.

Om det är nödvändigt, fukta putsduken innan Ni torkar ren maskinkroppen.

Använd inte rengöringsmedel. Med rengöringspenseln som medföljer maskinen borstar Ni ren:

e. Mataren

f. Hela spolhuset

g. Den roterande skytteln under stygnplåt och skjutlucka.

Efter varje rengöring droppar Ni en droppe (inte mer) SINGER symaskinsolja i den roterande skyttelns bana. Sy sedan några stygn på en provlapp, så att all överflödig olja avlägsnas.

Borttagning och fastsättning av spolhylsan

För rengöring av skyttelbanan tag bort spolhylsan på följande sätt:

Höj nålstången till högsta läge genom att vrida på handhjulet. Öppna skjutluckan. Lyft bort stygnplåten. Spolhylsan borttages genom att den svarta spolhushållaren till höger om spolhylsan lyftes uppåt och sedan skjutes åt höger. Spolhylsan frigöres då och lyftes lätt ur maskinen.

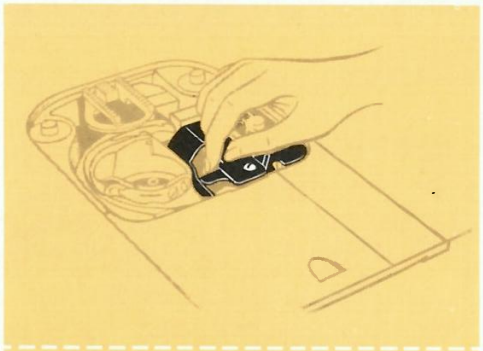

Tag ur spolhushållaren.

Droppa **en** droppe olja i skyttelbanan.

När Ni sätter tillbaka spolhylsan, se till att spåret under trådspänningsfjädern passer in i skyttelbanan och att spolhylsans gaffel sluter om styrningstappen **A.**

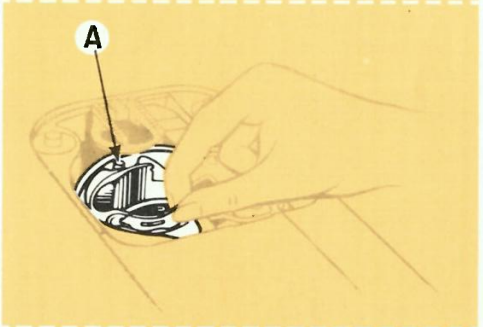

Skjut spolhylshållaren åt vänster tills den med en knäpp kommer i låst läge.

Lägg tillbaka spolen och stygnplåten. Stäng skjutluckan.

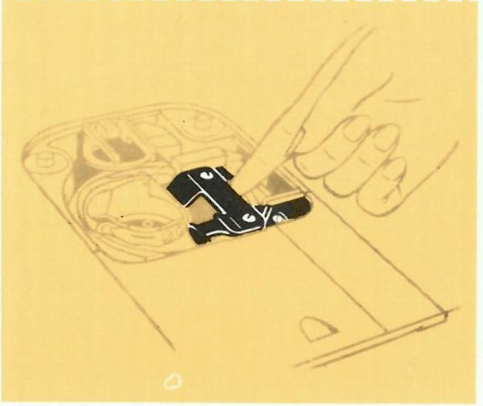

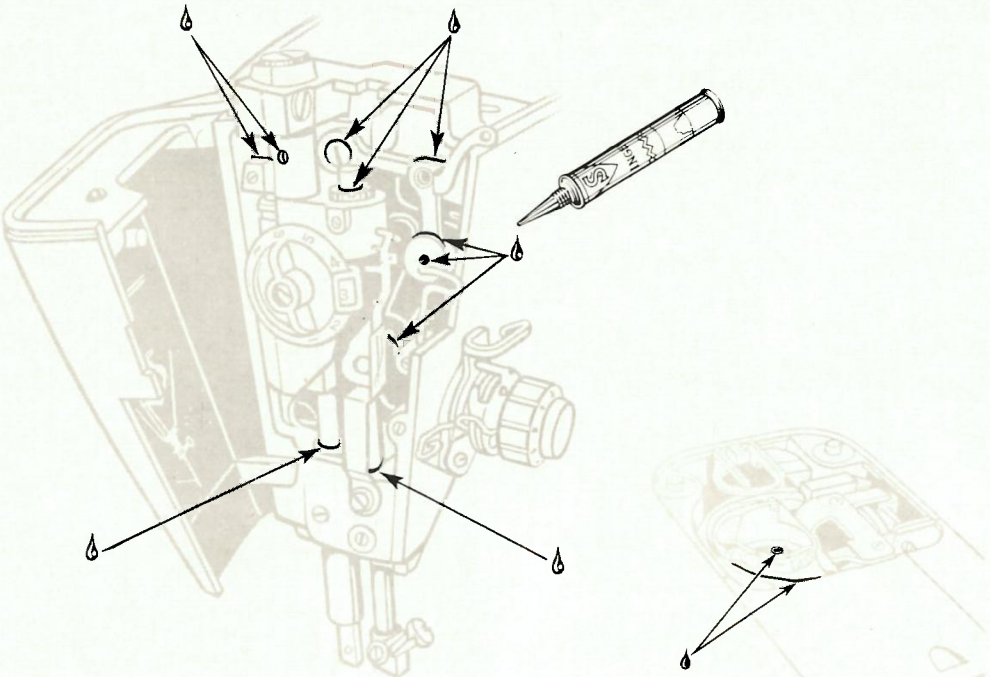

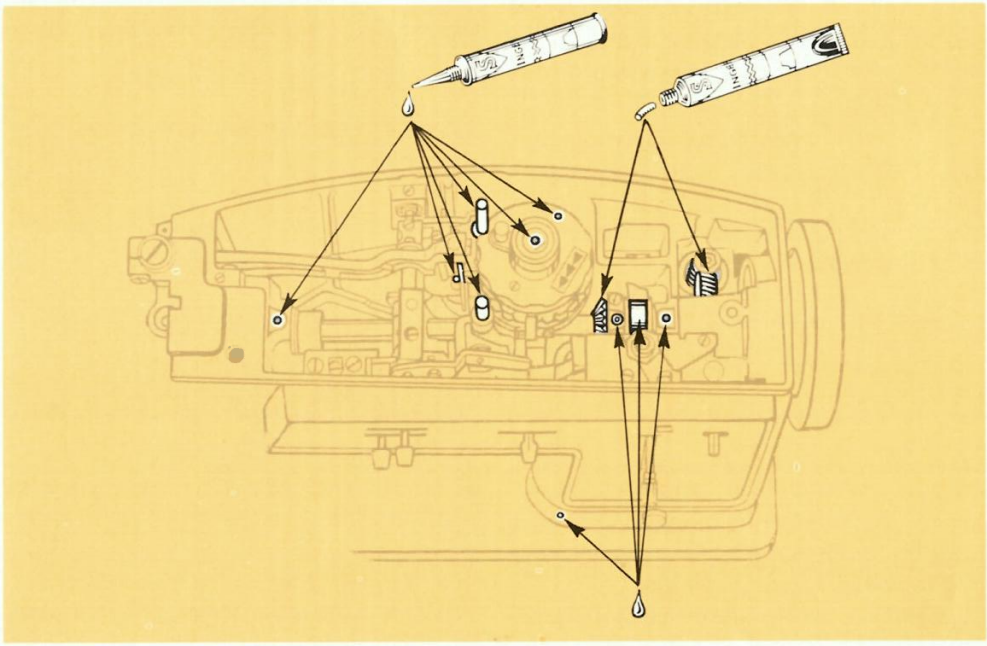

Smörjning och oljning av maskinen

Gör ren och smörj maskinen ofta. Använd alltid SINGER symaskinsolja och SINGER kuggdrevsfett som Ni köper i Er SINGER butik eller genom närmaste SINGER representant. Dessa smörjmedel är av utvald kvalitet särskilt tillverkade för symaskiner.

- **Rengör och smörj utrymmet bakom frontplåten**
  Rengör och droppa en droppe SINGER olja på varje anvisat ställe. Ni gör detta lättare genom att först skruva av maskinens topplock.
- Droppa också en droppe olja i **skyttelbanan**
- Rengör och smörj maskinens överdel. Alla smörjställen visas på bilden. Olja inte kugghjulen utan ge dem lite SINGER kuggdrevsfett som bilden visar.
- **Rengör och smörj maskinens nederdel** (se bild sid 4)

  Fäll upp maskinen bakåt, skruva loss knappmuttern **B,** och se till att filtbrickan inte tappas bort. Tag bort skyddsplåten under maskinen. Lossa skruven **C** och tag bort täckplåten. Olja varje ställe som är utmärkt med pilar och lägg smörjfett på kuggdreven, som bilden visar. Sätt tillbaka täckplåten och skyddsplåten. **Motorn behöver inte smörjas. Smörjning av motor kan medföra risk för överhettning.**

Efter smörjningen bör man sy en söm på en tyglapp för att avlägsna all överflödig olja. Om maskinen ställes undan på obestämd tid måste man först göra den grundligt ren, ta bort varje spår av damm och lugg med en ren borste och sedan olja den med SINGER symaskinsolja, vilket är nödvändigt för att förhindra rostbildning. De ställen som måste göras rena och oljas är angivna på bilden.

Hur Ni tar bort och lägger tillbaka topplocket

Fäll ned den övre trådledaren. Skruva ur skruven **A** och lyft försiktigt topplocket med höger hand och drag det sakta åt vänster och av maskinen.

Lägg tillbaka topplocket på maskinens överdel genom att först lägga ned vänster del och fäll sakta ned hela locket åt höger tills det kommer i läge. Skruva åter på skruven **A.**

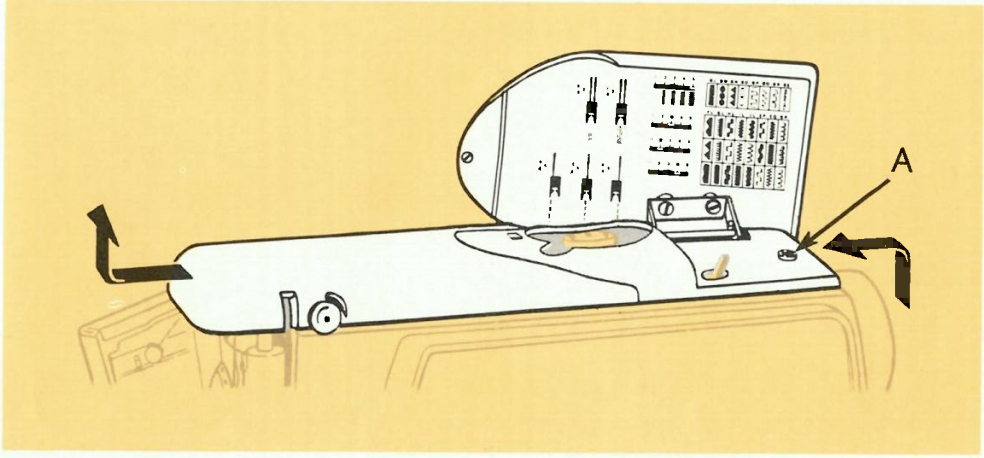

Klass 650 maskin

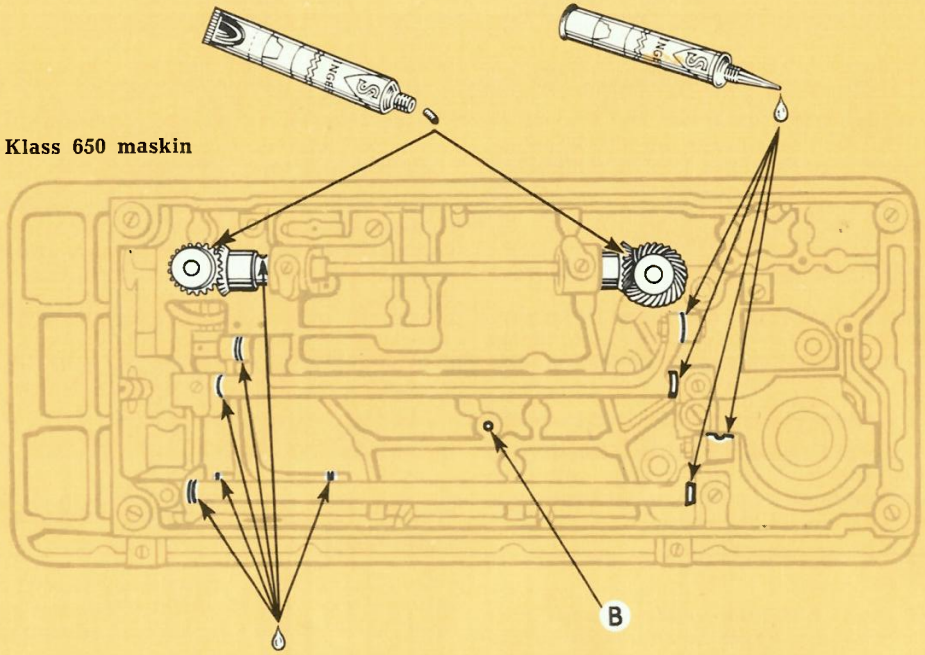

Klass 670 maskin

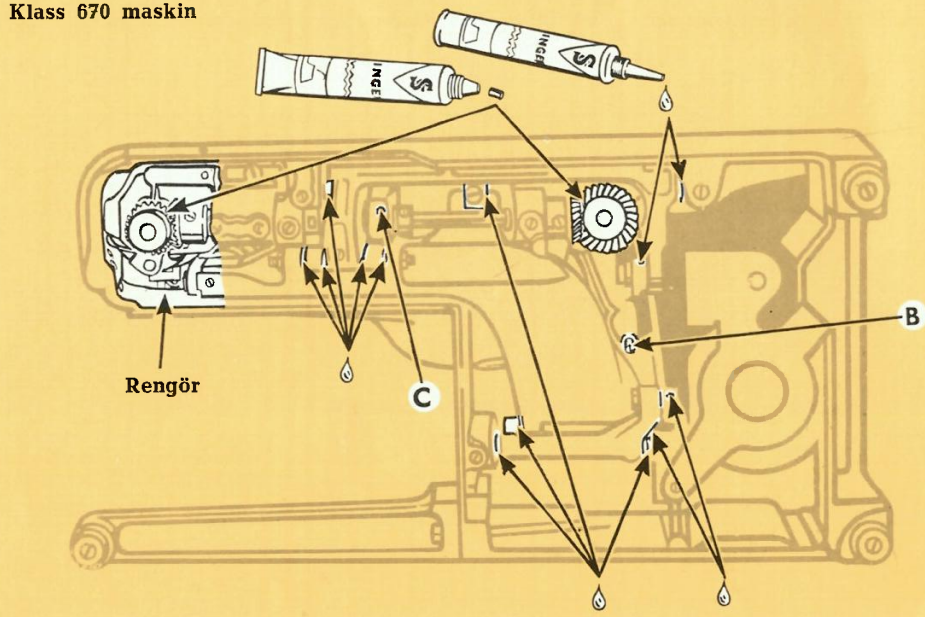

Observera

- Nålen skall alltid vara ur tyget när Ni ställ-in stygnbredd eller mönster.
- Rengör maskinen med jämna mellanrum speciellt spolkorgen och skyttelbanan.
- Använd Er instruktionsbok. Den är skriven för att på bästa möjliga sätt visa hur Ni använder och sköter Er mångsidiga och förnämliga SINGER symaskin.

Håll Er maskin i god arbetskondition genom att följa de enkla handgrepp som visas i bruksanvisningen så kommer den att betjäna Er i många, många år.

Om Ni förbisett någon detalj kan tråden brista. Kontrollera då följande:

- Är maskinen riktigt trädd?
- Ligger spolen rätt? Löper undertråden riktigt så att den lätt spolas av från spolen?
- Är rätt nål (Nr 15×1) riktigt insatt och tillräckligt åtskruvad i nålhållaren med den långa skåran mot Er?
- Är nålen rak och oskadd?
- Använder Ni rätt tråd för nålens grovlek?
- Är trådspänningen för hårt åtdragen?
- Är tråden fri fran knutar?
- Är spolkorgen och skyttelbanan fria från ludd och trådändar?

Alfabetiskt register

Applikation 49
Applikation med snodd 49
Arbetsplattan, löstagbar, ta bort och sätta fast 4
Avsyningar (insnitt) 56
Bakåtsömnad 12
Belysning, byte av glödlampa 7
Blindsöm
  Fällning 66
  Isyning av blixtlås 62
  Sömavslutningar 55
Blixtlåsfot 62
  Isyning av blixtlås 62
Brodering 74
  Brodering på fri hand 75
Byte av
  Glödlampa 7
  Nål 16
  Pressarfot 14
  Specialbricka 33
  Stygnplåt 14
Dekorationsfållar 67
Elektrisk drift 6
Friarm, användning 76
Fällning 66
  Fållar med blindsöm 61
  Fållade sömmar 66
  Fållar med spets 67
  Fållar med dekorationssömmar . . . 67
  Med linjal 60
Fållvikare 66
Hur man för och stöder arbetet 25
Inläggstråd, trädning av 47
Inställning av trådspänningar 27
Inställningar
  Kastbredd 11
  Mönsterväljare 10
  Nålens läge 22, 30
  Pressarfotstryck 15
  Trådspänning 15, 27
  Stygnlängd 12
Kantning
  Kantapparat 68
  Kantning av filt 58
Kastbreddsspak 11
Kedjesöm 39
Knapphål 46
  Knapphål med inläggstråd 47
Knappsyfot 53
Lagning 58
Linjal 60
Maskinens huvuddelar 4, 5
Monogram och motiv 50
Motor 6
  Skifte mellan motor- och trampdrift . 9
Mönstersömmar, se nyttosömmar och mönstersömmar
Mönsterväljarna 10
Nyttosömmar och mönstersömmar (grundmönster)
  Byte av specialbrickor 33
  Inbyggda brickor 32
  Kombinerade mönster 34
  Utbytbara specialbrickor 33
Nål- och trådval 16
Nålar och tråd 16
Nålbyte 16
  Två nålar 36
Nålpåträdare 20
Passpoal 64
Plattsöm
  Inställning av stygnlängd 31
  Inställning av trådspänning 31
Plissering 39
Pressarfot, reguljär 54
Pressarfot för raksöm 13, 22
Pressarfot för överkastsöm (för elasitska mat.) 70
Pressarfotens lyftspak 14
Pressarfotstryck
  Inställningar 15
Raksöm
  Inställning 22
  Med två nålar 36
  Stygnlängd 12
  Sömnad 24
  Tillbehör 22

Rengöring 80
Rynkapparat 71
Skötsel av Er symaskin 80
Smörjning 83
Specialpressarfot 46
Spetsinfällning 52
Spolhylsa, byte 81
Spolning 18
Stopp- och broderfot 74
Stoppning
Med den reguljära pressarfoten . . . 59
Med stopp- och broderfot 74
Stygnlängdsinställning 12
Stygnplåtar 13
Byte av stygnplåt 14
Sysvårigheter 85
Sömavslutningar 55
Dekorationsfållar 67
Fåll med spets 67
Fållar 66
Sömmar
Fållsömmar 54
Mönstersömmar 32
Nyttosömmar 32
Passpoalsömmar 64
Raksömmar 22, 60
Rundade sömmar 60
Sömmar i trikå 55
Sömnad i tunna tyger 51
Trikåsömmar 54
Zig-zag-sömmar 29
Överkastsömmar 70
Sömnad av
Blixtlås 62
Elastiska tyger 58
Knappar 53
Snoddar (passpoaler) 52
Spets 52
Spetsband 67
Sömnad på fri hand med broderbåge . . 75
Trampdrift 8
Anslutning av belysning 9
Byte av drivrem 9
Skifte mellan motor- och trampdrift . . 9
Tillbehör
Blixtlåsfot 69
Den reguljära pressarfoten 59
Fållvikare 66
Kantapparat 68
Knappsyfot 53
Linjal 60
Pressarfot för överkastsöm (för elastiska mat.) 70
Rynkapparat 71
Specialpressarfot 46
Stopp- och broderfot 74
Tråckling, se kedjesöm
Trådrullshållare 17
Trädning av
En nål 20
Två nålar 36
Med inbyggd nålpåträdare 21
Spolhylsa 19
Trädning av övertråden 20
Två nålar
Grundmönster 37
Isättning 36
Raksöm 37
Trädning 36
Täckplåt 13
Täcksöm 52
Uddar 57
Undertråd
Spolning 18
Trädning av spole 19
Upptagning av undertråd 23
Zig-zag-söm
Inställningar 30
Kastbreddsinställning 30
Med två nålar 37
Tillbehör 29
Stygnlängdsinställning 31
Överkastsöm (för elastiska material) . . 70
Övertrådsspänning 15
För plattsöm 31
Inställningar 27

SINGER